

Izvještaj o Strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu za Izmjene i dopune Prostorno urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice

STUDIO O2 d.o.o. Podgorica
oktobar, 2022.godine

OBRAĐIVAČ: "Studio O2" d.o.o. Podgorica

NARUČILAC: Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Crne Gore

RADNI TIM:

Zorana Zejak, dipl.inž.arh. - koordinator tima

Petar Popović, dipl.inž.arh. - član tima

Jasmina Gardašević, dipl.biolog - član tima

IZVRŠNI DIREKTOR
Snežana Gardašević

Sadržaj:

UVOD.....	4
1. KRATAK PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA PLANA I ODNOS PREMA DRUGIM PLANOVIMA I PROGRAMIMA.....	5
1.1. PRAVNI I PLANSKI OSNOV, SADRŽAJ I CILJEVI PLANA.....	5
1.2. OSNOVNA KONCEPCIJA PLANA.....	9
1.3. USLOVI JAVNIH PREDUZEĆA, USTANOVA I DRUGIH INSTITUCIJA.....	70
2. OPIS POSTOJEĆEG STANJA ŽIVOTNE SREDINE PREDMETNOG PODRUČJA.....	70
2.1. PRIRODNE KARAKTERISTIKE PODRUČJA.....	70
2.2. STANJE KVALITETA ŽIVOTNE SREDINE.....	83
2.3. STANJE NA LOKACIJI I ŠIRE UKOLIKO SE PLAN NE REALIZUJE.....	93
3. IDENTIFIKACIJA PODRUČJA ZA KOJA POSTOJI MOGUĆNOST DA BUDU IZLOŽENA ZNAČAJNOM RIZIKU I KARAKTERISTIKE ŽIVOTNE SREDINE U TIM PODRUČJIMA.....	94
4. POSTOJEĆI PROBLEMI U POGLEDU ŽIVOTNE SREDINE U PLANSKOM ZAHVATU.....	95
5. OPŠTI I POSEBNI CILJEVE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE OD ZNAČAJA ZA PLAN.....	95
5.1. NAČIN ODREĐIVANJA.....	95
5.2. OPŠTI CILJEVI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE.....	95
5.3. POSEBNI CILJEVI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE.....	96
6. MOGUĆE ZNAČAJNE POSLJEDICE PO ZDRAVLJE LJUDI I ŽIVOTNU SREDINU.....	98
6.1. METODOLOGIJA, KRITERIJUMI, INDIKATORI I EVALUACIJA ZNAČAJA UTICAJA.....	98
7. MJERE PREDVIĐENE U CILJU SPRIJEČAVANJA, SMANJENJA ILI OTKLANJANJA ZNAČAJNIH NEGATIVNIH UTICAJA DO KOJIH DOVODI REALIZACIJA PLANA.....	106
7.1. OPŠTE MJERE.....	106
7.2. POSEBNE MJERE.....	108
8. PREGLED RAZLOGA KOJI SU POSLUŽILI KAO OSNOVA ZA IZBOR VARIJANATNIH RJEŠENJA.....	112
9. PRIKAZ MOGUĆIH ZNAČAJNIH PREKOGRANIČNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU.....	113
10. OPIS PROGRAMA PRAĆENJA STANJA ŽIVOTNE SREDINE, UKLJUČUJUĆI I ZDRAVLJE LJUDI U TOKU REALIZACIJE PLANA (MONITORING).....	113
11. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA.....	115
12. REZIME.....	116
I ZAKONSKI PROPISI OD ZNAČAJA ZA IZRADU STRATEŠKE PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU.....	120
II LITERATURA.....	122

UVOD

Izveštaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu je instrument kojim se opisuju, vrijednuju i procjenjuju mogući značajni uticaji planskih rješenja na životnu sredinu do kojih može doći implementacijom plana. Takođe, strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu se određuju mjere prevencije, minimizacije, ublažavanja, remedijacije ili kompenzacije štetnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi, tj. određuju se mjere za smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu i zdravlje ljudi.

Sprovođenje strateške procjene životne sredine zasniva se na sljedećim osnovnim načelima:

- Što ranije uključivanje strateške analize u proces izrade planova i programa, a svakako prije nego što se donesu konačne odluke;
- Ispitivanje ekoloških efekata varijantnih rješenja, što će pomoći da se utvrdi kako promjene planova i programa mogu smanjiti ekološki rizik;
- Metodologija sprovođenja strateške analize nije univerzalno propisana, već se na osnovu opštih preporuka primjenjuje metodologija prilagođena konkretnim okolnostima, u ovom slučaju Plana;
- Obuhvat analize mogućih ekoloških efekata treba da bude u saglasnosti sa razmjerama očekivanih efekata;
- Koristiti postojeće mehanizme za analizu ekoloških efekata, uključujući javnost, vrjednovati učinak analize i pripremiti izvještaj sa rezultatima.

Izveštaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu urađen je u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl. list CG, br. 52/16, 073/19).

Izmjene i dopune PUP-a se odnose na izmjenu namjene površina u zahvatu Generalne urbanističke razrade "Podgorica" i Generalne urbanističke razrade "Golubovci", kao i na Izmjene i dopune smjernica za sprovođenje Prostorno urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice u cjelokupnom zahvatu.

S obzirom da realizacija planiranih aktivnosti može da dovede do promjena u kvalitetu stanja postojećeg stanja pojedinih segmenata životne sredine (buka, zagađenje, povećanje broja korisnika pristora) u urbanom gradskom jezgru, donijeta je Odluka o izradi strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu za predmetne izmjene i dopune. Izvještajem o strateškoj procjeni treba dati poseban osvrt na identifikaciju negativnih uticaja, propisivanje mjera zaštite i preporuka za razmatranje i izbor najboljeg varijantnog rješenja, a poseban akcenat treba da bude na očuvanju biodiverziteta, zaštite zdravlja ljudi, te prirodnih i kulturnih dobara i očuvanje prirodnog pejzaža.

Izveštaj o Strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu je sastavni dio planskog dokumenta.

1. KRATAK PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA PLANA I ODNOS PREMA DRUGIM PLANOVIMA I PROGRAMIMA

1.1. PRAVNI I PLANSKI OSNOV, SADRŽAJ I CILJEVI PLANA

1.1.1. Pravni osnov

Odluku o izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Izmjene i dopune Prostorno-urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice, br. 101-333/56 od 15. oktobra 2019. godine, donijelo je Ministarstvo održivog razvoja i turizma ("Sl. list CG", br. br. 060/19 od 01.11.2019) na osnovu člana 9 Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 80/05 i "S. list CG", br. 59/11 i 52/16).

1.1.2. Planski osnov

PROSTORNI PLAN CG DO 2020 (Montenegroinženjering, 2008)

Prostornim planom Crne Gore utvrđen je koncept budućeg razvoja, pri čemu su izdvojene prostorne cjeline koje čine buduće razvojne koridore, razvojne zone i prekogranične razvojne zone.

Podzona Podgorice predstavlja prostor Zetske ravnice, sjeverno od Skadarskog jezera, sa pripadajućim značajnim lokalnim centrima Tuzi i Golubovci.

Napomena: u međuvremenu se promijenila politička i administrativna nadležnost Glavnog grada Podgorice, pa je lokalni centar Golubovci prerastao u gradski opštinski centar, dok je lokalni centar Tuzi dobio status političke i administrativne opštine.

Kao jedan od opštih ciljeva razvoja Crne Gore definisano je racionalno korošćenje prirodnih resursa, koje će se između ostalog sprovoditi kroz podsticanje upotrebe obnovljivih resursa gdje god je to prostorno prihvatljivo, kroz podsticaj razvoja intenzivne poljoprivredne proizvodnje, funkcionalne povezanosti saobraćajnog centra i centra za tranzitni turizam, raspoloživost visokostručne radne snage, Političko-administrativne, naučne i kulturne funkcije centra državnog značaja.

Prepoznatljiv konflikt postoji između urbanizacije i poljoprivrednog zemljišta izuzetno visokog kvaliteta. Konflikt je uočen između industrijskih aktivnosti i poljoprivrede (zagađivanje vazduha, vode i zemljišta), kao i između magistralnih saobraćajnica i urbanih funkcija.

Ono što je ograničavajuće u razvoju je veoma ograničen kapacitet gradskog sistema javnog saobraćaja, ograničen kapacitet postojećeg osnovnog sistema infrastrukture; teška pristupačnost i nemogućnost intenzivne obrade djelova močvarnog zemljišta i povremeno plavljenje područja Mareze i zemljišta u zaleđu Nacionalnog parka "Skadarsko jezero" (duž sjeverne granice).

PROSTORNO URBANISTIČKI PLAN GLAVNOG GRADA PODGORICE (Urbi Montenegro Podgorica, UIRS, Ljubljana, WINsoft, Geateh Slovenija, 2014)

Ovim planom prvi put se digitalizuju grafičke karte, tako da dobijeni podaci o površini Glavnog grada iznose 1508 km².

Prostorno-urbanističkim planom su za područje Glavnog grada, u okviru mreže naselja definisane površine za izgradnju kapaciteta stambenih, društvenih, turističkih i drugih privrednih djelatnosti.

Strategija prostornog razvoja Glavnog grada daje koncepciju razvoja mreže naselja zavisno od dugoročnih scenarija socioekonomskog i ekološkog razvoja.

Prostor Glavnog grada Podgorica uređuje se regulacionom planskom dokumentacijom sa ukupno 108 dokumenata:

- 97 detaljnih urbanističkih planova (DUP)),
- 36 urbanističkih projekata (UP) i

- 5 lokalnih studija lokacije (LSL).

Analiza postojeće dokumentacije pokazala je da se najveći dio izmjena i dopuna Planskih dokumenta odnosi na urbano područje Podgorice, odnosno planskog područja Podgorice u PUP-u Glavnog grada.

I pored toga što je područje Podgorice bukvalno "prekriveno" detaljnim urbanističkim planovima, opšti utisak je da je malo od izgrađenog prostora rezultat osmišljenog i planskog zahvatanja teritorije. Na osnovu detaljne analize planskih dokumenata državnog i lokalnog nivoa, kao i razvojnih strategija pojedinih sektora, napravljen je pregled projekata, koji će imati značajan udio u oblikovanju vizije dugoročnog prostornog razvoja Glavnog grada Podgorica.

Vizija razvoja na području Glavnog grada Podgorica se ogleda kroz:

- I. Društvenu infrastrukturu
- II. Privredu
- III. Stanovanje
- IV. Turizam i sportsko-rekreativni sadržaji
- V. Hidrotehnička uređenj
- VI. Tehnička infrastruktura (Saobraćaj, Energetika, Komunalna infrastruktura i dr).

Pravci razvoja:

Glavni grad Podgorica nema stvarnih mogućnosti za policentrični razvoj, osim pod pretpostavkom da je moguće vrlo drastično preusmjeriti sve investicije u druge centre.

Urbanizacija se usmjerava u tri centra: Podgorica, Tuzi i Golubovci, i u naselja - lokalne centre pojedinih planskih zona u brdovito-planinskom dijelu Glavnog grada. Druga naselja u ravničarskom dijelu Glavnog grada razvijaju se u okviru postojećeg građevinskog zemljišta.

Osnovni ciljevi dugoročnog razvoja u prostoru na osnovu kojih je potrebno vrednovati pojedine scenarije su:

- (1) Omogućiti održivi urbani razvoj koji smanjuje razlike u opremljenosti naselja sa društvenom i tehnično-komunalnom infrastrukturom.
- (2) Povećati socijalnu koheziju, zdravlje i vitalnost stanovništva Glavnog grada.
- (3) Stvoriti uslove za razvoj održive vrste saobraćaja (uključujući javni prevoz, pješaćenje, vožnju bicikla i električna vozila) i druge oblike kolektivne potrošnje.
- (4) Zaštititi biodiverzitet koji čini život mogućim i pokreće privredu.
- (5) U najvećoj mogućoj mjeri zaštititi postojeći fond kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta i zemljišta koje je podesno za agrarnu melioraciju.
- (6) Povećati energetska efikasnost gradnje i proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.
- (7) Uvažavati i ublažavati uticaj klimatskih promjena.

Koncepcija prostorne organizacije grada teži ka otklanjanju glavnih problema uz očuvanje i razvijanje postojećih vrijednosti i specifičnosti Glavnog grada Podgorica, koje smo definisali kao prostorne konstante. Teži se evoluciji, a ne radikalnoj transformaciji postojećih gradskih prostora.

Moramo računati sa činjenicom da je, usljed velike migracije stanovništva, prerastanje Podgorice iz agregata zgrada, ulica i djelatnosti, u kohezivnu, socijalno integrisanu zajednicu duži proces u kome učestvuju mnoštvo socijalnih grupa sa različitim interesima i različitim predstavama o razvoju grada.

U Gradskoj opštini Golubovci evidentan je stalan priliv stanovnika, čiji su rezultati: veliki pritisak na poljoprivredno zemljište, odnosno devastacija prostora u smislu neplanske gradnje, nepoštovanje graditeljskog nasljeđa, razućenost objekata u prostoru, isparćanost poljoprivrednih površina, devastacija zemljišta, komunalna i infrastrukturna neadekvatna opremljenost, itd.

Studija valorizacije prostora u cilju proizvodnje energije iz obnovljivih solarnih izvora (IBI GROUP-WIND-GREENPOWER LABS, 2012)

Vizija solarnih fotonaponskih sistema obuhvata velike solarne projekte montirane na tlu i razvoj manjih solarnih projekata integrisanih u zgrade.

Proizvodnja obnovljive solarne energije mora biti integrisana u postojeću formu gradnje i pejzaža zemlje. Prednost ove integracije je bazirana na projektima razvoja solarne energije manjeg obima u poređenju sa projektima većeg obima, kao što su hidroelektrane ili elektrane na uglj ili gas. Projekti manjeg obima prozrokuju manje štete po pejzaž i kulturno značajna područja u zemlji. Solarni projekti manjeg obima mogu da se ugrade u konstrukciju zgrada i uklope u pejzažni dizajn tako da ne oštete karakteristike istorijske arhitekture okoline. Integracija solarnih projekata ce rezultirati manjim suprostavljanjem od ljudi koji žive u okruženju, poslovnih ljudi ili investitora u turizmu, koji njeguju lijepu arhitekturu i pejzaž zemlje.

Razvoj solarne energije ima vrlo nizak ekološki uticaj. Izvođenje krovnih solarnih projekata ne utiče na biljke ili životinje u okruženju. Solarni projekti koji se montiraju na zemlji imaju veoma ograničen uticaj na biodiverzitet, floru ili faunu u prirodnom okruženju. Pravilno montirani solarni sistemi na zemlji nemaju nikakav uticaj na okolnu životnu sredinu.

Studija takođe identifikuje pogodne lokacije za solarne fotonaponske sisteme montirane na tlu. Kriterijumi za odabir su: solarni resursi, nagib, orijentacija ka jugu, pristup energetsom sistemu i putnoj mreži. Kvalitetno određivanje mogućih oblasti može povećati količinu proizvedene električne energije, efikasnost, smanjiti troškove razvoja solarnih projekata i uticaj na životnu sredinu.

Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine (2014)

Jedan od prioriteta Energetske politike Crne Gore do 2030. Godine je održiv energetski razvoj koji podrazumijeva obezbjeđenje razvoja energetike koji se temelji na ubrzanom ali racionalnom korišćenju sopstvenih energetskih resursa uz uvažavanje principa zaštite životne sredine, povećanje energetske efikasnosti (EE) i veće korišćenje obnovljivih izvora energije (OIE), kao i potreba za socio-ekonomskim razvojem Crne Gore.

Prema zvaničnim podacima Crna Gora raspolaze sa znacajnim rezervama uglja i potencijalima obnovljivih izvora energije dok su eventualne rezerve nafte i gasa još u fazi istraživanja. U okviru obnovljivih izvora energije navedeni su hidropotencijal, vjetropotencijal, biomasa, termalna energija i sunčevo zračenje.

Državni plan upravljanja otpadom u Crnog Gori za period 2015-2020. godine

Ponovna upotreba i reciklaža je, prema Zakonu o upravljanju otpadom, postupak kojim se proizvodi ili dijelovi proizvoda koji nijesu okarakterisani kao otpad, tj. imaju neku svoju upotrebnu vrijednost, ponovo upotrebljavaju za istu svrhu za koju su i namijenjeni ili neku drugu. Reciklaža, s druge strane, predstavlja postupak prerade otpada kojim se iz materijala koji je proglašen otpadom dobijaju proizvodi, materijali ili supstance koje se mogu upotrijebiti u iste ili druge namjene.

Osnovni ciljevi u domenu selekcije otpada, ponovne upotrebe i reciklaže, mogu se svrstati u sljedeće:

- Neophodno smanjenje količina komunalnog otpada koji nastaje i koji je potrebno odložiti na deponije;
- Tretiranje reciklabilnih materijala kao resursa a njihovu upotrebu kao način čuvanja postojećih prirodnih resursa, usljed čega treba ostvariti uspješno izdvajanje takvih materijala iz ukupne mase otpada na najjednostavniji i najbrži način, tj. prije njegovog odlaganja u mješani komunalni otpad;
- Izdvajanje drugih proizvoda koji imaju svoju vrijednost ili zbog prirode njihove strukture moraju biti izdvojeni i posebno tretirani;
- Ušteda energije u procesima proizvodnje kao imperativ održivog i odgovornog poslovanja;
- Smanjenje troškova u procesu proizvodnje gotovih proizvoda kao rezultat ostvarenja prethodno navedenih ciljeva;
- Otvaranje novih radnih mjesta ;

- Zaštita životne sredine i zdravlja ljudi kao rezultat ostvarenja prethodno navedenih ciljeva, itd.

Detaljni prostorni plan autoputa Bar-Boljare

Prostornim planom Crne Gore do 2020. godine definisan je koridor autoputa Bar-Boljare i time su se stvorile osnovne postavke za detaljniji nivo planske obrade planiranog autoputa. U tom procesu planiranja prostora, izrada Detaljnog prostornog plana (DPP) je sljedeće sredstvo koje vodi jedan korak bliže ka ostvarenju konačnog cilja - izgradnji autoputa i njegovom korišćenju.

DPP autoputa Bar-Boljare predstavlja državni planski dokument kojim se planira prostor za izgradnju dijela saobraćajnog sistema (dionica koridora autoputa Beograd-Južni Jadran) od regionalnog značaja za Crnu Goru. Koridor putnog pravca Bar-Boljare je najznačajniji strateški koridor u okviru saobraćajnog sistema Crne Gore i čini dio mreže međunarodnih E puteva sa oznakama E-80, odnosno E-65, preko kojih se ostvaruju veze sa Italijom.

Koridor autoputa Beograd-Južni Jadran je uvršten u TEM (Transevropske magistrale) sistem puteva, međutim, pomenuti pravac još nije dio mreže Panevropskih multimodalnih koridora.

Dugoročni razvoj Panevropskog multimodalnog saobraćajnog koridora će podstaći razvoj na teritoriji Crne Gore, a pozitivan uticaj na Glavni grad Podgorica odnosiće se na:

- Izgradnju autoputa;
- Opremanje i uređenje koridora autoputa pratećim objektima, prema usvojenim kriterijumima i standardima koji treba da su na evropskom nivou;
- Rekonstrukciju i modernizaciju postojeće željezničke pruge;
- Izgradnju intermodalnih terminala u Podgorici;
- Dalje povećanje kategorije opremljenosti aerodroma u Golubovcima (nalazi se neposredno uz zonu zahvata plana) u cilju stvaranja važnog regionalnog aerodroma za ovaj dio Balkana;
- Izgradnju magistralnog gasovoda.

Saobraćajno integrisanje privrednih i urbanih centara, kao i većeg broja manjih naselja Crne Gore, kroz koje će proći planirani autoput, uz određene mjere i programe doprinijeće bržem privrednom i socijalnom razvoju. Naime, očekuje se sa jedne strane smanjenje negativnog trenda migracija - posebno u sjevernom regionu, i smanjenje procesa metropolizacije Podgorice, a sa druge strane, jačanje regionalnih centara (Bar, Berane, Bijelo Polje) i manjih gradova (Kolašin, Andrijevica) u regionalnim cjelinama istočno i zapadno od koridora.

Izgradnja autoputa podstiče razvoj područja kroz koja prolazi, pružajući sigurno, kvalitetno i brzo vršenje transportnih zadataka u gravitacionoj zoni, a sa svim svojim sadržajima doprinosi razvoju okruženja kroz novostvorene aktivnosti i naplatu usluga.

U putnoj mreži Crne Gore planirani autoput Bar-Boljare predstavlja osnovni transversalni pravac koji se ukršta sa većim brojem postojećih i planiranih primarnih saobraćajnica, preko kojih je dobro povezan sa ostalim zonama u Crnoj Gori, ali i sa okruženjem.

U granicama koridora autoputa, u širini od 2 km, definisane su tri dionice ukupne dužine oko 164 km. Djelovi dionice I (11 naselja) i dionice II (8 naselja) prolaze kroz područje Glavnog grada Podgorica.

DIONICA I (posmatrano po katastarskim opštinama) obuhvata sljedeća naselja:

- Đurmani, Mala Gorana, Tomići, Gluhi Do, Donji Brčeli, Sotonići, Orahovo, Virpazar, Braćeni i Kruševica (u opštini Bar);
- Vranjina, Bistrice, Ponari, Vukovići, Lekići, Gornji Kokoti, Farmaci, Beri, Tološi, Velje Brdo i Rogami (u Glavnom gradu Podgorica).

DIONICA II (posmatrano po katastarskim opštinama), obuhvata sljedeća naselja:

- Bioče, Klopot, Vilac, Pelev Brijeg, Lutovo, Duške, Lijeva Rijeka, Tuzi Ljevorečke (u Glavnom gradu Podgorica);
- Jabuka i Mateševo (u opštini Kolašin).

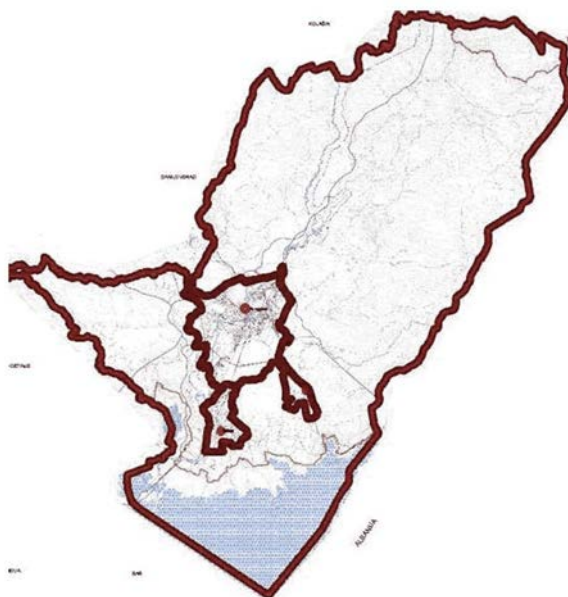
Ukupna dužina trase autoputa Bar-Boljare koja prolazi kroz Glavni grad Podgorica iznosi oko 70 km, dok je dužina dionice alternativnog koridora autoputa koji prolazi kroz Glavni grad 7,6 km.

1.2. OSNOVNA KONCEPCIJA PLANA

1.2.1. Obuhvat i granice plana

Prostor obuhvaćen izmjenama i dopunama PUP-a u najvećem stepenu pripada užem gradskom području Podgorice i Golubovaca, i dijelom području Opštine Tuzi. Takođe manjim dijelom se odnosi na lokacije koje su izvan GUR-a i koje nisu pokrivene planskom dokumentacijom.

Obuhvat Izmjena i dopuna PUP-a dat je na grafičkom prilogu i iznosi 1.508 km².

Slika: Obuhvat izmjena i dopuna PUP-a Podgorica

LOKACIJA 1

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Golubovci" i pripada planskoj jedinici 2.5, za koji je rađena lokalna studija lokacije "Cijevna-planska jedinica 2.5". Predmet izmjena i dopuna odnosi se na neizgrađeni prostor oivičen željezničkim koridorom Podgorica-Bar (Bar-Beograd) sa zapadne, aerodromskom kompleksom sa istočne, bulevarskom saobraćajnicom koja vodi prema aerodromu sa južne strane i rijekom Cijevnom sa sjeverne strane. Prostor ovih izmjena je upisan u Listu nepokretnosti 4106, K.O. Golubovci, Crna Gora, subjekt raspolaganja Vlada Crne Gore, ukupne površine 329.014,60 m².

LOKACIJA 2

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Podgorica" i pripada planskoj jedinici 5.7. K.O. Masline i u vlasništvu je države Crne Gore, što ujedno i čini granicu obuhvata izmjena i dopuna. Lokacija se sa istočne, sjeverne i zapadne strane graniči sa izgrađenom prostorom stambene namjene, malih gustina, dok je sa južne strane oivičena rijekom Ribnicom. Lokaciju kasarne "Marko Miljanov Popović", čine katastarske parcele broj 175, 184/3, 187/3, 190/2, 208/2 i 221, iz Lista nepokretnosti 121 KO Masline. Površina lokacije iznosi 34,97ha.

LOKACIJA 3

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Podgorica", zona Stara Varoš-Zabjelo i pripada planskoj jedinici 3.26 ("Blok 35-36"), a obuhvata kat. Parcele 4533/2, 4533/1, 4507/4, 4507/1, 4507/3 KO Podgorica II. Površina lokacije iznosi 1,81 ha.

LOKACIJA 4

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a „Podgorica“, zona Stara Varoš - Zabjelo, planska jedinica 3.4, za koju je urađen ID DUP-a „Čepurci“. Na predmetnom prostoru se nalazi gradsko groblje „Čepurci“, sa gradskom kapelom i nepokretnim kulturnim dobrom Crkva Sv. Gospođe. U zapadnom dijelu obuhvata nalaze se individualni stambeni objekti, uglavnom u lošeg ili srednjeg boniteta. Na istočnom dijelu obuhvata nalazi se parking i slobodne zelene površine u podnožju brda Ljubović. Površina lokacije iznosi 16,94ha.

LOKACIJA 5

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a „Podgorica“, DUP Zagorič 1“dio A. Na predmetnom prostoru se nalaze vojni magacini I vojni objekti koji nijesu u funkciji vojnih potreba pa je iskazana potreba za njihovom prenamjenom i valorizacijom u komercijalne svrhe. Lokacija je obuhvaćena katastarskim parcelama 2125/1 i 2125/6, 2125/5 KO Podgorica II (DUP "Zagorič 1- zona A). Površina lokacije iznosi 1,80ha.

LOKACIJA 6

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a „Podgorica“, DUP Zagorič 1“dio A, neizgrađen prostor, koji je prema GUR-u opredijeljen za SMG, dok je važećim DUP-om dijelom za stanovanje a dijelom za centralne djelatnosti. Lokacija je sadržana iz više katastarskih parcela. Površina lokacije iznosi 0,35ha.

LOKACIJA 7

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Podgorica", obuhvata prostor nekadašnje kasarne Morača. Obuhvaćeno područje je površine 8,15 ha. Lokacija obuhvata kat.parcele 2211/1, 2211/9, 2211/3 KO Podgorica II. Lokacija predmetnog prostora je jedna od najatraktivnijih i najinteresantnijih lokacija u samom centru Podgorice. Tokom dužeg perioda korištena je od strane Vojske za kompleks kasarne, i kao takva je vraćena u vlasništvo grada i države Crne Gore.

LOKACIJA 8

Lokacija BEKO nalazi se u strogom centru grada u okviru DUP-a Nova Varoš. Prostor je saobraćajno opterećen bez obzira na režim kretanja u popodnevnom časovima. Predmetni prostor čine trg, zgrada BEKA, prostor javnog parkinga sa atomskim skloništem, kao i nekoliko trgovinskih objekata. Oivičen je ulicama, Njegoševa, Trg Republike, Novaka Miloševa, Miljana Vukova, presjeca ga ulica Slobode a završava Balšićevom. Obuhvata kat.parcelu 3938, 4148, 3998, 4017/1, 3999, 4001/1, 4002, 4001/2, 4004, 4006, 4007, 4005, 4008, 4009, 4010/5, 4004/2, 4014/1, 4015, 4013, 4012, 4011, 4010/3, 4010/2, 4010/1, 4010/44016, 4017/2, 4018 KO Podgorica II.

LOKACIJA 9

Predmetna lokacija obuhvata prostor duž magistralnog pravca Podgorica –Tuzi. Obzirom da je prostor u okviru GUR-a za isti je rađena planska razrada nižeg reda-DUP Konik- Stari Aerodrom III. U okviru lokacije je izgrađena stočna pijaca, koja je u funkciji. Pogodnost lokacije je blizina aerodroma, infrastrukturno je opremljena i na putnom pravcu Podgorica – Božaj što je pogodno sa stanovišta povezivanja regiona. Površina lokacije iznosi 11,71 ha.

LOKACIJA 10

Lokacija se nalazi na graničnom prelazu sa republikom Albanijom - Božaj, na kat. parcelama 3440 i 4095 LN408 KO Hoti, opština Podgorica. Površina lokacije iznosi 9,85 ha.

LOKACIJA 11

Lokacija je predviđena na kat. parceli 3505, KO Hoti, Tuzi u mjestu Božaj, na poziciji nekadašnje vojne karaule u blizini granice sa Albanijom, 3,5km udaljeno od granice. Parcela odnosno ograđeni prostor karaule je površine 6313m², a teren je uglavnom ravan i u jednom dijelu sa blagim padom. U okviru parcele se nalazi plato površine 850m² gdje je smješten kontejnerski dio otvorenog tranzitnog prihvatnog centra. Pored toga na parceli se nalaze i dva postojeća prizemna objekta površine 113 m² i 60 m²,

stražarska kućica, bunker, osmatračnica, antenski stub, rezervoar za pitku vodu, septička jama, prostorija za pumpe, pješačke staze, postojeće parterno uređenje i dosta vegetacije.

LOKACIJA 12

Lokacija predviđena za Novo groblje je u okviru DUP-a Skladišta i servisi sa ranžirnom stanicom. Djelimično je infrastrukturno opremljena, sa sjeveroistoka i juga su površine 13.jul Plantaže, sa sjeverozapada je ograničena željezničkom prugom a sa sjeverne strane već postojećim izgrađenim objektima zgrade carinskog terminala i zgrade carinarnice. Obuhvata kat.parcele 1348/30/31/32/33/34/35/36/37/38/39/40/41/42/43/44/46/45/48/52/59/60/61/62/63 i 1348/1 KO Dajbabe. Površina lokacije iznosi 35,44 ha.

LOKACIJA 13

Lokacija groblja za kućne ljubimce je u neposrednoj blizini Azila za pse, Deponije livade i neformalnog naselja za Rome na Vrelima Ribničkim. Obuhvata kat.parcelu dijelom 7893/13 KO Podgorica III i 319/7, 3448/3, 9/1 Ko Tuzi. Parcela je komunalno nepopremljena ali u neposrednoj blizini ima komunalnih priključaka. Obuhvata dijelom kat parcelu 7893/13 Ko Podgorica III a dijelom kat.parcelu 9/3 Ko Tuzi. Površina zahvata iznosi 2.83 ha.

LOKACIJA 14

Lokacija Reciklažnog centra za tretman guma je u okviru deponije Livade, kako bi se zaokružio proces sakupljanja i tretmana otpada. Planiran je na rezervnim površinama koje su date u UP Deponija.Do same lokacije se može prići pristupnim putevima unutar deponije. Lokacija je komunalno opremljena. Obuhvata djelove kat.parcela 3448/3, 3448/2, 9/1 KO Tuzi i djelom 7893/13 Ko Podgorica III. Površina zahvata iznosi 5,45 ha.

LOKACIJA 15

Lokacija je prema GUR-u bila predviđena za Novo groblje, za koji je rađen UP Novo groblje. Područje plana karakteriše prazan, neizgrađen prostor. Zahvat plana po katastarskim podacima spada u njivu 5.klase površine 25.08 ha. Sa sjevera sa graniči poljoprivrednim površinama i manjim naseljskim strukturama. Sa juga se graniči sa kompleksom 13 Jul Plantaže. Sa istoka je ograničeno rijekom Moračom a sa zapada naseljem Kokoti Postojeći put uz predmetnu lokaciju je dvosmjernan, širina kolovoza je oko 5.0m, a kolovozni zastor je makadam. Predmetna lokacija obuhvata kat.parcelu 1566/1, 1566/41,1566/29,1566/30,1566/28 KO Donji Kokoti.

LOKACIJA 16

Lokacija je u okviru ID DUP-a Donja Gorica, sastoji se od dijela kat.parcela broj 3295/1, 4081 dio, 3435/1 dio KO Donja Goricacca 43000m2. Lokacija je opredijeljena za administrativno poslovne objekte i nalazi se u središtu koja je opredijeljena za izgradnju objekata višeporodičnog stanovanja. Sa istoka se graniči sa rijekom Moračom ostali kontakti su u okviru naselja. Zemljište je u vlasništvu države Crne Gore a subjekt raspolaganja je Vlada Crne Gore. LN br.363 KO Donja Gorica. Površina lokacije iznosi 4,30 ha.

LOKACIJA 17

Lokacija je u zahvatu DUP-a Industrijska zona A. Prema GUR-u predmetna lokacija je Sport i rekreacija a manjim dijelom Centralne djelatnosti i Industrija. Prostor je neizgrađen, sa prorijeđenom vegetacijom koja je većim dijelom činila zeleni zaštni pojas. Obuhvata katastarske parcele 1347/9, 1347/11, 1347/1 dio, 1347/6, 1347/7, 1347/5, 1347/2, 1347/3, 1347/4, KO Dajbabe,135/161, 135/162, 135/163,135/160,135/159,133,134,132131,130,129, 135/1, 1597/2, 1597/1, 38/2, 38/1,KO Cijevna Kako se grad širio u pravcu ka Golubovcima to je u proteklom periodu izgrađena saobraćajnica bulevarskog tipa, koja lokaciju graniči sa zapadne strane, sa istočne strane je ograničena železničkom prugom,sa sjevera je neizgrađen prostor, a sa juga se naslanja na zonu koja je opredijeljena kao skladišno servisna. Površina lokacije iznosi 219,50 ha.

LOKACIJA 18

Lokacija je razrađivana planom UP Beglaci koji nije usvojen. Park šuma Beglaci se nalazi u Opštini Golubovci u sastavu Glavnog grada Podgorica, u naselju Goričani, na katastarskoj parceli 1871 KO Mahala. Površina katastarske parcele 1871 KO Mahala iznosi 230.989m², međutim predmet izrade Idejnog rješenja je dio kat.parcele broj 1871 u površini od cca 110.000m² (cca 11ha), odnosno područje koje je PUP-om Podgorica planirano za namjenu "sportsko - rekreativne površine", izuzimajući urbanističku parcelu započetog objekta Sportske sale.

LOKACIJA 19

Lokacija je na kat.parceli 1982 površine 1041 m² potes Bostani, KO Vukovci, upisana u LN 92, svojina država Crna Gora , a upravlja JU OŠ Niko Maroš Bijelo Polje. Na osnovu Ugovora koji je zaključen o ustupanju na korišćenje zemljišta bez naknade između JU OŠ Niko Maroš Bijelo Polje i ZU Dom zdravlja Podgorica , ustupa se zemljište za potrebe postavljanja montažnog objekta mjesne ambulante.

LOKACIJA 20

Predmetna lokacija obuhvata prostor duž magistralnog pravca Podgorica – Petrovac. Zona je sa istoka ograničena željezničkom prugom ,sa sjevera se graniči sa prostom koje koristi JP "Čistoća", sa južne strane je prostor koji je opredijeljen za Novo gradsko groblja. Obzirom da je prostor u okviru GUR-a a nije tertian planskom razradom nižeg nivoa to je putem inicijative Glavni grad iznio zahtjev za valorizacijom tog prostora putem izdavanja direktnih smjernica I UTU-a iz ovog plana, u okviru CD, kako je dato planom. Lokacija je povoljna za razvoj različitih sadržaja, jer je infrastrukturno opremljena I lako dostupna. Površina lokacije iznosi 24,47 ha.

LOKACIJA 21

Lokacija se nalazi u okviru DUP-a "Prvoborac" izmjene I dopune, koji je usvojen 2010. godine. Trenutno naj lokaciji je izgrađeno više objekata porodičnog stanovanja. Predmetna lokacija obuhvata prostor duž magistralnog pravca Podgorica –Kolašin. Trenutno na lokaciji je izgrađeno više objekata porodičnog stanovanja. Zemljište je u vlasništvu države, s tim da su korisnici objekata sa pravom korišćenja. Lokacija je infrastrukturno opremljena i relativno blizu centra grada. Obuhvata kat.parcele 1637, 1629, 1630, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636, 1642, 1643, 1644, 1647, 1646, 1650, 1649, 1641, 1648, 664/3, 1664/2, 1651, 1507/1, 1652, 1653, 1640/1, 1664/1, 1654, 1655, 1657, 1658, 1656, 1646/1, 1659, 1660, 1661, 1663, 1662, 2716, 1665, 1666, 1667, 1668, 1670, 1669, 1638 KO Podgorica III. Zemljište je u vlasništvu države, s tim da su korisnici objekata sa pravom korišćenja . Površina lokacije iznosi cca 7,98 ha.

LOKACIJA 22

Lokacija se nalazi na Ćemovskom polju, u okviru je DUP-a Agroindustrijska zona, kako je planom definisana lokacija – parcela to se ovim planom definišu smjernice i parametri za direktno sprovođenje. Sa sjeverne strane je ograničena magistralnim pravcem Podgorica –Tuzi, sa zapada saobraćajnicom koja je definisana DUP-om, sa južne strane neizgrađenim površinama, a sa istoka parcelom sa izgrađenim uslužno servisnim objektom. Na parceli se nalazi postojeći objekat Distributivnog centra-kvantaška pijaca. Prostor je infrastrukturno opremljen, saobraćajno dobro povezan. Obuhvata kat.parcele 7909, 7094, 7910, 7911, 7904/8, 7904/2 dio, 7936/1 dio KO Podgorica III. Zahtjev gradske uprave je definisati smjernice i uslove za direktno sprovođenje iz GUR-a, odnosno PUP-a. Površina lokacije iznosi cca 3,10 ha.

LOKACIJA 23

Nakon javnog uvida Koncepta , JP „Čistoća“ je podnijelo inicijativu za određivanje lokacije za izgradnju upravne zgrade, magacinskog prostora i manipulativnih površina, parkinga i radionica koji bi bili u neposrednoj blizini deponije „Livade“ iz razloga ekonomske i funkcionalne opravdanosti i smanjenja troškova održavanja i transpota. Lokacija je neposredno uz putni pravac Podgorica – Dinoša u

neposrednoj blizini Deponije Livade, naselja za zbrinjavanje Roma i raseljenih lica, kao i prostora sa neformalnim objektima –barakama koje su planirane za uklanjanje. Površina lokacije iznosi cca 6,89 ha.

LOKACIJA 24

Predmetna lokacija je najvećim dijelom u vlasništvu Mitropolije Crnogorsko-primorske sa sjedištem na Cetinju. Sastoji se od katastarskih parcela 392, 393, 407, 408, 409, 411, 412, 414, KO Medun koje su po katastru neplodna zemljišta. Ostale parcele su u posjedu države Crne Gore i Glavnog grada, te parcele su pristupni putevi i djelovi uz iste, zahvataju kat.parcele 426/1, 425, 424, 427/2, 429, 426/2, 428, 474, 430, 429, 427/1, 410, 413, 419 KO Medun. Zahtjev se odnosi na izgradnju Crkve sa manastirskim kompleksom kao i pratećom saobraćajnom infrastrukturom saobraćaja u mirovanju. Površina lokacije iznosi cca 10,23 ha.

LOKACIJA 25

Predmetna lokacija se sastoji od kat.parcela 176, 177/1, 177/2, 182/2, 205, 186/2, 185, 182/4, 186/1, 188,189,198, 201,199, 204, 202, 203, 208, 207/1, 207/2, 206, 209/1, 209/2, 170, 171,172 KO Mrke. Lokacija se nalazi na potezu koji je na pravcu od Podgorice ka Bioču, na lokaciji je postojeći objekat fabrike za preradu drveta koji je u funkciji. Površina lokacije iznosi cca 1,00 ha.

LOKACIJA 26

Predmetna lokacija je u okviru rasadničkog kompleksa DOO Zelenilo. Sastoji se od katastarskih parcela 4047,4045,4046,4043/1,4048,4044,4050 KO Donja Gorica. Svojina Glavnog grada Podgorice a pravo korišćenja DOO Zelenilo. Zahtjev se odnosi na izgradnju objekata u funkciji proizvodnje rasada i za odlaganja komposta.

1.2.2. Koncept plana

Izmjene Prostorno urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice, podrazumijevaju izmjene u tekstualnom dijelu i grafičkim prilogima Planskog dijela, koji obuhvata prostor PUP-a i GUR a.

Za određene lokacije će se izdavati direktne smjernice iz ovog plana. Definišu se smjernice za izgradnju objekata na poljoprivrednim površinama od I-VIII bonitetne klase, kao i smjernice za objekte školstva, zdravstva i socijalne zaštite.

Takođe se definišu smjernice za izgradnju objekata u okviru naseljskih struktura u ruralnim područjima i područjima izvan GUR-a kao i područjima koja su unutar GUR-a a nijesu razrađivana detaljnom razradom. Predložene izmjene su definisane u programskom zadatku, koji je sastavni dio Odluke o izradi ID PUP-a Glavnog grada Podgorice, kao i realnim zahtjevima koji su iskazani u toku javnog uvida na predloženi koncept.

Za skoro sve lokacije je u prethodnom periodu rađena planska dokumenatacija koja je dobrim dijelom realizovana, s tim da se prilikom realizacije naišlo na niz problema u implementaciji iz razloga neadekvatne namjene i vlasničke podjele.

Najvećim dijelom prostor je infrastrukturno opremljen pa samim tim tokom izmjena će se moći izvršiti priključenje na postojeću odnosno realizovanu mrežu.

Lokacije koje su u ruralnom području su lokalnom putnom mrežom povezane sa širim gradskim zonama pa je dobrim dijelom i u tim rubnim zonama relativno dobra infrastrukturna opremljenost, naročito u prepoznatljivim naseljima.

Izmjene i dopune PUP-a se prvenstveno odnose na:

- Izmjene namjena pojedinih površina u zahvatu generalnog urbanističkog rješenja Podgorica i Generalnog urbanističkog rješenja Golubovci.
- Izmjena i dopuna smjernica za sprovođenje PUP-a u cjelokupnom zahvatu PUP-a.
-

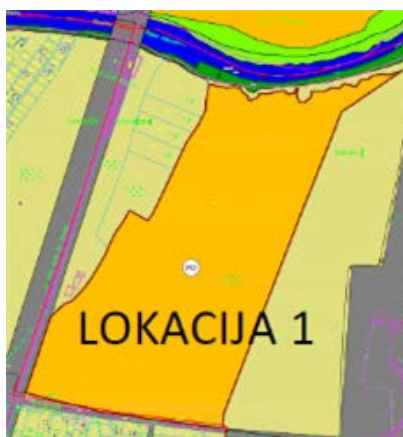
LOKACIJA 1

Postojeće stanje

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Golubovci" I pripada planskoj jedinici 2.5, za koji je rađena LSL "Cijevna-planska jedinica 2.5". Predmet izmjena i dopuna odnosi se na neizgrađeni prostor oivičen željezničkim koridorom Podgorica-Bar (Bar-Beograd) sa zapadne, Aerodromomskom kompleksom sa istočne, bulevarskom saobraćajnicom koja vodi prema aerodromu sa južne strane i rijekom Cijevnom sa sjeverne strane. Na cijelom prostoru zastupljeno je nisko rastinje, a usled nekorišćenja na terenu je vidljiva mreža nepravilnih makadamskih puteva koji presjecaju lokaciju u pravcu sjever-jug i služe za spuštanje na obalu rijeke Cijevne.

Važeći plan – Mješovita namjena MN

Izmjene i dopune

Površine za poljoprivredu PO

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice lokacija 1 se nalazi u okviru LSL "Cijevna – planska jedinica 2.5", planirana namjena je Poljoprivredne površine (PO). Budući da važeći planski dokument, PUP Glavnog grada Podgorice, kao i na osnovu njega donešena LSL "Cijevna - planska jedinica 2.5" ("Službeni list CG - Opštinski propisi", broj 51/16) na ovoj parceli predviđaju mješovitu namjenu, odnosno izgradnju skladišta i servisa, što nije u skladu sa intencijom valorizacije poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini u poljoprivredne svrhe se mijenja iz mješovite namjene u površine za poljoprivredu PO, odnosno prerade i distribucije poljoprivrednih proizvoda. Ostali dio koji je u neposrednom kontaktu zadržava namjenu MN - mješovita namjena.

Ovim izmjenama i dopunama vrše se korekcije smjernica i urbanističkih parametara u okviru granica lokacije. Površina lokacije koja se mijenja iznosi 329.014,60 m².

Namjena - Poljoprivredne površine PO

Na formiranoj lokaciji 1 dozvoljava se izgradnja objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje, odnosno prerade i distribucije poljoprivrednih proizvoda prema smjericama datim u poglavlju 10.4. Smjernice i uslovi za gradnju u okviru namjene PO (obrađivo i drugo poljoprivredno zemljište).

Na poljoprivrednom zemljištu, u okviru GUR-a, namjene PO (obrađivo i drugo poljoprivredno zemljište), važe sljedeći urbanistički parametri:

U okviru namjene poljoprivredne površine dozvoljava se izgradnja objekata pod sledećim uslovima:

- U okviru iste površine se mogu izgraditi objekat za stanovanje i objekti za organizovanje ekonomije (stambeno i ekonomsko dvorište), ostali dio će se koristiti za poljoprivrednu proizvodnju.

- Minimalna parcela na kojoj se može formirati poljoprivredno domaćinstvo je 1500 m² ili ona koja je definisana Zakonom o poljoprivrednom zemljištu.
- Minimalna širina fronta parcele je 12 m;
- Parcele koje su manje površine i manje širine fronta od planom propisane ne mogu se koristiti za izgradnju;
- Parcela mora da ima pristup sa javnog ili prilaznog puta. Ukoliko novoformirana parcela ne izlazi na javni put, mora se formirati parcela prilaznog puta minimalne širine 3 m. Ukoliko je prilazni put duži od 25 m, minimalna širina iznosi 4,0 m.
- Objekat se ne može graditi bez prethodne saglasnosti nadležnog organa Glavnog grada.

U okviru dijela parcele može se izgraditi objekat za stanovanje:

- Ukupna BRGP objekta ne smije prekoračiti 150m²;
- Građevinska linija se postavlja minimalno na 5m od regulacione linije;
- Minimalna udaljenost novoplaniranog objekta od susjedne parcele je 2,5m.
- Postojeći objekti se mogu zamijeniti novim objektima i tada važe uslovi plana dati za novoplanirane objekte.
- Maksimalna planirana spratnost u okviru ove namjene je P+1.
- Postojeći objekti kod kojih je spratnost manja od maksimalne planirane, kod kojih parcele ispunjavaju uslov, mogu se nadgraditi do ove spratnosti, pri tom da se ispoštuju zadati planski parametri, građevinska linija min 5m od prilaza parceli, odnosi prema susjednim parcelama, kao i svi propisi iz građevinske regulative;
- Parkiranje i garažiranje je planirano u okviru parcele ili podzemno. Garaže i drugi pomoćni objekti mogu se graditi kao drugi, prizemni objekat na parceli, ali da se pri tome ne prekorače maksimalni zadati urbanistički pokazatelji;
- Garaže postavljati tako da minimalna udaljenost objekta od susjedne parcele bude 2.5 m a od stambenog objekta 2.5 m u slučaju da garaža nije postavljena kao aneks objekta.
- Ne dozvoljava se postavljanje pojedinačnih garaža za jedno ili manji broj vozila izvedenih od lima ili na drugi vizuelno neprihvatljiv način.
- Nije dozvoljeno pretvaranje garaža u druge namjene (prodavnice, auto radionice, servisi i slično).
- Objekte u okviru ove namjene ograničiti kao slobodnostojeće na parceli;
- Najveća visina etaže za garaže i tehničke prostorije je 3m a za stambene prostore je 3,5m računajući između gornjih kota međuspratnih konstrukcija.
- Ukoliko se podzemna etaža koristi za garažiranje ili za tehničke sisteme objekata, onda njena površina ne ulazi u obračun BRGP;
- Kota poda prizemlja novoplaniranih objekata je maksimalno na 100 cm od kote konačno uređenog i nivelisanog terena oko objekta.
- Krovove raditi kose, dvovodne, viševodne, a mogu biti i ravni i ozelenjeni;
- Na krovovima se mogu postaviti solarni i fotonaponski paneli u cilju korišćenja obnovljive energije;
- Parcele se mogu ograditi ogradom transparentnom ili živom ogradom do visine 1.60 m sa cokolom od kamena ili betona visine 0.6 m.
- Zidane i druge vrste ograda postavljaju se unutar parcele koja se ograđuje, ne sme preći regulacionu liniju prema javnoj površini.
- Dozvoljeno je udruživanje katastarskih parcela, u smislu bolje organizacije poljoprivrednog zemljišta i mogućeg formiranja stambenog/ekonomskog dvorišta, radi boljeg povezivanja na javni put, kako bi se što manje prilazima ulazilo i presijecale vrijedne poljoprivredne površine;
- Postojeći objekti kod kojih su parametri veći od zadatih se zadržavaju sa zatečenim stanjem.

U okviru ekonomskog dijela parcele dozvoljeno je:

- Organizovati i graditi objekte koji ne ugrožavaju osnovnu funkciju poljoprivrede i životnu sredinu (rasadnici, staklenici, ribnjaci, ostave, nadstrešnice za mehanizaciju i alate, plastenici, objekti za sakupljanje i preradu meda, objekti za sušenje i preradu ljekovitog bilja i voćnih kultura,

- za gajenje pečuraka i dr).
- Nije dozvoljena izgradnja deponije otpada i svi ostali sadržaji koji utiču na zagađenje okoline.
- Ukupna BRGP objekata ne smije prekoračiti 150m².
- Minimalna udaljenost novoplaniranog objekta od susjedne parcele je 2,5m.
- Postojeći objekti se mogu zamijeniti novim objektima i tada važe uslovi plana dati za novoplanirane objekte.
- Maksimalna planirana spratnost u okviru ove namjene je P ili VP.
- Objekti se mogu graditi kao isključivo prizemni na parceli, ali da se pri tome ne prekorači maksimalna zadata BRGP 150m².
- Najveća visina etaže je 3m za prizemni objekat ili 4,5m za objekat sa visokim prizemljem.
- Na dijelu parcele koja je određena za ekonomsko dvorište dozvoljena je izgradnja jednog ili više objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje. Objekti se mogu formirati kao grupacije slobodnostojećih objekata međusobno funkcionalno povezanih.
- Ovi objekti svojom funkcijom ne smiju ugroziti životnu sredinu (kvalitet vazduha, vode, intenzitet buke.)
- Izgradnja objekata u okviru ekonomskog dvorišta nije obavezujuća. Ukoliko ista vlasniku nije neophodna na njen račun se planiraju obradive poljoprivredne površine.

Na ovim površinama dozvoljene su sljedeće aktivnosti:

- proizvodnja zdrave hrane, otkupne stanice ljekovitog i aromatičnog bilja i plodova;
- proizvodnja, prerada i obrada voća i povrća,
- Vinogradarstvo;
- Maslinarstvo;
- Proizvodnja agruma;
- Uzgajanje cvijeća i drugih biljnih kultura-rasadnik;
- Pčelarstvo;
- Uzgajanje ljekovitog bilja;
- Uzgajanje pečuraka i dr;
- Nije dozvoljena izgradnja objekata i korišćenje površina za stočarstvo
- Ovi objekti svojom funkcijom ne smiju ugroziti životnu sredinu (kvalitet vazduha, vode, intenzitet buke.)
- Izgradnja objekata u okviru ekonomskog dvorišta nije obavezujuća.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Za poljoprivredno zemljište (PO), koje nije objekat pejzažne arhitekture, date su smjernice za uređenje ekonomskog/stambenog dvorišta i zaštite i unapređenje pejzažnih vrijednosti.

Uslovi za uređenje:

- postojeće živice – šumarke i zaštitne pojaseve sačuvati i formirati nove uz saobraćajne površine
- formirati zaštitne pojaseve i prema susjednim namjenama u minimalnoj širini od 10m
- upotrebu vještačkih đubriva svesti na kontrolisane količine kako bi se izbjeglo zagađenje podzemnih i površinskih voda
- ekonomsko dvorište jasno odvojiti od poljoprivrednog zemljišta zelenim ili nekim drugim ogradama
- popločane površine ozeleniti drvorednim ili linearnim zasadima zelenila
- minimalno učešće zelenila u okviru ekonomskog dvorišta je 20%.

Uslovi za objekte koji mogu uticati na bezbjednost vazdušnog saobraćaja

Potrebna izrada posebne studije o uticaju poljoprivrednih kultura na kretanje ptica i drugih životinja i sa tim u vezi na sigurnost vazdušnog saobraćaja. U izradi studije mora biti uključen operator Aerodroma Podgorica a ista treba biti dostavljena Agenciji za civilno vazduhoplovstvo.

Ova lokacija se nalazi u neposrednoj blizini Aerodroma Podgorica sa zapadne strane i ista predstavlja kontrolisanu zonu okruženja aerodroma u cilju provjere postojanja vazduhoplovnih prepreka ili drugih karakteristika koje mogu negativno uticati na vazdušni saobraćaj (biljne kulture, solarni paneli, oprema koje mogu prouzrokovati slabljenje signala i sl.). Agencija za civilno vazduhoplovstvo je Pravilnikom o izmjeni i dopuni pravilnika o standardima i kriterijumima za nesmetanu upotrebu operativnih površina, objekata, uređaja i opreme na aerodromu (Sl. list CG br.8/18) propisala obavezne mjere za smanjenje opasnosti od udara divljih životinja u neposrednoj blizini aerodroma a jedna od tih mjera podrazumijeva procjenu rizika od povećanja broja divljih životinja koji mogu izazvati oštećenja na vazduhoplovu sto može biti slučaj kod navedene lokacije.

Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu

Investitor je u obavezi da prije izrade tehničke dokumentacije pribavi vodne uslove od nadležne institucije, iz razloga blizine rijeke Cijevne.

Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu

Prema uslovima ovog plana i nadležnog organa.

Uslovi priključenja na vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu

Prema uslovima ovog plana i nadležnog organa.

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Lokaciju tangira sa južne strane saobraćajnica Cijevna- Aerodrom Golubovci. U planu je da se ova saobraćajnica proširi u ulicu bulevarskog tipa. Pristup lokaciji treba obezbjediti preko novoprojektovanog priključka na bulevaru Cijevna - Aerodrom Golubovci .Trebalo bi predvideti površinsku raskrnicu za samo desna skretanja.Broj priključaka pojedinih parcela na saobraćajnicu Bulevara Cijevna- Aerodrom Golubovci zavisi od planskog rešenja lokacije.Potrebno je povezati korisnike prostora kojima se parcele nalaze iza predmetne lokacije. Planirani koridor povezivanja je uz železničku prugu Podgorica – Bar.

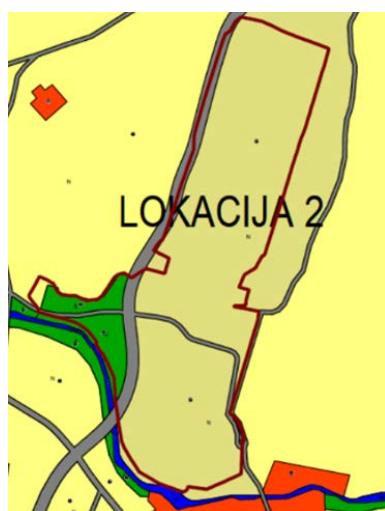
Uslovi priključenja na TK infrastrukturu

Prema uslovima ovog plana i nadležnog organa.

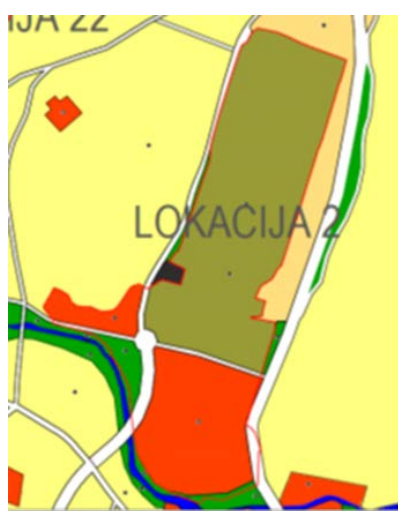
LOKACIJA 2

Postojeće stanje

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Podgorica" i pripada planskoj jedinici 5.7. KO Masline i u vlasništvu je države Crne Gore, što ujedno i čini granicu obuhvata izmjena i dopuna. Prostor u obuhvatu je izgrađen i opremljen prema potrebama vojske i odbrane, a u osnovi ga sačinjavaju Vojni poligoni, kasarne, skladišta, rekreativno-sportski sadržaji, smještajne jedinice i dr. Lokacija se sa istočne, sjeverne i zapadne strane graniči sa izgrađenom prostorom stambene namjene, malih gustina, dok je sa južne strane oivičena rijekom Ribnicom. Lokaciju kasarne "Marko Miljanov Popović", čine katastarske parcele broj 175, 184/3, 187/3, 190/2,208/2 i 221, iz Lista nepokretnosti 121 KO Masline. Za predmetnu lokaciju, koja je u PUP-a Glavnog grada Podgorica predviđena kao prostor za mješovitu namjenu, potrebno je izvršiti prenamjenu u skladu sa potrebama Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore.

Važeći plan

Izmjene I dopune

OD - Površine od interesa za odbranu,
 Z - Zdravstvo,
 SR - Sport i rekreacija i
 GR - Površina za groblje
 PU - Pejzažno uređenje

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a „Podgorica“, lokacija 2 se mijenja iz Mješovite namjene MN u površine od interesa za odbranu OD, Z-zdravstvo, SR – sport i rekreaciju, površine za groblje GR, u manjem dijelu, i površine za pejzažno uređenje PU, iz razloga stvaranja uslova za korišćenje postojećeg prostora Kasarne u skladu sa NATO standardima i relevantnim zakonima i propisima za tu vrstu objekata.

Namjena - Površine od interesa za odbranu OD

Na većem dijelu lokacije 2 dozvoljava se izgradnja i rekonstrukcija više objekata namijenjenih potrebama Vojske Crne Gore i Ministarstva odbrane Crne Gore. Na tom dijelu planirati isključivo objekti koji su u funkciji odbrane. Obezbjediti realne uslove za preseljenje Ministarstva odbrane, General štaba Vojske Crne Gore i Medicinskog centra bezbjedonosnih snaga, sve objekte odbrane i vojske planirati u skladu sa standardima i uslovima bezbjednosti. Predvidjeti uslove za rekonstrukciju i adaptaciju postojećih skladišno-tehničkih i stambeno-smještajnih objekata. Površina dijela parcele iznosi 21,62 ha.

Površine za zdravstvo Z - Lokacija je namijenjena izgradnji bolničkog kompleksa sa mogućnošću izgradnje objekta Hitne pomoći, površina dijela parcele iznosi cca 8,28 ha. Ovaj dio će se razraditi putem idejno arhitektonsko-urbanističkog rješenja a u skladu sa parametrima datim za određenu namjenu. Ovo idejno rješenje će biti sastavni dio UTU-a.

Površine za sport i rekreaciju SR - Rekonstrukcija postojećeg sportskog objekta prema parametrima za tu vrstu objekata datim u Pravilniku. Površina dijela iznosi 1,82 ha. Za objekte sporta i rekreacije indixi zauzetosti iznose 0.3, a indix izgrađenosti 0.6. Spratnost P do VP.

Površina za groblje GR - Površina za groblja obuhvata već postojeću površinu koja se konzervira. Površina dijela iznosi 2109 m².

Površine pejzažnog uređenja PU - obuhvataju prostor oko rijeke Ribnice. Uređenje prema smjernicama pejzažnog uređenja;

Uslovi za pejzažno oblikovanje

U skladu sa namjenom, planirana je kategorija zelenila Površine oko objekata odbrane i zaštite i vojni poligoni (PV) - površine specijalne namjene PUS.

Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i Predlogom biljnih vrsta*.

Minimalno učešće zelenila na lokaciji je 40%.

Površine na kojima se planirana izgradnja

Uslovi za uređenje zelenih površina oko smještajnih i radnih objekata: kompozicija i prostorna organizacija zelenih površina treba da su u funkciji uslova za miran odmor i rad korisnika; ozelenjavanje vršiti u pejzažnom stilu, izbjegavati usitnjavanje površina i pretjerano šarenilo biljnih vrsta.

Uslovi za uređenje zelenih površina oko radno-manipulativnih površina:

- zelenilo treba da je dobra protivpožarna prepreka
- parterno ozelenjavanje vršiti oko radno manipulativnih površina
- uz pristupne saobraćajnice predvidjeti linearnu sadnju.

Neizgrađene površine.

Uslovi za uređenje i formiranje parkovskih površina:

- zelene površine urediti kao manje parkovske površine koje osim dekorativne imaju i kompoziciono-regulacionu funkciju između različitih sadržaja
- površina pod zelenilom iznosi 70%, a pod stazama i platoima 30%
- kombinovati otvorene parterne površine sa grupacijama drveća i žbunja
- formirati kvalitetne travnjake otporne na sušu i gaženje
- uz saobraćajnice projektovati gušće zasade zelenila
- staze i platoe projektovati od prirodnih materijala (kamen, riječni obluci, rizla) i betonskih ploča
- širina staza ne smije biti manja od 1,5 m.

Uslovi za uređenje i formiranje zaštitnog pojasa:

- obodom parcele formirati zaštitni pojas, min. širine 20m
- očuvati vegetaciju Ribnice i istu integrisati u zaštitni pojas
- planirati max. odnos površina pod zasadima drveća i slobodnih površina od 60 : 30%
- očuvati prirodnu morfologiju terena, strukturu i sastav površina sa autohtonom vegetacijom
- prostor kompoziciono urediti u slobodnom pejzažnom stilu
- sprovesti sanitarno-higijenske mjere njege postojećeg drveća (sanitarna sječa, proreda, orezivanje, potkresivanje)
- izbjegavati stvaranje monokultura
- moguća je izgradnja šetnih staza, pristupnih staza i odmorišta od prirodnih materijala (kamen, obluci, drvo, zemlja).

Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata

Shodno Uredbi o planiranju i uređenju prostora, izgradnji, rekonstrukciji i održavanju vojnih objekata u vojnom krugu ("Sl. list Crne Gore", br. 48/08, 6/14).

Moćnost faznog građenja objekta

Shodno Uredbi o planiranju i uređenju prostora, izgradnji, rekonstrukciji i održavanju vojnih objekata u vojnom krugu ("Sl. list Crne Gore", br. 48/08, 6/14).

Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu

Prema uslovima ovog plana i nadležnog organa.

Uslovi priključenja na vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu

Prema uslovima ovog plana i nadležnog organa.

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Pristup Kasarni omogucen je iz naselja Masline pristupnim ulicama Goce Delčeva i Valtazara Bogišica. Izgradnjom mosta na Ribnici ostvaren je kvalitetan pristup iz Ulice Španskih boraca.

Planskim dokumentima višeg reda predviđen je nastavak projektovanja i izgradnje Bulevara Veljko Vlahović, koji izgradnjom mosta preko Ribnice tangira lokaciju kasarne sa istočne strane.

Smjernice za projektovanje i izgradnju unutrašnjeg rasporeda saobraćajne infrastrukture lokacije Kasarna Marko Miljanov Popović izdaće Ministarstvo odbrane, na osnovu Uredbe o planiranju i uređenju prostora, izgradnji, rekonstrukciji i održavanju vojnih objekata u vojnom krugu ("Sl. list Crne Gore", br. 48/08, 6/14). Na osnovu unutrašnjeg rasporeda saobraćajnica određiće se adekvatan pristup na Bulevar Veljko Vlahović. Moguće je omogućiti pristup kasarni i iz parvca ulice Franca Rozmana.

Uslovi priključenja na TK infrastrukturu

Prema uslovima ovog plana i nadležnog organa.

LOKACIJA 3

Postojeće stanje

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Podgorica", zona Stara Varoš - Zabjelo i pripada planskoj jedinici 3.26 (Blok 35-36). Predmet izmjena i dopuna je neizgrađena zelena površina uz Bulevar Vojvode Stanka Radonjića, okružena objektima kolektivnog stanovanja, pogonskim prizemnim barakama i komercijalnim prizemnim objektom. Važeći planski dokument DUP "Blok 35-36" u okviru koga je i predmet izmjena i dopuna, adekvatno tretira namjenu površina, implementirajući je iz GUR-a i potrebno je korigovati granicu namjene u skladu sa potrebama i standardom za ovu vrstu namjene.

Važeći plan –Površine ŠS

Izmjene i dopune –
planirano
Površine za školstvo
i socijalnu zaštitu
ŠS
Mješovita namjena
MN

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a "Podgorica", lokacija 3 zadržava dijelom istu namjenu i koriguje obuhvat lokacije za školstvo u skladu sa realnim potrebama prostora. Na lokaciji se planiraju površine koje su prvenstveno namjenjene obrazovanju, nauci i socijalnoj zaštiti, (prednost se daje predškolskim i školskim ustanovama) većim dijelom dok manjim dijelom se predviđa mješovita namjena sa sadržajima i objektima koji bitno ne utiču na susjedne objekte školstva. Prema važećem DUP-u Blok 35-36 ovaj prostor je podijeljen na dvije urbanističke parcele, UP4 sa namjenom Školstvo i socijalna zaštita i UP4a sa namjenom DS saobraćajne površine. Ovim planom se redefinišu **granice parcele za školstvo shodno površinama datim u važećem DUP-u**, ostale površine se planiraju za MN.

- DIO Lokacije 3 - UP4

Namjena DIJELA Lokacije 3 - UP4 - Površine obrazovanja i socijalne zaštite-škole ŠK

U okviru Lokacije 3 na dijelu je formirana UP4 (shodno DUP-u Blok 35-36) površine 9216,99m², predviđena je izgradnja objekta osnovne škole. Objekat osnovne škole u okvirima zadate građevinske linije zauzima min 1/5 od ukupne površine urbanističke parcele", a u ovom slučaju zauzima 3226m²

prizemne etaže što predstavlja 1/3. Na ovoj parceli površina slobodnog prostora iznosi oko 5990,99m², što zadovoljava normative za 399 do 599 učenika u jednoj smjeni. Navedeni parametri zadovoljavaju sve propise za školske objekte, kako iz Priručnika za planiranje stambenih naselja u Crnoj Gori (obzirom da se škola nalazi u užem gradskom jezgru), tako i prema normativima za projektovanje školskih i predškolskih objekata. To znači da sa ovako planiranom školom, a u skladu sa propisima, postoji velika rezerva u odnosu na 263 učenika iz samog zahvata plana, odnosno dva puta više djece u odnosu na ono što predstavljaju projekcije iz GURa. Ukoliko je nastava oragnizovana u dvije smjene, po ovom normativu moguće je organizovati nastavu za najmanje 1200 učenika, što je 6 puta više od potreba iskazanih za prostor DUPa "Blok 35-36".

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Važe smjernice i uslovi za pejzažno uređenje iz DUP-a "Blok 35-36".

Za UP4 primjenjuju se uslovi za Zelenilo objekata prosvjete (ZOP) kompatibilni namjeni – Površine za školstvo i socijalnu zaštitu (SŠ). Uslovi za priključenje objekata na komunalnu i ostalu infrastrukturu Priključenje na mrežu komunalne infrastrukture vrši se prema postojećim, odnosno planiranim tehničkim mogućnostima mreže, na način kako je predviđeno urbanističkim planom i tehničkom dokumentacijom, a na osnovu propisa i uslova i saglasnosti javnih preduzeća.(DUP Blok 35-36).

Urbanistički parametri

Maksimalni indeks zauzetosti - 0,35

Maksimalni indeks izgrađenosti - 1,05

Maksimalna spratnost - Po+P+2

Max površina pod objektom – 3226 m²

Max. BRGP-9678 m²

Površina parcele - 9216,99 m²

Parkiranje i garažiranje

Potrebu za parking mjestima procijeniti u zavisnosti od namjene planiranih sadržaja;

• poslovanje (na 1000 m²) ----- 12 pm

Od ukupanog broja potrebnih parking mjesta za objekte škole i vrtića (193) obezbijeđeno je 90 nadzemnih parking mjesta na javnom parking u zahvatu bloka.

Minimalno parking mjesto je 2,30 x 4,80 kod upravnog parkiranja na otvorenom. Minimalna širina komunikacija do parking mjesta pod uglom od 90° je 5.5m. Za paralelno parkiranje minimalne dimenzije parking mjesta su 2,00 x 5,50m

Najmanje 5% parking mjesta mora biti namijenjeno licima smanjene pokretljivosti.

Uslovi priključenja na elektroenergetsku infrastrukturu

Prema uslovima ovog plana i nadležnog organa.

Uslovi priključenja na vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu

Prema uslovima ovog plana i nadležnog organa.

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Prema uslovima ovog plana i nadležnog organa

Uslovi priključenja na TK infrastrukturu

Prema uslovima ovog plana i nadležnog organa.

- DIO Lokacije 3 - UP4a

Namjena DIJELA Lokacije 3 - UP4a - površine mješovite namjene MN

U okviru Lokacije 3 na dijelu je formirana UP4a (shodno DUP-u Blok 35-36) površine 4542.16 m² predviđena je izgradnja stambenog objekta višeporodičnog stanovanja sa poslovanjem u prizemlju. Na površinama za stanovanje veće gustine se grade kolektivni stambeni objekti kod kojih je gustina stanovanja od 250-500st/ha. U prizemlju ovih objekata predviđaju se djelatnosti koje ne ugrožavaju funkciju stanovanja a dozvoljava se i da prizemna etaža bude u funkciji stanovanja. Predviđena je izgradnja podrumске etaže za potrebe garažiranja vozila i za potrebe tehničkih prostorija.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Primjenjuju se smjernice i uslovi za pejzažno uređenje iz DUP-a "Blok 35-36".

Za UP4a sa namjenom stanovanje veće gustine (SV) kompatibilni su uslovi za Zelenilo stambenih objekata i blokova (ZSS). Dopuna uslova se odnosi na mogućnost izgradnje podzemnih etaža/garaža. U tom slučaju je moguća izgradnja vrtova na krovu garaža. U slučaju da se na slobodnom tlu ne može obezbijediti zadati minimalni procenat zelenila (30% zelenilo na tlu) projektovati intezivne krovne vrtove gdje je dubina žardinjera/supstrata ne manja od 1,2m. U suprotnom krovni vrtovi (ekstezivni i poluintezivni) i vertikalno zelenilo su samo estetska komponenta u eksterijeru.

Uslovi za objekte koji mogu uticati na bezbjednost vazdušnog saobraćaja

Za objekte visine preko 45 m je potrebna prethodna saglasnost Agencije za civilno vazduhoplovstvo za svaki pojedinačni objekat.

Obrazloženje: Lokacija 3 se nalazi u zoni prilazno odletne površine za prag 18 poletno-sletne staze Aerodroma Podgorica na udaljenosti od cca 5.6 km. Kako je na ovom području u okviru UP4a predviđena izgradnja višespratnice, neophodno je prethodno izvršiti analizu uticaja takvih objekata sa aspekta postojanja vazduhoplovne prepreke ukoliko su istiplanirani sa visinom višom od 45m.

Urbanistički parametri

Maksimalni indeks zauzetosti - 0,30

Maksimalni indeks izgrađenosti- 1,8

Maksimalna spratnost - 2Po+P+5

Max površina pod objektom – 1362.65 m²

Max BRGP- 8175.88 m²

Površina parcele-4542,16

Parkiranje i garažiranje

Potrebu za parking mjestima procijeniti u zavisnosti od namjene planiranih sadržaja;

- stanovanje (na 1000 m²) ----- 15 pm
- poslovanje (na 1000 m²) ----- 30 pm

Uslovi za priključenje objekata na komunalnu i ostalu infrastrukturu

Priključenje na mrežu komunalne infrastrukture vrši se prema postojećim, odnosno planiranim tehničkim mogućnostima mreže, na način kako je predviđeno urbanističkim planom i tehničkom dokumentacijom, a na osnovu propisa i uslova i saglasnosti javnih preduzeća. (DUP Blok35-36)

LOKACIJA 4

Postojeće stanje

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Podgorica", zona Stara Varoš-Zabjelo i pripada planskoj jedinici 3.4, za koju je urađen ID DUP-a "Čepurci". Na predmetnom prostoru se nalazi gradsko groblje "Čepurci", sa gradskom kapelom i nepokretnim kulturnim dobrom Crkva Sv. Gospođe. U Zapadnom dijelu obuhvata nalaze se individualni stambeni objekti, uglavnom su lošeg ili srednjeg boniteta. Na istočnom dijelu obuhvata nalazi se parking i slobodne zelene površine u podnožju brda Ljubović. Kako se groblje neće

više širiti to su se stekli uslovi da se prostor koji je u ranijem bio predviđen za proširenje dobije drugu namjenu u skladu sa prostorom koji ga okružuje.

Važeći plan

Izmjene I dopune - planirano

Površine za groblja GR,
Mješovita namjena MN,
Drumski saobraćaj DS
Pejzažno uteđenje PU

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a "Podgorica", djelovi lokacije 4 prenamjena će se vršiti u dijelu već izgrađenih objekata u mješovitu namjenu.

Namjena parcele odnosno lokacije

Prenamjena će se vršiti u dijelu već izgrađenih objekata u mješovitu namjenu. Objekti mješovite namjene ne smiju svojim gabaritom, položajem i funkcijom ugrožavati integritet groblja i zaštićenih objekata na njemu. Planirati obodom zaštitni zeleni pojas prema ogradi groblja.

Površine mješovite namjene MN

Na površini za mješovitu namjenu, planom se definišu smjernice za izgradnju stambeno-poslovnih objekata i objekata za obavljanje uslužnih djelatnosti. Gustina stanovanja će se računati u odnosu na male gustine stanovanja do 120 stanovnika/ha, parcela mora imati površinu i oblik koji omogućava izgradnju i korišćenje parcele i objekta saglasno planskom dokumentu, standardima i normativima. Minimalna veličina pacela, na osnovu gustine naselja je 400m², tipologija stambene gradnje je: slobodnostojeća, dvojna I kuća u nizu, za veće parcele od 600m² moguća je izgradnja objekata višeporodičnog stanovanja max spratnosti 4 etaže. Površina za MN iznosi 16.376 m²

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Važe smjernice i uslovi za pejzažno uređenje iz DUP-a "Čepurci - dio". Za površine mješovite namjene (MN) primjeniti uslove za pejzažno uređenje shodno budućim sadržajima. Za isključivo poslovne objekte važe uslovi za Zelenilo poslovnih objekata (ZPO), dok za stambene i stambeno-poslovne objekte važe uslovi za Zelenilo stambenih objekata i blokova (ZSO).

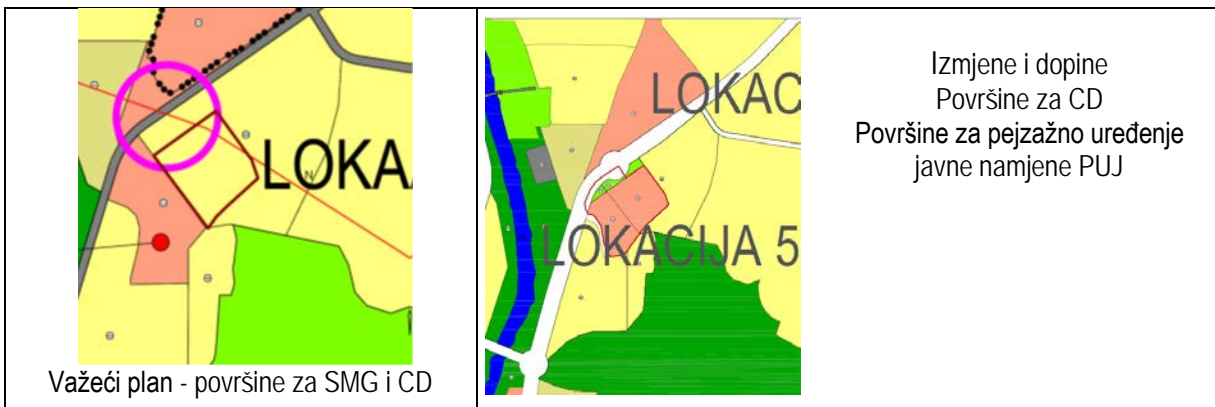
Za druge, saobraćajne, EE objekte, kao i objekte pejzažne arhitekture, primjenjuju se takođe smjernice iz važećeg plana.

Pravila parcelacije, Građevinska i regulaciona linija, odnos prema susjednim parcelama, Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, Uslovi i mjere zaštite životne sredine, Uslovi i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline, Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata i Urbanistički parametri, definišaće se shodno Pravilniku, Zakonu, Odluci o izradi ID DUP-a Čepurci-dio kao i programskog zadatka koji je sastavni dio Odluke. Svi uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

LOKACIJA 5

Postojeće stanje

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Podgorica", DUP "Zagorič 1" dio A, neizgrađen prostor, koji je prema GUR-u opredijeljen za SMG, dok je važećim DUP-om dijelom za stanovanje, a dijelom za centralne djelatnosti.

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a "Podgorica", pripadnost planu DUP "Zagorič 1" dio zone A - **djelovi lokacije 5 se prenamjenjuju iz planirane namjene stanovanje srednjih gustina u namjenu centralne djelatnosti CD i površine za pejzažno uređenje javne namjene PUJ u skladu sa smjernicama ovog plana**. DUP-om su dijelom definisane površine stanovanja SS a na dijelu lokacije exteritorijalne površine - ambasada, ovim planom se daje mogućnost izgradnje objekata centralnih djelatnosti CD, u skladu sa smjernicama ovog plana. Obuhvata kat. parcele 2125/1, 2125/6 i 2125/5 KO Podgorica II. Implementacija putem ID DUP-a "Zagorič 1" dio zone A.

Namjena lokacije - Površine centralnih djelatnosti CD

Prenamjena već izgrađenog sjevero-zapadnog dijela lokacije u namjenu centralnih djelatnosti.

- Na ovoj lokaciji moguće je planirati objekat komercijalno uslužnih djelatnosti koji predstavljaju obilježja centara naselja. Takvi objekti su: tržni centri sa svim pratećim kompatibilnim sadržajima (trgovačke i zanatske radnje, pijaca, kancelarije, restorani, kafeterije, uslužne radnje i servisi, i dr.)
- Prije izgradnje novih objekata, stvoriti uslove za rušenje postojećih.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Zelenilo poslovnih objekata - trgovačko-uslužni objekti – (ZPO). Površine poslovnih objekata planirane su u okviru centralne djelatnosti (CD). Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i Predlogom biljnih vrsta*.

Površine ispred i u okviru poslovnih objekata najčešće se uređuju parterno ili u kombinaciji sa soliternom sadnjom. Osnovne karakteristike ove kategorije je upotreba najdekorativnijeg biljnog materijala. Kompozicija zelenih površina podrazumjeva savremena pejzažna rješenja usklađena sa arhitekturom objekata i tradicionalnim vrijednostima podneblja. Površine namijenjene ovoj kategoriji zelenila nikad se ne pretrpavaju zasadom pri čemu min. 20% površine mora biti pod zelenilom. Izbjegavati šarenilo vrsta i strogo voditi računa o vizurama prema fasadama.

Pravila parcelacije, Građevinska i regulaciona linija, odnos prema susjednim parcelama, Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, Uslovi i mjere zaštite životne sredine, Uslovi i mjere zaštite

nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline, Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata i Urbanistički parametri, definiše se shodno Pravilniku, Zakonu, Odluci o izradi DUP Zagorič 1" dio A -dio kao i programskog zadatka koji je sastavni dio Odluke. Moguće je objekat realizovati fazno, uz prethodno infrastrukturno opremanje lokacije.

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Podgorica", DUP Zagorič 1. Da bi se obezbjedio adekvatan pristup lokaciji potrebno je postojeću Ulicu II Crnogorskog bataljona proširiti u ulicu bulevarskog tipa. Na ukrštanju budućeg Bulevara II Crnogorskog bataljona i Ulice Piperske formirati kružni tok i na taj način omogućiti normalan tok saobraćaja. Saobraćajno rješenje lokacije definisati kroz Izmjene i dopune DUP-a Zagorič1.

Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definiše se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

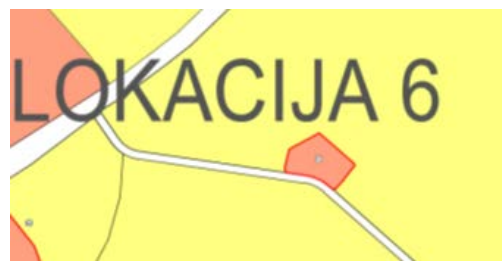
LOKACIJA 6

Postojeće stanje

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Podgorica", DUP "Zagorič 1" dio A. U pitanju je neizgrađeni prostor, koji je prema GUR-u opredijeljen za SMG, dok je važećim DUP-om opredijeljen za stanovanje velikih gustina rezidencijalnog karaktera, a na inicijativu uprave Glavnog grada Podgorice.

Važeći plan - Površine za SMG

Izmjene i dopune -
Površine za CD

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a "Podgorica", djelovi lokacije 5A se prenamjenjuju u centralne djelatnosti za izgradnju multifunkcionalnog objekta (Dom zdravlja, apoteka, pošta, banka, mjesna kancelarija, **punktovi javnih službi komunalnih preduzeća** i dr.). Izmjenama su obuhvaćene urabnističke parcele UP67, UP 68a, 68b, 68c i 68d. Planirano je direktno sprovođenje uz uslove ovog plana.

Namjena lokacije - Površine centralnih djelatnosti CD

Na ovoj lokaciji moguće je planirati objekat koji je u od opšteg interesa i služi za opskrbu naselja neophodnim službama (Dom zdravlja, pošta, bankarske usluge, mjesne kancelarije, punktovi javnih službi komunalnih preduzeća i dr.) sa svim pratećim kompatibilnim sadržajima.

Pravila parcelacije

Postojeća parcelacija u planu se zadržava, s tim što se parcele udružuju u jedinstvenu lokaciju za izgradnju, prema parametrima iz ovog plana.

Urbanistički parametri

Lokacija za izgradnju koju čine UP67, UP68a, 68b, 68c i 68d, u okviru DUP-a "Zagorič 1" dio zone A.

Index zauzetosti 0.4

Index izgrađenosti 1,2

Spratnost P+1 sa mogućnošću izgradnje podruma za smještaj vozila i tehničke infrastrukture;

Parkiranje na parceli ili u garaži u okviru lokacije;

Podrum ne ulazi u BGP ukoliko služi za garažiranje ili smještaj tehničkih prostorija;

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Zelenilo poslovnih objekata (ZPO) - Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i Predlogom biljnih vrsta*.

Površine ispred i u okviru poslovnih objekata najčešće se uređuju parterno ili u kombinaciji sa soliternom sadnjom. Osnovne karakteristike ove kategorije je upotreba najdekorativnijeg biljnog materijala. Kompozicija zelenih površina podrazumjeva savremena pejzažna rješenja usklađena sa arhitekturom objekata i tradicionalnim vrijednostima podneblja. Površine namijenjene ovoj kategoriji zelenila nikad se ne pretrpavaju zasadom pri čemu minimum 20-25% površine mora biti pod zelenilom.

Kod kompozicije zasada voditi računa o spratnosti, ritmu, koloritu i vizurama prema fasadama.

Sadnju vršiti u manjim grupama (drvenasto - žbunasti zasadi) i u vidu solitera u kombinaciji sa parternim zasadima.

Linearno zelenilo planirati uz saobraćajnice i na parkinzima

U kombinaciji sa zelenilom moguće je koristiti i građevinski materijal (kamen, rizla, drvo, staklo i td.),

Za zastore koristiti moderne materijale usklađene sa ambijentalnim karakteristikama,

Predvidjeti fontane, česme, skulpture, urbani mobilijar,

Formirati kvalitetne travnjake ili pokrivače tla,

Ove površine tretirati kao zelenilo sa najvećim stepenom održavanja.

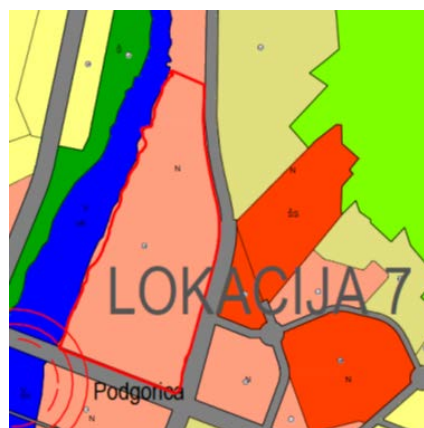
Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoških i drugih nesreća, Uslovi i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline, Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata, Uslovi za objekte koji mogu uticati na bezbjednost vazdušnog saobraćaja, Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu i Mogućnost faznog građenja objekta definišaće se shodno smjernicama ovog plana i uslovima nadležnog organa.

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu su zajednički za Lokaciju 5 i Lokaciju 5A, dok će se ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definisati shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

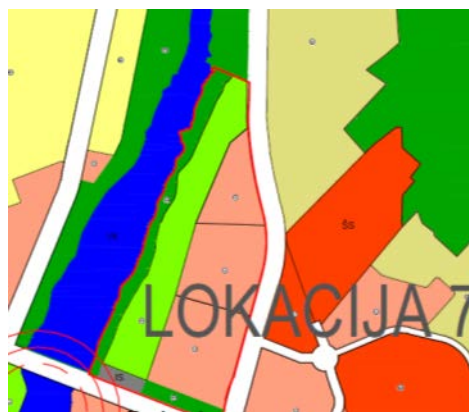
LOKACIJA 7

Postojeće stanje

Lokacija se nalazi u okviru GUR-a "Podgorica", obuhvata prostor nekadašnje kasarne Morača. Kako se prostor ne koristi u vojne svrhe, za predmetni prostor je u proteklom periodu izvršena prenamjena i rađena je planska razrada na nižem nivou. Predmetna teritorija se sa kontaktnim zonama saobraćajno povezuje postojećim saobraćajnicama - Bulevarom Ivana Crnojevića, ulicom Stanka Dragojevića i mostom Milenijum je povezan predmetni prostor sa zahvatom DUP-a "Momišići A – zona 2". Lokacija predmetnog prostora je jedna od najatraktivnijih i najinteresantnijih lokacija u samom centru Podgorice. Tokom dužeg perioda korištena je od strane Vojske za kompleks kasarne, i kao takva je vraćena u vlasništvo grada i države Crne Gore tokom 2004/2005 godine, čime se otvara mogućnost za njenu valorizaciju i ostvarivanje punih prostornih potencijala u skladu sa potrebama grada i tržišta.

Važeći plan
Površine za CD

Izmjene i dopune

Površine za
Centralne djelatnosti -
CD
Površine za pejzažno
uređenje javne
namjene – PUJ
Površine za pejzažno
uređenje specijalne
namjene - PUS

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a „Podgorica“, lokacija 6 je Gur-om prema režimima uređenja definisana za urbanističku razradu Urbanistički projekat. Obzirom na atraktivnost same lokacije ovim ID PUP-a u dijelu GUR-a Podgorice se definišu smjernice za direktno sprovođenje iz konkursnog rješenja koje postaje sastavni dio UTU-a. Cilj Konkursa je odabir konkursnog rješenja koje će dati najkvalitetnije prijedloge za urbanističko rješenje prostora sa arhitekturom objekata na nivou koncepta, najracionalnije rješenje infrastrukturnih sistema i ostalih činilaca savremenog urbanog prostora. Odabrano rješenje treba da ponudi najkvalitetnije prijedloge u smislu izvodljivosti i ekonomičnosti i kao takvo da postane siguran temelj za implementaciju putem direktnih smjernica.

Namjena parcele - Površine CD-centralnih djelatnosti, PUJ i PUS – pejzažnog uređenja.

Raspisivanje međunarodnog javnog konkursa za idejno arhitektonsko rješenje za prostor koji je obuhvaćen planom UP Kasarna Morača sa rješenjem za objekat Muzeja savremene umjetnosti na predlog Ministarstva kulture na lokaciji koja obuhvata dio katastarske parcele 2211/1 KO Podgorica II, a u zahvatu koji se graniči koritom rijeke Morače, ulicom Vaka Đurovića i nastavkom Bulevara Ivana Crnojevića do Mosta Milenijum.

Koncept i cilj konkursa

Koncept izgradnje ovog prostora zasnovan je na formiranju lokacije na kojoj će se odvijati izgradnja različitih sadržaja koji će podići vrijednost i ambijentalni karakter atraktivne zone grada. Prostor se može podijeliti na 3 funkcionalne zone.

U okviru Prve zone u kontaktu sa Mostom Milenijum, na dijelu lokacije koji je obuhvaćen kat.parcelom 2211/1 KO Podgorica II planirati objekat Muzeja savremene umjetnosti i objekat prirodnjačkog muzeja. Cilj ovakvog planiranja je podići urbani karakter tom dijelu grada i dati jedan savremeni izraz sa mogućnošću kreiranja javnih prostora koji povezuju zeleni koridor uz rijeku. Zonu ka rijeci Morači pejzažno urediti i dati sadržaje za boravak na otvorenom sa sportskim sadržajima aktivne i pasivne rekreacije;

Ostali dio tretirati kao III zonu sa sadržajima centralnih djelatnosti, objekti administracije, uprave, poslovanja, kulture i dr. koja se naslanja na zonu pejzažnog uređenja i zonu 1 koja je namjenjena objektima kulture. Cilj Konkursa je odabir konkursnog rješenja koje će dati najkvalitetnije prijedloge za urbanističko rješenje prostora sa arhitekturom objekata na nivou koncepta, najracionalnije rješenje infrastrukturnih sistema i ostalih činilaca savremenog urbanog prostora. Izradi treba da prethodi detaljna

analiza same lokacije kao i postupak sprovođenja ankete što većeg broja učesnika(građani, institucije, struka i dr) kako bi se dobio jasan smjer u kom pravcu se taj atraktivan prostor treba razvijati.

Kako se predmetna lokacija nalazi na prostoru nekadašnje kasarne Morača, rješenje ovog dijela gradskog prostora treba rješavati integralno, kako bi se stekli uslovi za realizaciju i valorizaciju ovog izuzetno vrijednog prostora na području Glavnog grada.

Na površinama za centralne djelatnosti moguće je planirati objekte administrativno poslovnih sadržaja, objekti uprave, objekte kulture, ugostiteljske objekte i sadržaje, objekte za smještaj turista, komercijalno poslovne, uslužne i objekte koji su kompatibilni navedenom. Takođe se na ovim površinama mogu planirati podzemne garaže kako u funkciji predloženih objekata tako i u funkciji javnog parkiranja.

Predložena rješenja moraju se zasnivati na unapređenju kvaliteta života i životne sredine u skladu sa principima održivog razvoja. Sve planirane intervencije treba da su u funkciji podizanja kvaliteta ovog prostora i afirmacije svih njegovih potencijala, usklađene sa položajem i značajem prostora u odnosu sa postojećim ambijentom, arhitekturom i materijalizovani u savremenim materijalima i likovnoj obradi. Projektnim rješenjem je potrebno ostvariti visok estetski standard, afirmisati potencijale predmetnog prostora u što kvalitetnijim uslovima, omogućiti višenamjensko korišćenje prostora aktiviranog, u zavisnosti od lokacije i primarnog karaktera mikroambijenta, sadržajima iz domena kulture i umjetnosti i doći do maksimalnih strukturalnih visina.

Objekat Ministarstva kulture potrebno je formom i materijalizacijom uklopiti na način da ambijentalno predstavlja jedinstven reporni sadržaj, tako da uspostavi vizuelni balans. Visinu objekta iznad nivoa okolnog (uređenog) terena, dati tako što će se sagledati ukupni prostor u okruženju. Etaže organizovati u zavisnosti od specifičnih potreba organizacije prostora sa dvije do maksimalno tri podrumске etaže ispod cijelog gabarita objekta, namijenjene garažiranju i smještanju opreme i tehnike. Površina pod objektom određena je max indexom zauzetosti i max indexom izgrađenosti, na zadatoj katastarskoj parceli ili dijelu iste. Podzemne etaže se ne računaju u ukupni BGP ako služe za garažiranje i tehničke prostorije

Saobraćaj definisati na način da što više površina bude pejzažno uređeno, dajući poseban karakter čitavom prostoru. Podzemni javni parking se može planirati ispod parkovske površine, a parkiranje za potrebe posjetilaca i zaposlenih predvidjeti u podzemnoj garaži ispod objekata. Kolski saobraćaj u najvećoj mjeri isključiti iz unutrašnjosti lokacije, a neophodne pristupe interventnim vozilima pored internih saobraćajnica omogućiti i kolsko-pješačkim stazama i površinama po obodu i u unutrašnjosti lokacije. Interne saobraćajnice uglavnom su servisnog karaktera, dok se najveći dio vozila treba usmjeriti direktno sa glavnog pristupa podzemnoj garaži.

Uz samo korito rijeke planirati šetalište sa elementima pejzažnog uređenja kako bi se taj prostor približio posjetiocima

Podzemna građevinska linija nije posebno određena, već je podzemne etaže dozvoljeno organizovati i graditi u okviru definisane zone građenja, uz uslov da se ispoštuju planom određene maksimalne površine podzemnih etaža. Površina podzemnih etaža ne mora se podudarati sa nadzemnim gabaritima objekata.

Urbanistički parametri

Konkursnim rješenjem, treba definisati gabarite planiranih objekata, sadržaje pojedinačnih objekata i bruto građevinske površine. U skladu sa tim, voditi se parametrima koji su definisani ovim planom za površine centralnih djelatnosti. Minimalna površina slobodnih i zelenih površina treba da je 40%, indeks izgrađenosti je maksimalno 3,0, indeks zauzetosti zemljišta maksimalno 0,6. Muzej savremene umjetnosti Muzej savremene umjetnosti i Prirodnjački muzej - Površina parcele cca 26500 m²

Objekti centralnih djelatnosti-poslovanje (poslovno-upravno-administrativni sadržaji)

- u okviru ovih poslovnih objekata očekuje se smještanje: diplomatskih predstavništava, konzulata, banaka, kancelarijskih prostora različitog tipa, kao i poslovnih prostora za iznajmljivanje.
- Lokaciju za pejzažno uređenje urediti i opremiti sadržajima pasivne i aktivne rekreacije.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Na planskoj lokaciji planirane su centralne djelatnosti (CD) i površine za pejzažno uređenje specijalne namjene (PUS). Za centralne djelatnosti (CD), a u skladu sa planiranim sadržajima (muzej, poslovno-administrativni objekti, trgovački centri, smještajni objekti i objekti stanovanja) planirana je kategorija Zelenilo poslovnih objekata (ZPO). Na površinama specijalne namjene, a u skladu sa postojećim stanjem planiran je Zaštitni pojas (ZP). Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i Predlogom biljnih vrsta*.

Zelenilo poslovnih objekata (ZPO) – Zbog planiranih raznorodnih sadržaja u okviru centralne djelatnosti, zelene površine rješavati na principima blokovskog zelenila. Ove površine treba da omoguću formiranje "zelenih prodora" u izgrađenom tkivu i povezivanje sa okolnim zelenim površinama.

Sistem zelenila bloka čine sljedeći elementi: blokovski park, trg i zelenilo ulica.

Preporuka je da se blokovski park nadoveže na Zaštitni pojas uz rijeku Moraču, kako bi se vizuelno i funkcionalno formirala jedna prostorna cjelina.

U okviru bloka planirati formiranje trga ili više njih kao javne površine za okupljanje i odmor korisnika prostora koja doprinosi kvalitetu urbanog razvoja naselja. Trg urediti u maniru Mediteranske pjacete.

Zelenilo ulica - podrazumjeva linearno ozelenjavanje duž saobraćajnica unutar bloka.

Min. 30% površine urbanističke parcele mora biti pod zelenilom.

Krovne vrtove formirati iznad podzemnih garaža i na ravnim krovovima objekta. Iznada garaža predvideti isključivo intezivne krovne vrtove kao sastavni dio blokovskog zelenila. Minimalna dubine supstrata za sadnju drveća iznosi 1,2 m. Na pozicijama gdje nije moguće postići navedenu dubinu supstrata, formirati nasipe zemlje (brežuljke) radi sadnje drveća. Na ostalim krovnim površinama moguće je formirati poluintezivne i ekstezivne krovne vrtove. Poželjno je planirati krovne vrtove tako da budu prohodnog tipa.

Zaštitni pojas (ZP) - Ova kategorija zelenila odnosi se na zaštitno zelenilo koje se nalazi između rijeke Morače i površina namijenjenih centralnim djelatnostima. Zaštitni pojas je u funkciji razdvajanja sadržaja ali predstavlja i kontinuitet postojećeg zaštitnog pojasa duž rijeke Morače. Prostor za koji se predviđa uređenje obale nalazi se na strmom dijelu obale rijeke Morače. Obuhvata zeleni pojas na terenu u padu koji ima ulogu u zaštiti od erozije. Ujedno zbog blizine vode predstavlja specifičan sklop vegetacije, odnosno biljnih vrsta koje podnose vodu i veliki procenat vlage. Obalu rijeke Morače karakterišu sedimentne stijene sa manjom zastupljenošću metamorfisanih stijenskih masa, koje su radom rijeke u doba velikih vodostaja, formirane karakteristične terase, koje su predstavljaju vizuelni identitet ovog mikro pejzaža.

Uslovi za uređenje:

- izvršiti sanitarno-higijenske uzgojne mjere (sanitarna sječa, proreda, orezivanje, podkresivanje, i td),
- uređenje vodotoka sprovesti kroz primjenu prirodnih materijala (drvo, kamen i sl.), kaskadno riješenih zelenih terasa uz izlazak na rječne tokove, čime bi se minimizirao efekat "betoniranja" rječnih tokova i očuvao identitet predjela
- na mjestima gdje teren dozvoljava formirati platoe, pješačke, biciklističke staze vidikovce, restorane, kafee i sl.

Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, Uslovi i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline, Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata, Uslovi za objekte koji mogu uticati na bezbjednost vazdušnog saobraćaja i Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu definisaće se shodno smjernicama ovog plana i uslovima nadležnog organa.

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Kasarnu Morača tangiraju saobraćajnice primarne gradske mreže: Bulevari Ivana Crnojevića i Vaka Đurovića. U planu je i završetak Bulevara Vaka Đurovića do mosta na Morači u punom profilu. Pristup

parcelama ostvariće se sa Bulevara Vaka Đurovića u nivou za dostavnu internu saobraćajnicu i denivelisan pristup u višenamjenske garaže.

Interne saobraćajnice su planirane sa širinom kolovoza od 6.0m. Uz njih je moguće organizovati parkiranje. Broj parking mjesta u okviru otvorenog parkinga i u garažama treba da zadovolji potrebe za parkiranjem, shodno utvrđenim normativima.

Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

LOKACIJA 8

Postojeće stanje

Lokacija gradskog trga sa objektom BEKO i grupacijom objekata zanatskih radnji, nalazi se u strogom centru grada u okviru DUP-a Nova Varoš. Prostor je saobraćajno opterećen bez obzira na režim kretanja u popodnevnom časovima. Predmetni prostor čine trg, zgrada BEKA, prostor javnog parkinga sa atomskim skloništem, kao i nekoliko trgovinskih objekata. Ovičen je ulicama, Njegoševa, Trg Republike, Novaka Miloševa, Miljana Vukova, presjeca ga ulica Slobode a završava Balšićevom. Obuhvata kat. parcelu 3938, 4148, 3998, 4017/1, 3999, 4001/1, 4002, 4001/2, 4004, 4006, 4007, 4005, 4008, 4009, 4010/5, 4004/2, 4014/1, 4015, 4013, 4012, 4011, 4010/3, 4010/2, 4010/1, 4010/44016, 4017/2, 4018 KO Podgorica II.

Površine za centralne djelatnosti CD,
Mješovita namjena MN
Površine za pejzažno uređenje PU
Drumski saobraćaj DS

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a „Podgorica“, lokacija 8 pripada planskoj jedinici 1.5 u GUR-u Podgorice. Planski razrađivana kroz DUP „Nova Varoš“ BLOK M po namjeni su Površine za centralne djelatnosti, mješovita namjena i površine za pejzažno uređenje i drumski saobraćaj. Obzirom na atraktivnost same lokacije planirano je da se ovaj prostor sagleda i obradi kroz međunarodni javni konkurs idejnog arhitektonskog rješenja koje će postati sastavni dio važeće planske dokumentacije nižeg reda. **Cilj Konkursa je odabir konkursnog rješenja koje će dati najkvalitetnije prijedloge za urbanističko rješenje prostora trga sa arhitekturom objekta BEKO na nivou koncepta, najracionalnije rješenje infrastrukturnih sistema i ostalih činilaca savremenog urbanog prostora.** Odabrano rješenje treba da ponudi najkvalitetnije prijedloge u smislu izvodljivosti i ekonomičnosti i kao takvo da postane siguran temelj za implementaciju putem direktnih smjernica.

Koncept i cilj konkursa

Imajući u vidu da karakter predmetnog prostora u velikoj mjeri određuju pješačke komunikacije – gradski trg, tokovi kojima se ostvaruju veze između pojedinih dijelova grada, predlog rješenja treba bazirati na olakšavanju pješačkog kretanja kroz područje, tako da prostor bude dostupan svim kategorijama korisnika (osobe sa invaliditetom, stare osobe, osobe sa kolicima i malom djecom), adekvatno opremljen (osvjetljenje, putokazi, info-table, urbani mobilijar...), atraktivni i rasterećeni od postojećih zagušenja.

- Predložena rešenja moraju se zasnivati na filozofiji unapređenja kvaliteta života i životne sredine u skladu sa principima održivog razvoja. Sve planirane intervencije treba da su u funkciji podizanje kvaliteta ovog prostora i afirmacije svih njegovih potencijal.

- Arhitektonski koncepti moraju biti usklađeni sa položajem i značajem prostora u odnosu sa postojećim ambijentom, arhitekturom i materijalizovan u savremenim materijalima i likovnoj obradi.
- Studijskom analizom kroz dalju razradu doći do maksimalnih strukturalnih visina.
- Planirani objekat na lokaciji „Beko“ i kontaktnim zonama treba da svojim sadržajima unesu nove-privlačnije sadržaje u prizemnim etažama, kako bi se u što višoj mjeri otvorio prostor prema trgu.
- Pri formiranju arhitektonsko-urbanističko-pejzažnih rješenja otvorenih javnih prostora, neophodno je obezbjediti adekvatan nivo fleksibilnosti, da bi tokom dalje razrade, bilo moguće, usklađivanje rješenja sa funkcionalnim i sadržajnim potrebama rekonstrukcije, dogradnje i nove izgradnje.
- Studijskom analizom kroz dalju razradu treba doći do maksimalnih strukturalnih visina.
- Prije planiranja novih objekata, stvoriti uslove za rekonstrukciju i dogradnju već postojećih objekata.

U okviru idejnog arhitektonsko – urbanističkog rešenja čitavog kompleksa, potrebno je definisati:

- fizičke strukture i organizaciju prostora, u okviru zadate namjene;
- idejno arhitektonsko rešenje objekta Beko;
- parterno i hortikulturno uređenje slobodnog prostora, u skladu sa smjernicama iz Pravilnika za zadatak namjenu;
- funkcionalno, oblikovno, vizuelno i ambijentalno uklapanje čitavog kompleksa i objekta hotela u okruženje.

Urbanistički parametri - Objekat Beko

Na lokaciji postojeće poslovne zgrade Beko planirana je rekonstrukcija dijela postojećeg objekta uz dogradnju i nadgradnju u cilja formiranja novog poslovnog objekta spratnosti P+2, bruto građevinske površine cca 4700 m².

Namjena ovog objekta je poslovanje. Ukoliko se predhodnom analizom statičke stabilnosti dođe do podataka da objekat ne može da istrpi planiranu dogradnju i nadgradnju, moguće je objekat srušiti i na njegovom mjestu napraviti novi u skladu sa smjernicama ovog plana.

Ispod cijelog bloka predvidjeti višeetažnu garažukoju može biti spojena u prvoj etaži, sa podrumom ispod "Beka". Kapacitet garaže iznosi 300 vozila. Ulaz u garažu dat je putem prilazne rampe iz ulice Balšića i Novaka Miloševa, a izlaz u ulici Balšića i Miljana Vukova.

Cijeli blok može se realizovati jednovremeno ili fazno uz uslov da se predhodno uradi generalni projekat (idejno rješenje) cijelog kompleksa i u I fazi izgradi podzemna garaža, a nakon toga nadzemni objekti se mogu samostalno realizovati.

Gradski trg sa objektima

Centralni javni prostor predstavlja trg Republike koji treba da pretrpi radikalnu rekonstrukciju kako bi dobio pravu namjenu pješačkog trga.

Površina kompletne lokacije iznosi 1,6 ha.

Prostorni identitet trga se sagledava kroz intenzitet različitih tokova kretanja i efekte koji nastaju njihovim preplitanjem, pre nego kroz njegovu fizičku strukturu. Prostorno-programsko rešenje nastoji da okruženje Trga sagleda kroz pokret i promene kao pojmove putem kojih može biti opisan postojeci karakter trga, kao i kroz dinamiku otvorenog javnog prostora u vidu oscilacija temperature i padavina.

Formalna i organizaciona logika intervencije zasnivaju se na mnoštvu elemenata, umesto na jednom centralnom motivu. Rešenje omogućava različite i komplementarne percepcije ovog okruženja – iz pješačke perspektive trga, iz neposredne blizine kretanjem u centru trga i iz perspektive vozača.

Pješačke zone i trgovi kao jedan od osnovnih elemenata oblikovanja gradskih prostora, ne samo da treba da doprinesu koncepciji urbane revitalizacije i rekonstrukcije gradskih površina, već u morfološkom smislu treba da potenciraju prepoznatljivost pojedinih predjela grada i revalorizaciju njegovog urbanog tkiva sa dopunom neophodnim sadržajima i objektima.

Pješačke zone i trgovi kao jedan od osnovnih elemenata oblikovanja gradskih prostora, ne samo da treba da doprinesu koncepciji urbane revitalizacije i rekonstrukcije gradskih površina, već u morfološkom smislu treba da potenciraju prepoznatljivost pojedinih predjela grada i revalorizaciju njegovog urbanog tkiva sa

dopunom neophodnim sadržajima i objektima. Funkciju trga u urbanom tkivu grada opredjeljuju; položaj, značaj, organizacija i namjena prostora.

Kako je u pitanju Glavni trg Podgorice, to je za njegovo pravilno funkcionisanje izvršeno upotpunjenje sadržaja u prostoru koji bi bili predmet interesovanja svih građana Podgorice.

Na bazi stvorenih uslova i ocjene stanja cilj ovog plana je da prostor trga poprими sve attribute života grada koji se iskazuju kroz:

- Determinisanje prostora po pitanju geometrije, funkcije i sadržaja u prostoru.
- Saobraćaja, prevođenje prostora u pješačku zonu.
- Oplemenjivanje prostora, uvođenje vode i zelenila uključujući i parterno uređenje sa unošenjem urbanog mobilijara.

Rješenje saobraćaja predstavlja najvažniju kariku za funkcionisanje prostora trga i kao takvo postavljeno je i posmatrano kao neodvojiva cjelina na nivou čitavog prostora Nove Varoši, pri čemu polazni osnov čini potreba rješavanja pješačkih kretanja, odnosno prevođenja trga u pješačku zonu.

Ulica Slobode kao centralna osovina pravca sjever-jug bogatog profila, koja povezuje dva tkiva grada, predstavlja specifični ambijent sa bogatim sadržajem trgovačkog, pješačkog i šetališnog karaktera. Težnja plana je da se afirmišu sadržaji različitih funkcija u okviru ulice koji će pokriti dijelom i pješačke profile i uključiti ih kao integralni dio sadržaja objekata.

Stvaranje pješačke zone na prostoru trga podrazumijeva uvođenje rješavanja saobraćaja, ulice Slobode na dijelu trga, zatim uvođenje režima kretanja ulica Njegoševe, Novaka Miloševa, Vučedolske, Miljana Vukova i Bokeške na potezu od ulice Balšića do ulice Stanka Dragojevića.

Ulice Bokeška i Vučedolska imaju permanentnu protočnost, dok se dio Njegoševe ulice, ispred opštine, pretvara u pješačku zonu, integrisanu sa trgom ispred zgrade Skupštine Opštine, sa mogućnošću kolskog prilaza, a ulici Slobode se smanjuje kolovoz na gabarit od 7,0 m, sa funkcijom režimskog korišćenja. Dio Ulice Slobode preko centralnog trga ne bi bila klasična ulica sa asfaltnim kolovozom i oivičenjem sa ivičnjacinma, već bi se potpuno uklopila u ravan trga a oivičenje bi se postiglo materijalizacijom (drugi materijali ili različita boja materijala).

Arhitektonsko oblikovanje objekta

- Kod prostornog oblikovanja insistirati na vizuelnom jedinstvu cjelovitog prostornog rješenja kod čega će objekti zadržati sopstveni identitet i arhitektonski izraz u skladu sa namjenom i funkcijom.
- Obzirom na značaj ukupnog prostora i pojedinačnih objekata likovno rješenje mora biti na najvišem nivou sa ciljem da reprezentuje namjenu i sadržaj prostora.
- Rješavanjem zahtjeva korisnika za izgradnju objekata, uz striktnu kontrolu tehničke dokumentacije i realizacije, doprinijeće se unapređenju arhitektonskih i likovnih vrijednosti samih objekata, a samim tim i ukupne slike naselja i grada.
- Materijalizacijom objekata istaći posebne karakteristike objekata namjenske arhitekture uz primjenu savremenih materijala koji garantuju adekvatnu zaštitu enterijera objekata.
- Principi primijenjeni kod materijalizacije je da se radi sa trajnim, prirodnim i kvalitetnim materijalima.

Površina trga poplocava se kamenim pločama i kamenom kockom na lako armiranoj betonskoj podlozi. Obrada površina partera mora odgovarati svojoj namjeni. Različitom obradom izdiferencirati namjensku podjelu, a elementima obrade obezbijediti jedinstvo prostora kao i jedinstvo sa susjednim parternim cjelinama.

Drvo kao element pejzažne arhitekture se nalazi u rasteru popločanja i ima za funkciju osim dekorativne, mikroklimatske i ekološke, da prostor trga oplemeni i omogući ugodnije korišćenje prostora za šetnju, odmor i boravak.

Ozelenjavanje vršiti autohtonim vrstama u skladu sa preporukama u prilogu pejzažne arhitekture. Postojeće zelenilo na parcelama maksimalno sačuvati i oplemeniti.

Rasvjetu prostora kolskih i pješačkih komunikacija treba izvesti pažljivo odabranim rasvjetnim tijelima, sa dovoljnim osvjetljajem za potrebe normalne funkcije prostora.

Urbani mobilijar

Urbani mobilijar predstavlja važan element pejzažnog oblikovanja i da bi dali elemente urbanog, preporuka je da on bude savremenog dizajna u kombinaciji materijala metal-drvo.

Posebnu pažnju je potrebno posvetiti osmišljavanju trga, pjesackih komunikacija vodenih sistema (fontane, česme, vodoskoci i sl.), urbanog mobilijara (klupe, oglasni panoi, kante za otpatke, osvjetljenje). Osvjetljenju je potrebno dati multifunkcionalan karakter i ostvariti igru svjetlosti sa krošnjama drveća.

Mjere energetske efikasnosti

U cilju racionalnog korišćenja energije treba iskoristiti sve mogućnosti smanjenja korišćenja energije u objektima. Pri izgradnji objekata koristiti savremene termoizolacione materijale, kako bi se smanjila potrošnja toplotne energije.

Predvidjeti mogućnost korišćenja solarne energije.

Korisiti savremene sisteme solarnih biklimatskih fasada.

Kao sistem protiv pretjerane insolacije koristiti održive sisteme (zasjenu brisolejima, građevinskim elementima, zelenilom i sl.) kako bi se smanjila potrošnja energije za vještačku klimatizaciju.

Pri proračunu koeficijenta prolaza toplote objekata uzeti vrijednosti za 20-25% niže od maksimalnih dozvoljenih vrijednosti za ovu klimatsku zonu.

Drvodredima i gustim zasadima smanjiti uticaj vjetra i obezbjediti neophodnu zasjenu u ljetnjim mjesecima

Uslovi za pejzažno oblikovanje - Zelenilo pjesackih površina (trgovi, pjacete, ulice)

Na trgovima i pjacetama gdje se kreće veći broj pjesaka, zelene površine treba da pogoduju organizaciji kretanja ljudi, da usmjeravaju, a takodje da pogoduju realizaciji osnovne ideje prostorne organizacije. Kompozicija zelenila treba da odgovara značaju prostora a takodje i veličini. U kompoziciji nijesu bitni obilje oblika i šarenilo boja, već jasnoća i jednostavnost rješenja. Duž pravaca svakodnevnog kretanja neophodno je raspoređivati drvodrednu sadnju lišćarskog drveća sa širokim krošnjama, koje pjesacima stvaraju zaštitu od direktni sunčevih zraka.

Pjesačke zone i trgovima kao jedan od osnovnih elemenata oblikovanja gradskih prostora, ne samo da treba da doprinesu koncepciji urbane revitalizacije i rekonstrukcije gradskih površina, već u morfološkom smislu treba da potenciraju prepoznatljivost pojedinih predjela grada i revalorizaciju njegovog urbanog tkiva sa dopunom neophodnim sadržajima i objektima.

Zbog velikog broja posjetilaca veći dio površine pokriva se pločama ili drugim materijalom velike trajnosti. Korišćenje biljaka ograničeno je veličinom slobodnog prostora, pa se drveće i žbunje, a često i cvijeće, sadi u posebnim posudama. Čak i travnjaci se ovdje podižu na ograničenom prostoru, i najčešće služe samo kao vizuelna podloga za sadnju pojedinih dekorativnih žbunastih ili cvjetnih vrsta.

S obzirom na pretežno estetsku funkciju ove kategorije zelenih površina, koriste se biljke sa izuzetno dekorativnim svojstvima, sa interesantnom bojom i oblikom lišća, karakterom i izgledom cvjetova.

Opšti uslovi za krovno ozelenjavanje su sledeći:

Slojeve zelenog krova može se postavljati nakon što je površina ispitana na vodonepropusnost vodenom probom. Završni sloj hidroizolacije treba posjedovati uvjerenje o protivkorjenskoj sigurnosti. Ukoliko hidroizolacija nije deklarirana kao otporna na prorastanje korijenja, potrebno je postaviti protivkorjensku zaštitu.

Tehnička svojstva predloženog profila su sledeća:

- Ukupna visina slojeva je 410 mm
- Težina sastava zasićenog vodom iznosi oko 637 kg/m²
- Kapacitet akumulacije vode cca 212 l/m²
- Predviđa se sadnja travnjaka, perena, sezonskog cvijeća, niskog grmlja i drveća visine do 2 m, prema projektu hortikulture. Potrebno održavanje i zalijevanje biljaka prema dogovoru sa izvođačem

hortikulturnog uređenja. Za inicijalno zalijevanje, investitor mora osigurati dovod vode na krov sa dosegom mlaza preko cijele površine krova.

- Materijal oduhvata zaštitnu foliju, drenažno akumulacijske kadice (visina 6,0 cm, kapacitet zadržavanja vode 20 l/m², drenaža viška vode kroz otvore u kadicama), granulat za ispunu kadica, filtersku foliju i vegetacijski supstrat (visine 35 cm).

Uslovi za lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom

U skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata (Sl.list CG,br.64/17; 44/18; 63/18) neophodno je obezbijediti prilaze i upotrebu svih objekata i površina javnog korišćenja licima sa posebnim potrebama. Prilikom projektovanja i izvodjenja objekata potrebno je svakom objektu obezbediti pristup koji mogu da koriste lica sa ograničenim mogućnostima kretanja, u skladu sa propisima koji regulišu ovu oblast. Nivelacije svih pešačkih staza i prolaza raditi takodje u skladu sa važećim propisima o kretanju invalidnih lica.

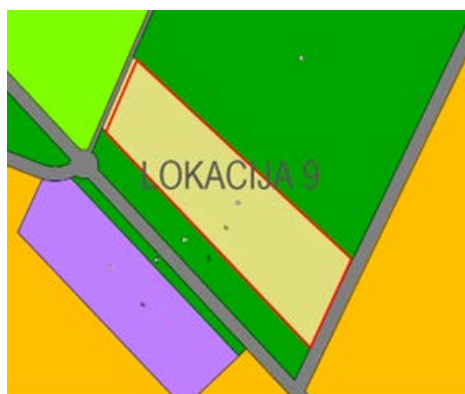
Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

LOKACIJA 9

Postojeće stanje

Predmetna lokacija obuhvata prostor duž magistralnog pravca Podgorica –Tuzi. Zona je sa sjevera ograničena park šumom I sportskim aerodromom Špiro Mugoša, s ajuga i jugoistika se graniči kompleksom vinograda Plantaža a sa zapada park šumom, obuhvata kat parcele 7900/4,5,6,7,8, 7896, 7900/9, 7900/10 KO Podgorica III.

Ovaj prostor je planski razrađivan u proteklom periodu. Prema važećem planu DUP Konik-Stari Aerodrom III je po namjeni MN, a dato za izgradnju skladišta i servisa. Na dijelu parcele je izgrađen objekat stočne pijace, koji se može relocirati kako bi se ovaj prostor priveo namjeni i formiranju Međunarodnog instituta za održive tehnologije na prostoru Jugoistočne Evrope (SEEIIST) – „Hadronska kancer terapija i istraživanje u oblasti biomedicine pomoću protona i težih jona.

Važeći plan

Izmjene i dopune
Površine centralnih djelatnosti - CD

Planirano Izmjenama i dopunama

Ova lokacija je povoljna za razvoj sadržaja koji su u okviru centralnih djelatnosti, shodno Pravilniku o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima („Službeni list CG“, broj 24/10), osim objekata namjenjenih stanovanju. Na ovom prostoru je planirano ovim planom da se formira **Međunarodni institut za**

održive tehnologije na prostoru Jugoistočne Evrope (SEEIIST) – „Hadronska kancer terapija i istraživanje u oblasti biomedicine pomoću protona i težih jona. Pogodnost lokacije je blizina aerodroma, infrastrukturno je opremljena i na putnom pravcu Podgorica –Božaj što je pogodno sa stanovišta povezivanja regiona.

Namjena parcele - Površine za centralne djelatnosti CD

Površine za centralne djelatnosti CD, shodno Pravilniku o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima („Službeni list CG“, broj 24/10). Površina lokacije iznosi 11,71 ha.

Urbanistički parametri

- Min veličina parcele za izgradnju objekta CD je 2000 m²
- Index 0,5
- Index izgrađenosti 3.0
- Spratnost - u zavisnosti potreba i tehnologije instituta.
- Kota prizemlja dozvoljena je do 1,20 m od kote terena.
- Krovove raditi ravne sa mogućnošću postavljanja solarnih fotonaponskih ili toplotnih panela. Krovovi mogu biti ozelenjeni.
- Parkiranje obezbijediti u okviru objekta u podzemnim garažama ili na otvorenom parking prostoru u okviru parcele.
- Oblikovanje i materijalizacija objekata treba da bude savremena i u estetskom i kvalitativnom smislu u skladu sa reprezentativnim karakterom ove namjene.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

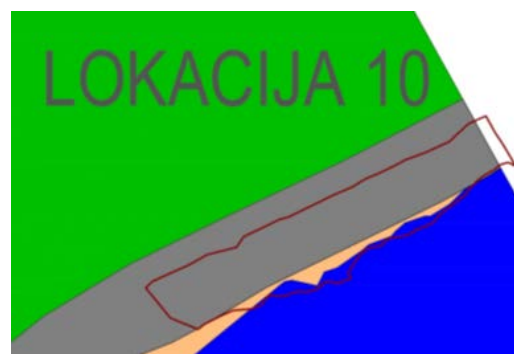
U okviru centralnih djelatnosti planirani su poslovni objekti (objekti i sadržaji skladišta, poslovnih, komercijalnih i uslužnih djelatnosti, parkinzi i garaže za smještaj vozila korisnika itd). Za komercijalne i uslužne djelatnosti predviđa se uređenje u skladu sa smjernicama i uslovima za Zelenilo poslovnih objekata (ZPO). Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i Predlogom biljnih vrsta*.

Zelenilo poslovnih objekata (ZPO) - Zelene površine oko poslovnih objekata organizuju se u vidu poluotvorenih parterno uređenih zelenih površina sa popločanim stazama, platoima i drugim vrtno-arhitektonskim elementima. Kompozicijom zasada, izborom vrsta, koloritskim efektima i organizacijom površina naglasiti poslovni karakter objekata i formirati prijatne ambijente. Koristiti savremena pejzažno-arhitektonska rješenja usklađena sa arhitekturom objekata i karakterom predjela. Minimalno učešće zelenila je 20%.

Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, Uslovi i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline, Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata, Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu definišaće se shodno smjernicama ovog plana i uslovima nadležnog organa.

LOKACIJA 10**Postojeće stanje**

Lokacija se nalazi na graničnom prelazu sa republikom Albanijom-Božaj u Podgorici. Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore je podnijelo **inicijativu za određenu fleksibilnost pri planiranju graničnih prelaza i karaula**, kao i obezbjeđivanje uslova za izgradnju graničnog inspeksijskog mjesta na zahtjev Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

Površine DS - granični prelaz

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija 10 pripada po namjeni Površine saobraćajne infrastrukture – stalni granični prelaz se dopunjuje sadržajima za granično inspeksijske sadržaje.

Namjena parcele - Površine saobraćajne infrastrukture – stalni granični prelaz

Površine saobraćajne infrastrukture namijenjene su za objekte i koridore infrastrukture drumskog, željezničkog, vazdušnog i vodnog saobraćaja. U sklopu osnovne namjene moguće je planirati i funkcionalne sadržaje saobraćaja koji služe za održavanje, upravljanje i omogućavanje bržeg, sigurnijeg, udobnijeg i pouzdanijeg prevoza tereta i putnika.

Moguće je planirati i baze namijenjene za održavanje, kontrolu i upravljanje svih vrsta usluga koje ulaze u Crnu Goru preko graničnog prelaza.

Prilikom izrade planske dokumentacije, stvoriti uslove i planirati izgradnju granično inspektionog mjesta u okviru graničnog prelaz Božaj.

Stvoriti uslove za izgradnju objekata za potrebe veterinarskih i fitosanitarnih kontrola pošiljki.

Prije planiranja novih objekata, stvoriti uslove za rekonstrukciju i dogradnju već postojećih objekata

Pri planiranju novih sadržaja pridržavati se svih važećih zakonskih regulativa veznih za ovu vrstu namjene i objekata, kao i zakona o zaštiti životne sredine imajući u vidu da kontaktni prostor zbog svoje prirode zahtjeva poseban tretman, jer se nalazi u neposrednoj blizini Skadarskog jezera.

Urbanistički parametri

- BGP objekta je max 250 m²
- Spratnost P
- Položaj i gabarit planiranog objekta nije određen, već će biti određeni prilikom detaljne razrade projektne dokumentacije. Krovove raditi ravne ili kose.
- Parkiranje obezbijediti na parceli na otvorenom parking prostoru.
- Oblikovanje i materijalizacija objekata treba da bude savremena i u estetskom i kvalitativnom smislu u skladu sa reprezentativnim karakterom ove namjene.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i Predlogom biljnih vrsta*.

Kako je planirana izgradnja objekta za potrebe granične inspekcije smjernice za pejzažno uređenje odgovaraju uslovima za uređenje poslovnih objekata (ZPO) i to na sledeći način:

- Zelene površine poslovnih objekata tretirati kao zelenilo najviše kategorije održavanja i njege tj. zelenilo sa najvećim stepenom održavanja
- na površinama predvidjeti visoko dekorativne reprezentativne vrste drveća, zibunja
- poseban akcenat dati parternom uređenju
- kod kompozicije zasada voditi računa o spratnosti, ritmu i koloritu
- kao dopuna ozelenjavanja koristiti vertikalno zelenilo, sadnju u žardinjerama ili saksijama.

Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, Uslovi i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline, Uslovi i mjere zaštite životne sredine, Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata, Uslovi za objekte koji mogu uticati na bezbjednost vazdušnog saobraćaja i Mogućnost faznog građenja objekata definišaće se shodno smjernicama ovog plana i uslovima nadležnog organa.

Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu

Preduzeti mjere zaštite jezera shodno preporukama i mišljenju Agencije za zaštitu životne sredine.

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Uslove saobraćajnog priključenja na saobraćajnice koje opslužuju objekte granično- inspektionog mjesta u okviru Graničnog prelaza "Božaj", za potrebe veterinarskih i fitosanitarnih kontrola pošiljki, izdaje Ministarstvo saobraćaja.

Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

LOKACIJA 11

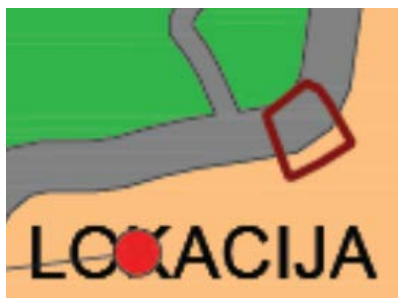
Postojeće stanje

Lokacija je predviđena u mjestu Božaj, na poziciji nekadašnje vojne karaule u blizini granice sa Albanijom. Parcela je uz magistralni put, a u neposrednoj blizini se nalazi trafostanica što je bitno sa aspekta povezivanja budućeg objekta na elektro sistem. Parcela je sa svih strana ograđena, sa glavnim ulazom uz magistralni put iz pravca Tuzi. Postoji u okviru parcele još jedan ulaz iz pravca Albanije koji trenutno nije u funkciji. U okviru parcele se nalazi plato površine 850m² gdje je smješten kontejnerski dio otvorenog tranzitnog prihvatnog centra. Pored toga na parceli se nalaze i dva postojeća prizemna objekta površine 113 m² i 60 m², stražarska kućica, bunker, osmatračnica, antenski stub, rezervoar za pitku vodu, septička jama, prostorija za pumpe, pješačke staze, postojeće parterno uređenje i dosta vegetacije.

Planirano je rušenje postojećih objekata jer je procijenjeno postojeće stanje i stabilnost same konstrukcije da nije pogodno za namjenu otvorenog tranzitnog prihvatnog centra.

Bivša karaula

Važeći plan
Ostale površine OP

Izmjene i dopune
Površine za MN

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija 11 se mijenja iz ostale prirodne površine OP u površine mješovite namjene, MN iz razloga stvaranja uslova za korišćenje postojećeg prostora nekadašnje karaule.

Namjena lokacije - površine mješovite namjene MN

Na formiranoj lokaciji 13 dozvoljava se izgradnja više objekata namijenjenih "Otvorenom tranzitnom prihvatnom centru" koji predstavlja skup objekata za migrante i tražioce međunarodne zaštite. Objekat treba da ima smeštajni kapacitet za 120 migranta i tražioca međunarodne zaštite u normalnim – dugoročnim uslovima, a 200 u urgentnim uslovima.

Urbanistički parametri

- Površina parcele: 6.313m²
- Namjena: MN Mješovita namjena – objekat Otvoreni tranzitni prihvatni centar
- Površina pod objektima: 600 m²
- Spratnost: od P do P+1
- Bruto građevinska površina objekata: 1200 m²
- Broj parking mjesta: prema Pravilniku
- Oblik intervencija: rušenje postojećih i izgradnja novih objekata
- Smjernice za oblikovanje i materijalizaciju, posebno u odnosu na ambijentalna svojstva područja.

Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata

Daje se mogućnost izgradnje pomoćnih objekata, odnosno rekonstrukcija postojećih u istim ili sličnim gabaritima.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Oblikovanje zelenih i slobodnih površina mora biti u funkciji osnovne namjene objekata: Otvoreni tranzitni prihvatni centar. Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i Predlogom biljnih vrsta*.

Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu

Investitor je u obavezi da prije izrade tehničke dokumentacije pribavi vodne uslove od nadležne institucije, iz razloga korišćenja vode iz Skadarskog jezera.

Mogućnost faznog građenja objekta

Realizacija i implementacija investicionog projekta može biti fazna. Faze realizacije su uslovljene infrastrukturnim opremanjem zemljišta i odvijace se prema dinamičkom planu predstavljenom od strane Investitora.

Uslovi i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline, Uslovi i mjere zaštite životne sredine, Smjernice za zaštitu prirodnih dobara i Uslovi za objekte koji mogu uticati na bezbjednost vazdušnog saobraćaja definisaće se shodno smjernicama ovog plana i uslovima nadležnog organa.

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Uslove saobraćajnog priključenja lokacije parceli KP3505, KO Hoti, Tuzi u mjestu Božaj, na poziciji nekadašnje vojne karaule izdaje Ministarstvo saobraćaja.

Saobraćaj će se definisati kroz izradu idejnog arhitektonskog rješenja za potrebe cjelokupne lokacije.

Infrastrukturno opremanje

Snabdevanje objekta vodom za piće je zbog nemogućnosti priključenja objekta na gradski vodovod predviđeno da bude iz Skadarskog jezera koje se nalazi na udaljenosti cca 400m od parcele. U skladu sa tim potrebno je u sklopu objekta predvidjeti prostoriju za pumpe i opremu kojom se vrši hemijski i biološki tretman vode u cilju dobijanja pitke vode.

Tretman otpadnih voda je predviđen da se vrši putem uređaja za biološko prečišćavanje otpadnih voda s obzirom da u blizini parcele na postoji sistem gradske kanalizacije na koji bi se moglo priključiti. U okviru parcele potrebno je predvidjeti mesto za uređaj za prečišćavanje otpadnih voda dimenzija 11,0 x 3,0 x 3,0m sa kotom nižom od kote prizemlja objekta. Spajanje objekta sa uređajem-postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda se vrši PVC kanalizacionim cevima Ø200mm. Uređaj treba da zadovolji kapacitet 200ES .

U neposrednoj blizini lokacije se nalazi trafostanica što je bitno sa aspekta povezivanja budućeg objekta na elektro sistem.

Mjere energetske efikasnosti

Poboljšanje energetske efikasnosti posebno se odnosi na ugradnju ili primjenu: niskoenergetskih zgrada, unaprijeđenje uređaja za klimatizaciju i pripremu tople vode koriscenjem toplotne energije mora, unaprijeđenje rasvjete upotrebom izvora svjetlosti sa malom instalisanom snagom (LED), koncepta inteligentnih zgrada (upravljanje potrošnjom energije glavnih potrosaca sa centralnog mjesta). Za izvođenje objekata uz navedene energetske mjere potrebno je primjenjivati (uz prethodnu pripremu strucnu i zakonodavnu) Direktivu 2010/31/EU Evropskog parlamenta (DIRECTIVE 2010/31/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 19 May2010. on the energy performance of building, Official Journal 18. 06. 2010.) o energetskim svojstvima zgrada, sto podrazumijeva obavezu izdavanja sertifikata o energetskim svojstvima zgrade, kome rok valjanosti nije duzi od 10 god.

Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definisaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

LOKACIJA 12

Postojeće stanje

Lokacija predviđena za Novo groblje je u okviru DUP-a Skladišta i servisi sa ranžirnom stanicom. Djelimično je infrastrukturno opremljena, sa sjeveroistoka i juga su površine 13. jul Plantaže, sa sjeverozapada je ograničena željezničkom prugom a sa sjeverne strane već postojećim izgrađenim objektima zgrade Carinskog skladišta i uprave carine kao i objektima Zeta transa. Za taj prostor je rađena detaljna razrada DUP Skladišta i servisi sa ranžirnom stanicom. Gradonačelnik Glavnog grada, je donio Odluku o određivanju lokacije sa elementima urbanističko - tehničkih uslova za lokalni objekat od opšteg interesa - izgradnja gradskog groblja u zahvatu Prostornog urbanističkog plana Glavnog grada Podgorica.

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama GUR-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija 12 se prenamjenjuje iz površina za Industriju i proizvodnju u površine za groblja GP.

Namjena parcele - površine za groblja GP

Predmetnim Planom je planirano direktno sprovođenje iz ID PUP-a za prostor GUR-a Podgorice i Idejnog rješenja kao sastavnog dijela UTU-a. Površina lokacije iznosi 35,44 ha.

Urbanistički parametri

- Površine za groblja su površine koje su planskim dokumentom namijenjene za sahranjivanje tijela preminulih ljudi. Na ovim površinama stvorice se uslovi za formiranje svih potrebnih sadržaja koji su primjereni savremenom groblju. Takođe, formiranjem ovog kompleksa riješice se problem nedostatka grobnih mjesta koji je evidentan na svim postojećim gradskim grobljima. Kompleks groblja je planiran sa dominantnim površinama za izgradnju grobnica, a ujedno integrišući u sebi prateće funkcije unutar groblja kao što su kapele, trgovi, površine za ispraćaje, administrativne i komercijalne objekte, krematorijum i slično.
- Prilazna saobraćajnica će se definisati kao i parking prostor kroz Idejno rješenje. Obodom groblja kao i unutar između kolsko-pješakačkih pristupa planirati u špalirima visoko zaštitno zelenilo.
- Volumetriju objekata formirati prema liniji kretanja posjetilaca i zaposlenih, tako da su one funkcionalno jasno razdvojene i čitljive. Svim objektima omogućiti nesmetani pristup lica sa smanjenom pokretljivošću.
- Ispred glavnog ulaza u groblje planirati centralni plato kao mjesto okupljanja posjetilaca.
- Kompletno groblje ograditi visokim zidom (3.50m), sa dominantnom ulaznom kapijom.
- U okviru kompleksa groblja od objekta predvidjeti objekat administracije sa pratećim sadržajima, Komercijale i servisne sadržaje.
- Kapele treba da budu reporni i centralni objekti, simetricno raspodijeljeni u grupacijama sa po dva ulaza i vezu sa ograđenim dvorištem/patiom. Prema potrebi nad ulazom planirati duboku nadstešnicu koja omogućava stajanje van kapele bez obzira na vremenske uslove, kao i servisni blok (toalet i mini ostava).
- Krematorijum sa pratećim sadržajima i ekonomski blok izdvojiti kao zasebnu autonomnu cijelinu i obezbjediti saobraćajni pristup i parking. Krematorijum ima nezavisan kolski prilaz sa parkingom i platom, na kome se okupljaju ožalošćeni ispred glavnog ulaza.
- U konceptu organizacije prostora na kojima se predviđa izgradnja grobnica planirati racionalnu šemu koja obezbjeđuje pravilnu geometriju i kvalitetnu funkciju prilaznih staza do svih tačaka unutar

kompleksa. Ovakvim načinom organizacije prostora, uračunavši sve modele načina ukopa obezbijediće se najracionalnija iskorišćenost prostora i dobiće se optimalan broj grobnih odnosno ukopnih mjesta.

- Prostor definisati tako da se parcele predviđene za sahranjivanje podijele na parcele za klasične grobnice, sa 2 ili 4 ukopna mjesta sa predukopom, grobnice sa 2 ukopna mjesta bez predukopa, na površine za sahranjivanje zaslužnih i uglednih građanin, na spomen groblje i vrt velikana, površine za rozarijume, površine za kolumbarijume i površine za prosipanje praha.
- Sve objekte unutar kompleksa raditi u skladu sa normativima predviđenim za tu vrstu sadržaja i djelatnosti.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i datim Predlogom biljnih vrsta*.

Zelenilo groblja (GR) - Za navedenu površinu predlaže se tzv. arhitektonski način uređenja groblja. Odnos površina za sahranjivanje prema površinama ostalog sadržaja kreće se u rasponu 60:40%. Funkcionalna podjela uglavnom se sastoji sljedećim odnosima: 60% površine namijenjene grobnim mjestima, 20% zeleni pojas i parkovski oblikovan prostor, 16% površine za pješačke staze saobraćajnice, 3% trg za ispraćaj sa objektima kapele, i 1% ostali sadržaji.

Zeleni pojas i parkovsko zelenilo - Čini obodno dio kompleksa, njegova je osnovna funkcija zaštita kompleksa od okoline i obrnuto. Zaštito zelenilo mora biti otporno na mikroklimatske uslove, stoga je primenjena upotreba autohtonih vrsta drveća kao i odomaćenih vrsta koje su pokazale otpornost prema pomenutim uslovima. 50% drvenastih vrsta treba da čine četinarske i zimzelene vrste, kako bi funkcija zaštitnog zelenila (zaštita od vjetra, buke, vizuelna barijera...) bila funkcionalna i u zimskom periodu. Minimalna širina zaštitnog pojasa je 10m.

Parkovsko zelenilo čini prostor oplemenjen visokim drvećem lišćara i četinara, koje u ljetnjim mjesecima pružaju zasjenu. Dominantno koristiti čemprese koji su najčešće noseći reper okruženja. Ostalu vegetaciju čine zasadi perena i ukrasnih trava, koje zamenjuju konvencionalne travnjake.

Trg – Na površini groblja moguće je formirati više trgova kao prostore za posjetioce (na ulazu, kod kapele, krematorijuma, rozarijuma i sl.). Trg za zadržavanje posetilaca opremiti mobilijarom (klupe, česme, kante). Zasjenu obezbijediti sadnjom visokog drveća ili izgradnjom pergola, kolonada i sl. Osnovna karakteristika ovih površina je jednostavnost i monumentalnost.

Mjere zaštite od elementarnih i drugih nepogoda

Prema smjernicama ovog plana i preporukama i mišljenju Agencije za zaštitu životne sredine zbog blizine površina Plantaža.

Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu

Preduzeti mjere zaštite jezera shodno preporukama i mišljenju Agencije za zaštitu životne sredine.

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Saobraćajnu mrežu na novom gradskom groblju definišu:

- Pristupna ulica
- Kolsko-pješačke komunikacije

Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

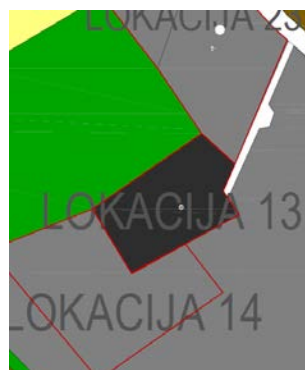
LOKACIJA 13

Postojeće stanje

Lokacija je u neposrednoj blizini Azila za pse, Deponije livade i neformalnog naselja za Rome na Vrelima Ribničkim. Zona nije planski razrađivana u prethodnom periodu, obuhvata parcele koje su komunalno nepopremijene i do same lokacije se može prići makadamskim putem.

Važeći plan - Zelene površine

Izmjene i dopune
Površine za GP

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama GUR-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija 13 se **prenamjenjuje iz površina za pejzažno uređenje ograničene namjene u površine za groblja za kućne ljubimce**. Površina obuhvata je 2,83 ha.

Namjena parcele - Površine za groblja GPUrbanistički parametri

- Površine za groblja su površine koje su planskim dokumentom namijenjene za sahranjivanje tijela.
- Planirani obuhvat namijenjen je groblju za kućne ljubimce.
- Groblje se gradi i uređuje u skladu sa planskim dokumentom i posebnim propisima.
- Groblje za kućne ljubimce planirati po principu šumsko-parkovskog groblja sa uređenim grobnim mjestima, internim saobraćajnicama i svim pratećim objektima.
- Predvidjeti administrativnu zonu sa potrebnim objektima, zonu sa grobnim mjestima i zonu sa objektom koji će upravljati životinjskim leševima.
- Groblje za kućne ljubimce planirati u cjeline sa mogućnošću različitih tipova sahranjivanja
- Predvidjeti objekat krematorijuma
- Predvidjeti objekte sa tehničkim prostorijama i hladnjačama.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i dastim Predlogom biljnih vrsta*.

Cilj uređenja jeste stvaranje vizuelnih i fizičkih barijera između grobnih polja kao i grobnih parcela kao i projektovanje trgova i uređenje prostora za miran odmor. Planom je predviđeno projektovanje drvodrednih sadnica uz pješačke zone kao i stvaranje sklopa žbunaste vegetacije između grobnih parcela. Bitan element uređenja jesu visoke žive ograde koje imaju ulogu odvajanja grobnih polja i stvaranja sjenke.

Zaštito zelenilo mora biti otporno na mikroklimatske uslove, stoga je primenjena upotreba autohtonih vrsta drveća kao i odomaćenih vrsta koje su pokazale otpornost prema pomenutim uslovima. 50% drvenastih vrsta treba da čine četinarske i zimzelene vrste, kako bi funkcija zaštitnog zelenila (zaštita od vjetrova, buke, vizuelna barijera) bila funkcionalna i u zimskom periodu.

Uslovi i mjere zaštite životne sredine

Predmetnim planom su u poglavlju Uslovi i mjere zaštite životne sredine, propisane *Mjere za ublažavanje uticaja na vode, Mjere za ublažavanje uticaja na vazduh, Mjere za ublažavanje uticaja na pedološke karakteristike, Pridržavati se dobre radne/građevinske prakse i planiranja, Mjere za ublažavanje uticaja na floru i faunu, Mjere za ublažavanje uticaja na pejzaž, Mjere za ublažavanje uticaja na infrastrukturu, Mjere za ublažavanje uticaja na ambijentalnu buku.*

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Planirati pristupnu saobraćajnicu do groblja za kućne ljubimce sa Ulice Španskih boraca. Predvidjeti

Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

LOKACIJA 14

Postojeće stanje

Lokacija je u okviru Deponije livade i data je kao rezervna zaštitna zona. UP-om nisu definisani parametri za istu. Do same lokacije se može prići pristupnim putevima unutar deponije. Komunalno je opremljena lokacija, obzirom na čitav kompleks može se zaključiti da neće remetiti i ugrožavati objekte u kontaktu.

Važeći plan – Zelene površine

Izmjene i dopune -
Površine za IOK

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama GUR-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija 14 se **prenamjenjuje iz površina za pejzažno uređenje ograničene namjene u površine za obradu, sanaciju i skladištenje otpada**. Planirano je direktno sprovođenje smjernica iz ovog plana.

Namjena parcele - Površine za obradu, sanaciju i skladištenje otpada – reciklažni centar

U okviru ove namjene može se izgraditi objekat za tretman auto guma.

Urbanistički parametri

Na predmetnoj lokaciji se planira izgradnja postrojenja za tretman neopasnog otpada – otpadnih guma i plastike kapaciteta do 20 tona dnevno. Pogon će imati četiri razdvojene cjeline:

- Otvoreni depo - skladište otpadnog materijala (pneumatika svih vrsta)
- Industrijska hala za recikliranje gume i plastike i njihovu preradu,
- Cjelina za komercijalne poslove
- Skladišni prostor za finalne proizvode kao što su laka i teška industrijska ulja koja će se lagerovati u posebnim tankovima

Postrojenje za tretman neopasnog otpada treba da sadrži:

- Otvoreni depo - skpadište otpadnog materijala (pneumatika) - objekat tipa D
- Asfaltirani ravni plato u nivou zemljišta,

- Lako pristupačna površina za kamione koji donose sirovinu - gume motornih vozila, Plato treba da bude izdvojena, prostrana celina u kontaktu sa početnim fazama proizvodnog ciklusa unutar hale.
- Industrijska hala za recikliranje gume i plastike i njihovu preradu - objekat tipa A
- Zatvorena proizvodna hala, prizemne spratnosti i velikog unutrašnjeg volumena, svijetle unutrašnje visine oko 8,0 m, sa različitom visinom krova i slobodnog prostora,
- Unutrašnji prostor hale jedinstven (bez zidova) i rasterećen od stubova,
- Čvrsto građen objekat sa spoljnim zidovima od zidanih zidova i AB konstrukcije, Pod hale od ferobetona, bez denivelacija, 20 cm viši od okolnog terena
- Cjelina za komercijalne poslove
- Cjelina pod istim krovom kao i niži dio proizvodne hale, formirana kao aneks, spratnosti P+1,
- Objekat za dnevne potrebe radnika (presvlačenje, ishrana, sanitarne potrebe) i obavljanje poslovnih i knjigovodstvenih obaveza.
- Skladišni prostor za finalne proizvode kao što su laka i teška industrijska ulja - celina B. Lagerovati ulja u posebnim metalnim, vertikalnim tankovima, visine oko 7m, Vertikalne tankove postaviti na asfaltirani ili betonirani plato u vidu vodonepropusne podloge sa slivnicima po rubovima za prihvat izlivenog ulja. U neposrednoj blizini tankova formirati ekološku vodonepropusnu jamu za prikupljanje veće količine izlivenog ulja u slučaju akcidenta.

Osim ovih navedenih cjelina pogon treba da sadrži i sljedeće sadržaje:

- Pristupnu kolsko pješačku saobraćajnu površinu sa manipulativnim platoima za okretanje vozila, mahom kamiona i autocistijerni. Pristupna kolsko pješačka saobraćajnica asfaltirana površina sa izgrađenim ivičnjacima, za dvosmjerni saobraćaj motornim vozilima i dimenzionisana za težak teretni saobraćaj. Uz pristupnu kolsko pješačku saobraćajnicu dovoljan broj parking mesta za putničke automobile i 3 do 4 mesta za parkiranje kamiona.
- Odvodnjavanje vode sa saobraćajnih i manipulativnih površina, odgovarajućim padovima od 1,2 do 1,5% u zelene parkovske površine.
- Prateća infrastruktura za potrebe pogona - električna energija, kanalizacija, pijaća voda, TT instalacija, a poželjan je i gas.
- Potrebe za električnom energijom se kreću u opsegu instalisane snage postrojenja od 200 W.
- Potrebe za vodom su određene na osnovu broja radnika kojih će biti 25, tako da je dnevna potreba projektovana na približno 500 litara.
- Potrebe za gasom nisu utvrđene, s obzirom da će se prostor zagrijavati iz samog tehnološkog procesa.
- Potrebe za TT instalacijama postoje kroz upotrebu najviše dva broja fiksne telefonije i većeg broja internet veza.
- Uređene zelene površine oko objekta.
- Uz pristupnu kolsko pješačku saobraćajnicu formirati uređeni prostor za smeštaj kontejnera za čvrst komunalni otpad i to najmanje tri kontejnera, zapremine 1100 litara.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

U skladu sa osnovnom namjenom, planirana kategorija zelenila je *Zelenilo infrastrukture (ZIK) - površine specijalne namjene (PUS)*. Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i datim Predlogom biljnih vrsta*.

Minimalno učešće zelenila na parceli je 20%.

Zelenilo treba da obezbijedi: izolaciju reciklažnog centra od susjednih namjena, stvaranje povoljnih higijenskih uslova u zoni reciklažnog centra i smanjenje mogućih nepoželjnih uticaja na okruženje (izduvni gasovi, buka), poboljšanje mikroklimatskih uslova, unaprijeđenje vizuelno-estetske slike kompleksa.

Zelenilo infrastrukture (ZIK) obuhvata: *Zelene površine oko upravnih i radnih objekata* i *Zaštitni pojas oko kompleksa reciklažnog centra*.

Zelenilo upravnih i radnih objekata - Ozelenjavanje unutar reciklažnog centra predviđeno je na svim slobodnim površinama oko: Otvorenog depoa, Industrijske hale za recikliranje gume i plastike i njihovu preradu, Cjeline za komercijalne poslove i Skladišnog prostora za finalne proizvode. Kompozicija zelenila

mora biti jednostavna i laka za održavanje. Preporučuje se soliterna sadnja ili sadnja u manjim grupama visokog i srednjeg drveća u kombinaciji sa parternim zasadima (grupacije žbunja i perena)

Zaštitni pojas

- minimalna širina pojasa iznosi 10 m kako bi ose bezbijedila njegova sanitarno-higijenska funkcionalnost
- formirati gusti zasada drveća i žbunja, izražene spratovnosti
- zasad drveća riješiti u vidu višerednog drvoreda (min. dva naizmjenična reda drveća)
- izbjeći formiranje monokulturnog pojasa
- odnos lišćarskog i četinarskog drveća ne smije biti manji od 2 : 1, tj. treba da preovlađuju lišćari koji su efikasniji u higijenskom pogledu
- koristiti brzorastuće vrste drveća otporne na štetne gasove i sa skromnim zahtjevima prema zemljišnim uslovima. Odabrane vrste treba da posjeduju fitoncidna svojstva.

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Planirati pristupnu saobraćajnicu do sanitarna deponija sa reciklažnim centrom sa Ulice Španskih boraca. Predvideti površinsku raskrnicu sa punim programom veza.

Uslovi za projektovanje i Uslovi za kretanje lica sa invaliditetom - isti kao za Lokaciju 12.

Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor je obavezan da izradi idejno rješenje.

LOKACIJA 15

Postojeće stanje

Lokacija koja prema GUR-u bila predviđena za Novo groblje, za taj prostor je rađen UP Novo groblje. Područje plana karakteriše prazan, neizgrađen prostor. Na ovom prostoru ne egzistiraju ni stambeni ni privredni objekti. Zahvat plana po katastarskim podacima spada u njivu 5. klase. Nalazi se u naselju Donji Kokoti uz postojeći put Ulica Donji Kokoti. Ova saobraćajnica prolazi kroz čitavo naselje Donji Kokoti, paralelno sa rijekom Moračom, i povezuje naselja Donji Kokot, Farmaci, Lekići Grbavci sa gradom Podgorica. Postojeći put uz predmetnu lokaciju je dvosmjernan, širina kolovoza je oko 5.0m, a kolovozni zastor je makadam.

Važeći plan - Površine za GP

Izmjene I dopune
Površine za centralne
djelatnosti CD

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama GUR-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija 15 se prenamjenjuje iz površina za groblje u površine za centralne djelatnosti CD. Površina lokacije iznosi 25.08 ha. U okviru ove namjene se mogu graditi objekti i sadržaji skladišta, poslovnih, trgovinskih, proizvodnih komercijalnih i uslužnih djelatnosti, parkinzi i garaže za smještaj vozila korisnika (zaposlenih i posjetilaca). Nije dozvoljena izgradnja stanova.

Urbanistički parametri

- Min veličina parcele za izgradnju objekta CD je 2000 m²
- Index zauzetosti 0,4
- Index izgrađenosti 1.6
- Spratnost P+3
- Kota prizemlja dozvoljena je do 1, 20 m od kote terena.

Krovove raditi ravne sa mogućnošću postavljanja solarnih fotonaponskih ili toplotnih panela. Krovovi mogu biti ozelenjeni.

Parkiranje obezbijediti u okviru objekta u podzemnim garažama ili na otvorenom parking prostoru u okviru parcele.

Oblikovanje i materijalizacija objekata treba da bude savremena i u estetskom i kvalitativnom smislu u skladu sa reprezentativnim karakterom ove namjene.

Opšti uslovi za izgradnju novih objekata

- Da bi se omogućila izgradnja novih objekata i uređenje terena, prije realizacije, potrebno je izvršiti raščišćavanje i nivelaciju terena i komunalno opremanje zemljišta, u skladu sa datim uslovima.
- Prilikom izgradnje novih objekata u cilju obezbjeđenja stabilnosti terena, potrebno je izvršiti odgovarajuće saniranje terena, ako se za to pojavi potreba.
- Izgradnji objekata mora da prethodi detaljno geomehaničko ispitivanje terena, a tehničku dokumentaciju raditi isključivo na osnovu detaljnih geodetskih snimaka terena, geoloških i hidrogeoloških podataka, kao i rezultata o geomehaničkim ispitivanjima tla.
- Konstrukciju novih objekata oblikovati na savremen način sa krutim tavanicama, bez miješanja sistema nošenja po spratovima, sa jednostavnim osnovama i sa jasnom seizmičkom koncepcijom.
- Izbor fundiranja novih objekata prilagoditi zahtjevima sigurnosti, ekonomičnosti i funkcionalnosti objekata. Posebnu pažnju obratiti na propisivanje mjera antikorozivne zaštite konstrukcije, bilo da je riječ o agresivnom djelovanju atmosfere ili podzemne vode.
- Prilikom dalje projektantske razrade, posebnu pažnju obratiti na arhitektonsko oblikovanje.
- S obzirom da treba da predstavlja jedinstven i prepoznatljiv prostor, prožet različitim namjenama i funkcijama, osnovna usmjerenja organizacije prostora su osnova za dalju razradu.
- Likovno i oblikovno rješenje građevinskih struktura mora svojim izrazom da doprinosi opštoj slici doživljaju novog gradskog centra, svojom reprezentativnošću i kvalitetom obrade i izrade.
- Za spoljnu obradu objekata-fasada, projektantima se preporučuju najkvalitetniji, reprezentativni, savremeni materijali koji daju mogućnosti za kreativna odnosno originalna arhitektonska rješenja, a istovremeno posjeduju osobine dobre zaštite objekata. U tom smislu, preporučuje se ugradnja dvostrukih bioklimatskih fasada, sa integrisanim sistemima prirodne ventilacije, brisolejima i sl.

Urbanistički parametri za pejzažno oblikovanje

Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i Predlogom biljnih vrsta*.

Zelenilo poslovnih objekata (ZPO) - Zelene površine oko poslovnih objekata organizuju se u vidu poluotvorenih parterno uređenih zelenih površina sa popločanim stazama, platoima i drugim vrtno-arhitektonskim elementima. Kompozicijom zasada, izborom vrsta, koloritskim efektima i organizacijom

površina naglasiti poslovni karakter objekata i formirati prijatne ambijente. Koristiti savremena pejzažno-arhitektonska rješenja usklađena sa arhitekturom objekata i karakterom predjela. Minimalno učešće zelenila je 20%.

Zelenilo stovarišta-skladišta-servisa (ZSS) - Za poslovne objekte servisno-skladišnog tipa, i sl., osnovna ograničenja se postavljaju u funkciji zaštite životne sredine i kompatibilnosti sa susjednim djelatnostima.

Uslovi za uređenje:

- stvaranje povoljnog mikroklimata, odnosno zaštitu od visokih temperatura, dominantnih vjetrova
- zelenilo je dobra protivpožarna prepreka
- zelenilo u estetskom smislu artikulise, naglašava značaj objekta ali i ublažava negativne elemente izgrađenih objekata i njihovih namjena.

Uređenje navedenih površina bazira se najprije na formiranju tampon zona (zaštitni pojas) obodom parcela. Za formiranje novih pojaseva, širina zavisi od namjene i od prostorne organizacije. Minimalna širina zelenog pojasa iznosi 10 m, dok je učešće zelenila na urb. parceli min. 20% (mimo tampon zone). Na platoima i radno-manipulativnih površina, na parking mjestima i duž saobraćajnica neophodno je formiranje drvoreda. Izbor biljnog materijala treba svesti na autohtone vrste, otporne na uslove sredine, izbjegavati šarenilo vrsta i oblika, bez pretrpavanja površina.

Uslovi i mjere zaštite životne sredine

Predmetnim planom su u poglavlju Uslovi i mjere zaštite životne sredine, propisane *Mjere za ublažavanje uticaja na vode, Mjere za ublažavanje uticaja na vazduh, Mjere za ublažavanje uticaja na pedološke karakteristike, Pridržavati se dobre radne/građevinske prakse i planiranja, Mjere za ublažavanje uticaja na floru i faunu, Mjere za ublažavanje uticaja na pejzaž, Mjere za ublažavanje uticaja na infrastrukturu, Mjere za ublažavanje uticaja na ambijentalnu buku.*

Uslovi i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline

Ukoliko se prilikom izvođenja radova naiđe na arheološke ostatke, sve radove treba obustaviti i o tome obavijestiti nadležnu instituciju, kako bi se preduzele sve neophodne mjere za njihovu zaštitu, a kasnije se investitor uslovljava osiguranjem arheološkog nadzora nad radovima iskopavanja.

Uslovi za lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom

U skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata (Sl. list CG, br.64/17; 44/18; 63/18) neophodno je obezbijediti prilaze i upotrebu svih objekata i površina javnog korišćenja licima sa posebnim potrebama. Prilikom projektovanja i izvođenja objekata potrebno je svakom objektu obezbediti pristup koji mogu da koriste lica sa ograničenim mogućnostima kretanja, u skladu sa propisima koji regulišu ovu oblast. Nivelacije svih pešačkih staza i prolaza raditi takodje u skladu sa važećim propisima o kretanju invalidnih lica.

LOKACIJA 16**Postojeće stanje**

Lokacija se , sastoji se od dijela kat.parcela broj 3295/1,4081 dio,3435/1dio KO Donja Gorica. Nalazi se u središtu lokacije koja je opredijeljena za izgradnju objekata višeporodičnog stanovanja. Sa istoka se graniči sa rijekom Moračom ostali kontakti su u okviru naselja.

Važeći plan
Površina SMG i SR

Izmjene i dopune
Površine za CD

Planirano Izmjenama i dopunama

Predmetna lokacija je u okviru ID DUP-a Donja Gorica opredijeljena kao sjedište najviših sudova za teritoriju Glavnog grada Podgorice. Predmetna lokacija će se realizovati kroz Projekat „unaprjeđenje infrastrukture sudstva“. ID PUP-a Glavnog grada se vrši prenamjena ove lokacije iz površina za stanovanje u površine centralnih djelatnosti. Sprovođenje putem ID DUPa- Donja Gorica.

Namjena parcele - Površine za centralne djelatnosti CD

Na parcelama se mogu graditi objekti administrativne uprave i sudova.

Urbanistički parametri

Lokacija je opredijeljena za izgradnju, površine cca 43000m².

Index zauzetosti 0.4

Index izgrađenosti 2.0

Spratnost P+4 sa mogućnošću izgradnje podruma. Ukoliko služi za garažiranje i tehničke prostorije ne obračunava se u ukupnu BGP objekta.

Parkiranje na parceli ili garaži u objektu;

Objekti mogu biti slobodostojeći, dvojni ili u nizu;

Uslovi za pejzažno oblikovanje

U skladu sa osnovnom namjenom, planirana kategorija zelenila je *Zelenilo administrativnih objekata (ZA) - površine ograničene najmjene (PUO)*. Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i datim Predlogom biljnih vrsta*.

Slobodne površina oko objekata administrativne uprave i sudova urediti kao funkcionalne i estetski visoko oblikovane cjeline, integrisane sa okruženjem. Kompozicijom zasada, izborom vrsta, koloritskim efektima i organizacijom površina naglasiti karakter objekata i formirati prijatne ambijente. Koristiti savremena pejzažno-arhitektonska rješenja usklađena sa arhitekturom objekata i karakterom predjela.

Minimum 30% površine parcele mora biti pod zelenilom

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Planirati saobraćajno rešenje shodno smernicama plana nižeg reda, ID DUP-a Donja Gorica, koje će detaljnije obraditi pristupnu saobraćajnicu i sekundarnu mrežu saobraćaja.

Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor je obavezan da izradi idejno rješenje.

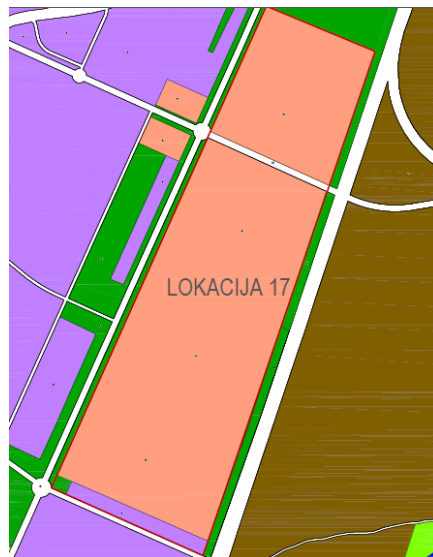
LOKACIJA 17

Postojeće stanje

Lokacija je u okviru DUP-a Industrijska zona A. Prema GUR-u predmetna lokacija je sport i rekreacija a manjim dijelom centralne djelatnosti i industrija. Potrebno je preispitati datu namjenu i prilagoditi realnim potrebama za razvoj tog dijela grada. Stvoreni uslovi prostora su neizgrađene površine, koje su većim dijelom predstavljale vjetrozaštitni pojas. Kako se grad širio u pravcu ka Golubovcima, to je u proteklom periodu izgrađena saobraćajnica bulevarskog tipa, koja graniči sa zapadne strane, sa istočne strane je ograničena železničkom prugom, sa sjevera je neizgrađen prostor, a sa juga se naslanja na zonu koja je opredijeljena kao skladišno servisna.

Važeći plan - Površina SR, CD i IP

Izmjene i dopune
Površine za CD, IP i PUJ

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama GUR-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija 17 se **preraspoređuje uz povećanje površina za CD**, smanjuju se površine za industriju i proizvodnju, a ukidaju se se površine za sport i rekreaciju. Do prenamjene je došlo na osnovu zahtjeva gradske uprave za definisanje lokacija koje će biti proglašene lokacijama u okviru slobodne Biznis zone.

Namjena parcele

Površine za centralne djelatnosti CD.

Na parcelama se mogu graditi objekti trgovine, skladišta, servisa, usluga, administracije, usluga smještaja i ugostiteljstva, nauke, administracije, poslovanja, exspo centri i dr. sadržaji kompatibilni osnovnoj namjeni.

Na ovim površinama se mogu planirati i objekti sporta i rekreacije, sportski tereni, dvorane sporta, bazeni zatvoreni i otvoreni, uređene parkovske površine sa rekreativnim i trim stazama, i svi ostali sadržaji sporta kao i sadržaji kompatibilni osnovnoj namjeni.

Urbanistički parametri

Parametri iz plana za određenu namjenu.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Primjenjuju se smjernice i uslovi za pejzažno uređenje iz DUP-a "Industrijska zona A" kompatibilni sa osnovnom namjenom i planiranim sadržajima.

Dopuna uslova se odnosi na mogućnost izgradnje podzemnih etaža/garaža na površinama za centralne djelatnosti (CD):

- Na urbanističkim parcelama gdje postoji mogućnost formiranja podzemnih etaža, većih od gabarita objekata, predvidjeti krovno zelenilo. U slučaju da se na slobodnom tlu ne može obezbijediti zadati minimalni procenat zelenila, projektovati krovno zelenilo Intenzivnog tipa za koje se mora obezbijediti dovoljna dubina supstrata (minimum 1,2 m) za sadnju visokog drveća i to u nivou kote terena.

Uslovi za objekte koji mogu uticati na bezbjednost vazdušnog saobraćaja

Maksimalna visina objekata na lokaciji ne smije preći 80 m nadmorske visine. Zona zabranjenog postavljanja solarnih panela bez prethodne saglasnosti Agencije za civilno vazduhoplovstvo.

Obrazloženje: Lokacija se nalazi u zoni unutrašnje horizontalne i prilazno odletne površine za prag 18 poletno-sletne staze Aerodroma Podgorica najkraće udaljenosti od cca 1.3 km. Kako je u pitanju lokacija koja je u neposrednoj blizini poletno-sletne staze Aerodroma Podgorica neophodna je stroga kontrola visine objekata pa otuda i uslov za maksimalnu visinu budućih objekata od 80m nadmorske visine za čitavo područje. Objekte čiji gabariti se planiraju iznad kote od 80m nadmorske visine nije moguće graditi na navedenoj lokaciji. Takođe, kako je u pitanju zona prilaza vazduhoplova pragu 18 poletno sletne staze Aerodroma Podgorica, na ovoj lokaciji nije dozvoljeno postavljanje solarnih panela sa značajnijom površinom bez prethodne saglasnosti Agencije za civilno vazduhoplovstvo.

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Kategorizacija ulične mreže izvršena je prema funkciji koju pojedine saobraćajnice imaju u mreži. Saobraćajnice magistralni put M2, južna obilaznica i Bulevar 40-40 čine primarnu mrežu saobraćaja, po rangu su saobraćajnice I reda koje prihvataju spoljni saobraćaj i raspodjeljuju ga na ulice nižeg ranga. Ukrštanje sa ovom saobraćajnicom je redukovano. Ulice sekundarne mreže prihvataju sav lokalni saobraćaj i imaju funkciju sabirnica koje prikupljaju saobraćaj i usmeravaju ga na primarne pravce. Planirana ulična mreža definisana je sledećim profilima:

Gradska obilaznica oko Podgorice: regulaciona širina 22.0 m; od toga kolovoz 2 x 7.0 m, ostrvo 4.0 m, trotoar 2 x 2.0 m

Rang gradske saobraćajnice (magistrala M2): regulaciona širina 22.4m; od toga kolovoz 2 x 7.7 m, ostrvo 4.0 m, trotoar 2 x 1.5 m

Bulevar 40 – 40: - regulaciona širina 21.5 m; od toga: kolovoz 2 x 7.0 m, ostrvo 4.5 m, trotoar 2 x 1.5 m.

Trase saobraćajnica u situacionom i nivelacionom planu prilagoditi terenu. Kolovoznu konstrukciju saobraćajnica utvrditi shodno rangu saobraćajnice, opterećenju i strukturi vozila koja će se njome kretati. Odvodnjavanje rješavati slobodnim padom površinskih voda u sistem kišne kanalizacije.

Kružnom raskrsnicom planirano je ukrštanje Bulevara 40 - 40 sa južnom obilaznicom oko Podgorice.

Broj mjesta za stacioniranje teretnih vozila korisnik obezbjeđuje na parceli prema svojim potrebama.

Obrada otvorenih parkinga za putnička vozila treba da je takva da omogući maksimalno ozelenjavanje.

Koristiti po mogućnosti zastor od prefabrikovanih elemenata (beton-trava) i uz ili između parkinga (poželjno na svaka tri parking mesta) zasaditi drvored, uvijek kada uslovi terena dopuštaju. Parkinge za teretna vozila izvesti od asfalt betona.

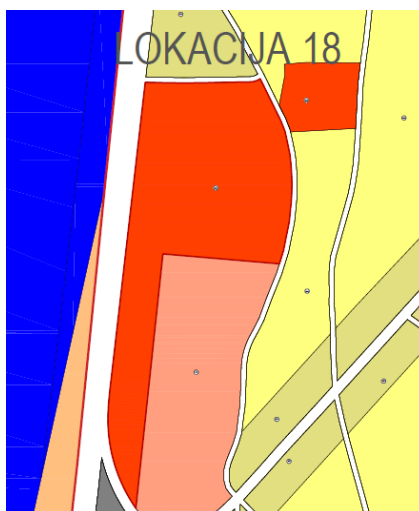
Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišuće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor je obavezan da izradi idejno rješenje.

LOKACIJA 18

Postojeće stanje

Park šuma, koja je predmet projekta, se sa zapadne strane graniči magistralnim putem Podgorica - Bar, obilaznicom oko naselja Golubovci, a sa istočne strane dijelom zone A, UP-a "Beglake" na kojoj je planiran sportsko-poslovni centar (sportska dvorana).

Prostorno urbanističkim planom Glavnog grada, prostor Beglaka je planiran kao sportsko-rekreativna zona sa parkovskim površinama. Prostor Beglaka je mješovita šuma alepskog bora (*Pinus halepensis*) i čempresa (*Cupressus sempervirens*) podignuta 50-ih i 60-ih godina prošlog vijeka. Tokom prethodnog perioda na tom prostoru je usled masovne devastacije šume došlo do velikog gubitka šumskog pojasa. Lokacija je razrađivana planom UP Beglaci koji nije usvojen. Stvoreni uslovi su neizgrađeni prostor koji je u proteklom periodu definisan za zaštitni pojas između željeznice i puta. Kako je prostor devastiran to se javila potreba za njegovim uređenjem pa je Gradska opština Golubovci opredijelila sredstva za uređenje zelene površine i izgradnju sportskih sadržaja u okviru lokacije. U toku Javnog uvida podnijeta je inicijativa za direktno sprovođenje.

Površine za sport i rekreaciju SR

Planirano Izmjenama i dopunama

Cilj izrade projekta je stavljanje ovog prostora u svrhu odmora i rekreacije građana kroz izgradnju sadržaja (trim staza sa sportsko rekreativnim mobilijarom, dječijim igralištem, otvorenim šankom, otvorenom pozornicom) sa posebnim osvrtom na ozelenjavanje devastiranog šumskog fonda i oplemenjivanje novim vrstama, koje će se prilagoditi zemljištu i klimatskim karakteristikama ovog podneblja, kao što su sušni periodi i ekstremno visoke temperature. **Predmetnim zadatkom predviđena je izrada idejnog rješenja uređenja park-šume Beglaci cjelokupne zone "B" i dijela zone "A" u zahvatu UP-a "Beglake" koji će predstavljati sastavni dio UTU-a za tu lokaciju.**

Namjena lokacije SR

Projektom uređenja park šume Beglaci potrebno je osmisliti arhitektonsko-pejzažno rješenje kojim će se omogućiti optimalni uslove za korisnike budućih sadržaja, pri tome voditi računa o funkcionalnosti, higijeni,

estetici i zaštiti. Ozelenjavanje vršiti autohtonim vrstama koje su otporne na ekološke uslove sredine i usklađene sa kompozicionim i funkcionalnim zahtjevima.

Izbor sadnog materijala birati prema vrstama koje su dokazale visoku otpornost a istovremeno su dekorativne. Osjetljive vrste treba smjestiti u unutrašnjost parka. Parkovske površine treba da budu izolovane od okolnih saobraćajnica, buke i zagađenja, pa je u skladu sa njegovom površinom najbolje postaviti pojas zelenila samim obodom parka, sadnjom žbunja i visokog drveća tako da se spratnošću vegetacije dobije što bolji takozvani "biološki zid" od negativnih uticaja okoline.

Kroz projekat revitalizacije park-šume Beglaci uraditi potpunu inventarizaciju postojećeg zelenila-pejzažnu taksaciju. Neophodno je maksimalno sačuvati i u buduće projektno rešenje uklopiti zdravo i vitalno zelenilo.

Pozicije pješačkih staza i pozicije trim staza, kao i njihova izgradnja, mora biti uslovljena rasporedom i bonitetom postojećeg drveća, a potreban je i plan revitalizacije biljnog fonda.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Uslovi za uređenje Parkovske površine (najmanje 70% površine namijenjene parku treba da bude pod zelenilom) i Uslovi za Sportsko rekreativnu površinu (minimum 30 % na površini ostvariti kao zelene).

Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Prilaz prostoru predvidjeti sa postojeće saobraćajnice sa sjeverne strane. Takođe, predvidjeti saobraćajnu vezu sa postojeće obilaznice oko Golubovaca, a što je omogućeno Prostorno urbanističkim planom Podgorica. Parkiranje riješiti na sjevernoj strani lokacije i po mogućnosti saobraćaj ne uvoditi u mirnu zonu park šume, osim u slučaju nužde za protipožarno vozilo. Postojeću obodnu saobraćajnicu za protipožarna vozila koja je u makadamu, zadržati kao takvu uz ev. prilagođavanje nivelaciji okolnog prostora.

Pješački saobraćaj: u skladu sa usvojenim Idjenim rješenjem, kroz projekat Uređenja terena, projektovati pješačke staze i trim staze. U objektima omogućiti kretanje pješaka, lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom, na bezbjedan način.

Prema smjernicama resorne institucije.

Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno uslovima plana i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor je obavezan da izradi idejno rješenje.

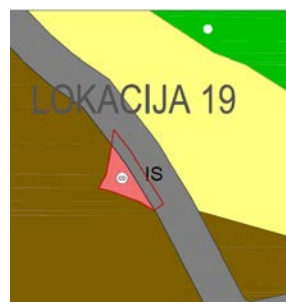
LOKACIJA 19

Postojeće stanje

Predmetna lokacija je upisana u LN 92, svojina država Crna Gora, a upravlja JU OŠ Niko Maroš, Bijelo Polje. Na osnovu Ugovora koji je zaključen o ustupanju na korišćenje zemljišta bez naknade između JU OŠ Niko Maroš Bijelo Polje i ZU Dom zdravlja Podgorica, ustupa se zemljište za potrebe postavljanja montažnog objekta mjesne ambulante.

Važeći plan – Površine za poljoprivredu PO

Izmjene i dopune - Površine za centralne djelatnosti CD, Drumski saobraćaj

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a GL grada Podgorice, lokacija 19 se prenamjenjuje iz površina za poljoprivredu u površine centralnih djelatnosti za smještaj mjesne kancelarije, ambulante i dr. Planira se multifunkcionalni objekat (škولstvo, zdravstvo i socijalna zaštita), a predviđa se implementacija planskog rješenja direktnim sprovođenjem.

Namjena lokacije - površine centralnih djelatnosti CD

Na ovoj lokaciji moguće je planirati objekat ambulante, mjesne kancelarije i dr.

Urbanistički parametri

Index zauzetosti 0.3

Index izgrađenosti 0.3

Spratnost P

Parkiranje na parceli.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, datim Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i Predlogom biljnih vrsta*

U skladu sa osnovnom namjenom, planirane su zelene površine ograničene najmjene (PUO):

- Zelenilo administrativnih objekata (ZA)
- Zelenilo objekata zdravstva (ZOZ)

Slobodne površine oko planiranih objekata (mjesna kancelarija, ambulanta i dr.) urediti kao funkcionalne i estetski visoko oblikovane cjeline, integrisane sa okruženjem. Kompozicijom zasada, izborom vrsta, koloritskim efektima i organizacijom površina naglasiti karakter objekata i formirati prijatne ambijente. Koristiti savremena pejzažno-arhitektonska rješenja usklađena sa arhitekturom objekata i karakterom predjela.

Minimalno učešće zelenila na parceli je 30%.

LOKACIJA 20

Postojeće stanje

Predmetna lokacija obuhvata prostor duž magistralnog pravca Podgorica – Petrovac. Zona je sa istoka ograničena željezničkom prugom, sa sjevera se graniči sa prostorom koji koristi JP "Čistoća", sa južne strane je prostor koji je opredijeljen za Novo gradsko groblje. Obzirom da je prostor u okviru GUR-a, a nije tertian planskom razradom nižeg nivoa to je putem inicijative Glavni grad iznio zahtjev za valorizacijom tog prostora putem izdavanja direktnih smjernica i UTU-a iz ovog plana, u okviru CD, kako je dato planom. Lokacija je povoljna za razvoj različitih sadržaja, jer je infrastrukturno opremljena i lako dostupna.

Izmjene I dopune
Površine centralnih djelatnosti CD
Površine za pejzažno uređenje

Planirano Izmjenama i dopunama

Ovaj prostor nije planski razrađivan u proteklom periodu. Obzirom na blizinu magistralnog pravaca Podgorica-Bar, ima povoljnu orijentaciju i uslove za formiranje sadržaja i objekata koji su u funkciji centralnih djelatnosti. Putem inicijative uprava Glavnog grada Podgorice iznešen je **zahtjev za valorizacijom tog prostora u okviru CD.** Lokacija je povoljna za razvoj različitih sadržaja, jer je infrastrukturno opremljena I lako dostupna. Površina lokacije iznosi 24,47 ha.

U okviru ove namjene se mogu graditi objekti i sadržaji skladišta, poslovnih, komercijalnih i uslužnih djelatnosti, parkinzi i garaže za smještaj vozila korisnika (zaposlenih i posjetilaca). Nije dozvoljena izgradnja stanova.

Namjena parcele - Površine za centralne djelatnosti CD

U okviru ove namjene se mogu graditi objekti i sadržaji skladišta, poslovnih, komercijalnih i uslužnih djelatnosti, parkinzi i garaže za smještaj vozila korisnika (zaposlenih i posjetilaca). Nije dozvoljena izgradnja stanova.

Urbanistički parametri

- Min. veličina parcele za izgradnju objekta CD je 2000 m²
- Index zauzetosti 0,4
- Index izgrađenosti 1.6
- Spratnost P+3
- Kota prizemlja dozvoljena je do 1, 20 m od kote terena.
- Krovove raditi ravne sa mogućnošću postavljanja solarnih fotonaponskih ili toplotnih panela. Krovovi mogu biti ozelenjeni.
- Parkiranje obezbijediti u okviru objekta u podzemnim garažama ili na otvorenom parking prostoru u okviru parcele.
- Oblikovanje i materijalizacija objekata treba da bude savremena i u estetskom i kvalitativnom smislu u skladu sa reprezentativnim karakterom ove namjene.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

U okviru centralnih djelatnosti planirani su poslovni objekti (objekti i sadržaji skladišta, poslovnih, komercijalnih i uslužnih djelatnosti, parkinzi i garaže za smještaj vozila korisnika itd). Za komercijalne i uslužne djelatnosti predviđa se uređenje u skladu sa smjernicama i uslovima za Zelenilo poslovnih objekata (ZPO). Za servise, skladišta, komunalne djelatnosti i sl. važe uslovi za Zelenilo stovarišta-skladišta-servisa (ZSS). Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i Predlogom biljnih vrsta*.

Zelenilo poslovnih objekata (ZPO) - Zelene površine oko poslovnih objekata organizuju se u vidu poluotvorenih parterno uređenih zelenih površina sa popločanim stazama, platoima i drugim vrtno-arhitektonskim elementima. Kompozicijom zasada, izborom vrsta, koloritskim efektima i organizacijom površina naglasiti poslovni karakter objekata i formirati prijatne ambijente. Koristiti savremena pejzažno-arhitektonska rješenja usklađena sa arhitekturom objekata i karakterom predjela. Minimalno učešće zelenila je 20%.

Zelenilo stovarišta-skladišta-servisa (ZSS) - Za poslovne objekte servisno-skladišnog tipa, i sl., osnovna ograničenja se postavljaju u funkciji zaštite životne sredine i kompatibilnosti sa susjednim djelatnostima. Uređenje navedenih površina bazira se najprije na formiranju tampon zona (zaštitni pojas) obodom parcela. Za formiranje novih pojaseva, širina zavisi od namjene i od prostorne organizacije. Minimalna širina zelenog pojasa iznosi 10 m, dok je učešće zelenila na urb. parceli min. 20% (mimo tampon zone). Na platoima i radno-manipulativnih površina, na parking mjestima i duž saobraćajnica neophodno je formiranje drvoreda. Izbor biljnog materijala treba svesti na autohtone vrste, otporne na uslove sredine, izbjegavati šarenilo vrsta i oblika, bez pretrpavanja površina.

Uslovi za objekte koji mogu uticati na bezbjednost vazdušnog saobraćaja

Za objekte visine preko 45m je potrebna prethodna saglasnost Agencije za civilno vazduhoplovstvo za svaki pojedinačni objekat. Potrebna prethodna analiza u odnosu na predviđene solarne panele na krovovima planiranih objekata.

Obrazloženje: Lokacija 20 se nalazi u zoni prilazno odletne površine za prag 18 poletno-sletne staze Aerodroma Podgorica na udaljenosti od cca 4.5 km. Udaljenost od 4.5 km od pocetka prufanja prilazno-odletne površine ostavlja mogućnost za nesmetanu izgradnju objekta visine do 45 m dok je za više objekte potrebna prethodna saglasnost Agencije za civilno vazduhoplovstvo. Takođe, kako je u pitanju zona prilaza vazduhoplova pragu 18 poletno sletne staze Aerodroma Podgorica, ukoliko se na ovoj lokaciji predviđa postavljanje solarnih panela sa značajnijom površinom, potrebna je prethodna analiza uticaja solarnih panela na sigurnost obavljanja operacija vazduhoplova.

Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, Uslovi i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline, Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata, Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu definisaće se shodno smjernicama ovog plana i uslovima nadležnog organa.

Moguća je fazna gradnja, a svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definisaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

LOKACIJA 21

Postojeće stanje

Predmetna lokacija obuhvata prostor duž magistralnog pravca Podgorica – Kolašin. Trenutno na lokaciji je izgrađeno više objekata porodičnog stanovanja. Zemljište je u vlasništvu države, s tim da su korisnici objekata sa pravom korišćenja. Lokacija je infrastrukturno opremljena i relativno blizu centra grada. Obuhvata kat.parcele 1637, 1629, 1630, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1636, 1642, 1643, 1644, 1647, 1646, 1650, 1649, 1641, 1648, 1664/3, 1664/2, 1651, 1507/1, 1652, 1653, 1640/1, 1664/1, 1654, 1655, 1657, 1658, 1656, 1646/1, 1659, 1660, 1661, 1663, 1662, 2716, 1665, 1666, 1667, 1668, 1670, 1669, 1638 KO Podgorica III. Površina zahvata cca 7,98 ha.

Važeći plan
Površine mješovite namjene MN

Izmjene i dopune
Površine za centralne djelatnosti CD

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a GL grada Podgorice **ova lokacija je predviđena za razvoj sadržaja koji su u okviru centralnih djelatnosti**, shodno Pravilniku o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima („Službeni list CG“, broj 24/10). Na ovim površinama se mogu graditi objekti koji će predstavljati sjevernu kapiju grada jer su na frekventnom magistralnom pravcu Podgorica – Kolašin. Sprovedenje putem ID DUP-a Prvoborac.

Namjena parcele - Površine za centralne djelatnosti CD

U okviru ove namjene se mogu graditi objekti i sadržaji koji su u funkciji poslovanja, administracije, uprave, trgovine, bananaka, biznis centri i dr. U okviru istih se mogu naći i poslovno stambeni objekti.

Urbanistički parametri

- Min veličina parcele za izgradnju objekta CD je 2000 m²
- Index zauzetosti 0,4
- Index izgrađenosti 3.2
- Spratnost do max 16 etaža
- Kota prizemlja dozvoljena je do 1, 20 m od kote terena.
- Krovove raditi ravne sa mogućnošću postavljanja solarnih fotonaponskih ili toplotnih panela. Krovovi mogu biti ozelenjeni.
- Parkiranje obezbijediti u okviru objekta u podzemnim garažama ili na otvorenom parking prostoru u okviru parcele.
- Oblikovanje i materijalizacija objekata treba da bude savremena i u estetskom i kvalitativnom smislu u skladu sa reprezentativnim karakterom ove namjene.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Zelenilo poslovnih objekata (ZPO) - Zelene površine oko poslovnih objekata organizuju se u vidu poluotvorenih parterno uređenih zelenih površina sa popločanim stazama, platoima i drugim vrtno-arhitektonskim elementima. Kompozicijom zasada, izborom vrsta, koloritskim efektima i organizacijom površina naglasiti poslovni karakter objekata i formirati prijatne ambijente. Koristiti savremena pejzažno-arhitektonska rješenja usklađena sa arhitekturom objekata i karakterom predjela. Minimalno učešće zelenila je 20%.

Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, Uslovi i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline, Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata, Uslovi za objekte koji

moгу uticati na promjene u vodnom režimu definisaće se shodno smjernicama ovog plana i uslovima nadležnog organa.

LOKACIJA 22

Postojeće stanje

Predmetna lokacija obuhvata prostor uz magistralni pravac Podgorica –Tuzi, na Ćemovskom polju, u okviru je DUP-a Agroindustrijska zona. Sa sjeverne strane je ograničena magistralnim pravcem Podgorica –Tuzi, sa zapada saobraćajnicom koja je definisana DUP-om, sa južne strane neizgrađenim površinama, a sa istoka parcelom sa izgrađenim uslužno servisnim objektom. Duži niz godina na predmetnom području egzistira objekat distributivnog centra sa kvantaškom pijacom. Prostor je infrastrukturno opremljen, saobraćajno dobro povezan.

Važeći plan
Površine za industriju i proizvodnju IP

Izmjene i dopune
Površine za centralne
djelatnosti CD

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a GL grada Podgorice, pripadnost planu DUP Agroindustrijska zona, površine za IP se mijenja u CD i u okviru date namjene dati smjernice i uslove za izgrađeni objekat Distributivnog centra, iz razloga nemogućnosti realizacije planiranih sadržaja iz važećeg plana. Parcelaciju podržati iz važećeg plana DUP Agroindustrijska zona, koja je koordinatno određena. Za ovaj objekat je definisana UP 2a.

Namjena parcele - površine za centralne djelatnosti CD

U okviru ove namjene se mogu graditi objekti i sadržaji skladišta, komercijalnih i uslužnih djelatnosti, parkinzi i garaže za smještaj vozila korisnika (zaposlenih i posjetilaca).

Urbanistički parametri

- Index zauzetosti 0,5
- Index izgrađenosti 1.5
- Spratnost P+2 ili VP+1
- Kota prizemlja dozvoljena je do 0, 20 m od kote terena.
- Krovove raditi ravne ili kose blagih nagiba sa mogućnošću postavljanja solarnih fotonaponskih ili toplotnih panela.
- Parkiranje obezbijediti na otvorenom parking prostoru u okviru parcele.
- Oblikovanje i materijalizacija objekata treba da bude savremena i u estetskom i kvalitativnom smislu u skladu sa reprezentativnim karakterom ove namjene.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Zelenilo stovarišta-skladišta-servisa (ZSS) - Za poslovne objekte servisno - skladišnog tipa, i sl., osnovna ograničenja se postavljaju u funkciji zaštite životne sredine i kompatibilnosti sa susjednim djelatnostima. Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i datim Predlogom biljnih vrsta*.

Uređenje navedenih površina bazira se najprije na formiranju tampon zona (zaštitni pojas) obodom parcela. Za formiranje novih pojaseva, širina zavisi od namjene i od prostorne organizacije. Minimalna širina zelenog pojasa iznosi 10 m, dok je učešće zelenila na urb. parceli min. 20% (mimo tampon zone). Na platoima i radno-manipulativnih površina, na parking mjestima i duž saobraćajnica neophodno je formiranje drvoreda.

Svi uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno uslovima nadležnih organa i uslovima iz DUP-a Agroindustrijska zona, a shodno Zakonu, Investitor je obavezan da izradi idejno rješenje, na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

LOKACIJA 23

Postojeće stanje

Predmetna lokacija obuhvata prostor duž ulice Šopanskih boraca, komunalno je djelimično opremljena. Graniči se sa naseljem za raseljena lica, postojećim grobljem, Romskim naseljem i Deponijom Livade. Prostor je djelimično izgrađen neformalnim objektima koji su za rušenje.

Važeći plan
Površine za pejzažno uređenje

Izmjene I dopune
Površine za komunalnu infrastrukturu IOK

Planirano Izmjenama i dopunama

Ovaj prostor nije planski razrađivan u proteklom periodu. Prema namjeni je zelena površina, pa se ovim planom vrši prenamjena u sadržaje komunalne infrastrukture. Nakon javnog uvida Koncepta, JP „Čistoća“ je podnijelo inicijativu za određivanje lokacije za izgradnju upravne zgrade, magacinskog prostora i manipulativnih površina, parkinga i radionica koji bi bili u neposrednoj blizini deponije „Livade“ iz razloga ekonomske i funkcionalne opravdanosti i smanjenja troškova održavanja i transpota.

Izmjenama i dopunama PUP-a GL grada Podgorice, lokacija je opredijeljena za sadržaje komunalne infrastrukture, odnosno smještaj objekata i stvaranje uslova za manipulativnu površinu potrebnu za parkiranje i smještaj vozila za sakupljanje otpada kao i magacinski i radionički prostori. Takođe se na ovoj

lokaciji može relocirati objekat Stočne pijace kako bi se zaokružili svi komunalni objekti na jednom prostoru iz razloga upravljanja i odlaganja otpada. Implementacija direktnim sprovođenjem iz ovog plana. Obavezna izrada IR koji postaje sastavni dio UTU-a nakon pozitivne ocjene i saglasnosti Službe gradskog arhitekta.

Namjena parcele - Površine za komunalnu infrastrukturu IOK

U okviru ove namjene se mogu graditi objekti i sadržaji komunalne djelatnosti, parkinzi i garaže za smještaj transportnih vozila, skladišta, magacini, radionice i administracija.

Urbanistički parametri

- Index zauzetosti 0,6-sa nadkrivenim manipulativnim površinama
- Index izgrađenosti 1,0
- Spratnost P- VP- P+1
- Kota prizemlja dozvoljena je do 0, 20-do 1,20, m od kote terena.
- Krovove raditi ravne ili kose blagih nagiba sa mogućnošću postavljanja solarnih fotonaponskih ili toplotnih panela.
- Parkiranje obezbijediti na otvorenom parking prostoru u okviru parcele.
- Oblikovanje i materijalizacija objekata treba da bude savremena i u estetskom i kvalitativnom smislu u skladu sa reprezentativnim karakterom ove namjene.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Zelenilo infrastrukture ZIK - Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i datim Predlog biljnih vrsta*.

Kompozicionim rješenjima potrebno je vizuelno i fizički odvojiti objekte infrastrukture od okolnih saobraćajnica i pješačkog saobraćaja. Osnovna funkcija ove kategorije je zaštitna, potrebno je formirati guste zasade, sa akcentom na spratnost, kako bi se formirao što gušći zasad - visoko četinarsko i listopadno drveće i sprat žbunja.

- Minimalno učešće zelenila je 25%
- kod kompozicije zasada voditi računa o spratnosti, ritmu i koloritu kao i o vizurama prema fasadama
- dispoziciju zelenila uskladiti sa mjerama energetske efikasnosti u pogledu uticaja na mikroklimu, zaštitu od sunca i vjetra
- izbjegavati šarenilo vrsta, formi i kolorita
- predvidjeti vertikalno i krovno zelenilo
- kao dopunu ozelenjavanja planirati sadnju u žardinjerama i saksijama.

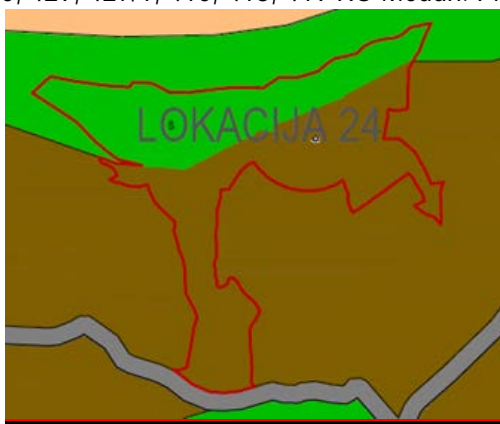
Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, Uslovi i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline, Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata, Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu definišaće se shodno smjernicama ovog plana i uslovima nadležnog organa.

Moguća je fazna gradnja, a svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

LOKACIJA 24**Postojeće stanje**

Ovaj prostor nije planski razrađivan u proteklom periodu u okviru je poljoprivrednih površina. Ovim planom se definišu smjernice za objekte koji su na poljoprivrednom zemljištu, prvenstveno se mogu tretirati kao poljoprivredno gazdinstvo uz nadopunu objektima u kojima se mogu vršiti vjerski obredi. Lokacija predviđena za Manastirski kompleks nalazi se na samom ulazu u brdski dio Kuča, na oko 520 mnv.

Na lokaciji nema izgrađenih objekata, infrastrukturno je neopremljena i dolazi se do iste seoskim putem. Predmetna lokacija je najvećim dijelom u vlasništvu Mitropolije Crnogorsko-primorske sa sjedištem na Cetinju. Sastoji se od katastarskih parcela 392, 393, 407, 408, 409, 411, 412, 414, KO Medun koje su po katastru neplodna zemljišta. Ostale parcele su u posjedu države Crne Gore i Glavnog grada, te parcele su pristupni putevi i djelovi uz iste, zahvataju kat. parcele 426/1, 425, 424, 427/2, 429, 426/2, 428, 474, 430, 429, 427/1, 410, 413, 419 KO Medun. Prema kategoriji zemljišta spada u VI bonitetnu klasu.

Izmjene i dopune
Poljoprivredne površine P
Šume Š
Vjerski objekti VO

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a „Podgorica“, **lokacija se definiše kao poljoprivredno gazdinstvo, sa svim pratećim sadržajima uključujući i objekat za obavljanje vjerskih obreda.**

Direktno sprovođenje uz smjernice ovog plana je obavezna izrada IR na koje se daje saglasnost Službe gradskog arhitekta, koje postaje sastavni dio UTU-a.

Namjena parcele – Površine za poljoprivredu PO

Na lokaciji predvidjeti manastirski kompleks kao poljoprivredno gazdinstvo, uz dopunu vjerskim objektom i ostalim pratećim sadržajima uz izgradnju saobraćajnice kao pristupnog puta. Kompleks se može podijeliti u više funkcionalnih cjelina, gostinjski dio, monaški dio, ekonomski dio, crkva, groblje i rezervoar za sakupljanje kišnice.

Na ovim površinama dozvoljene su sljedeće aktivnosti: proizvodnja zdrave hrane, otkupne stanice ljekovitog i aromatičnog bilja i plodova, proizvodnja, prerada, obrada i skladištenje voća i povrća, vinogradi i proizvodnja vina, uzgoj i prerada maslina, uzgoj i prerada agruma, proizvodnja i skladištenje žitarica u silosima, proizvodnja ostalih poljoprivrednih kultura-krmnog bilja i dr., skladištenje i prerada, Eko-poljoprivredni turizam, manastirski i drugi vjerski kompleksi, agroindustrijski pogoni, bazne stanice mobilne telefonije, predajnici radio i TV signala, sistemi za navodnjavanje i odvodnjavanje, objekti za odbranu od poplava i bujica, objekti za eksploataciju podzemnih voda i izvora, objekti u funkciji obnovljivih izvora energije i sl.

Urbanistički parametri

Za poljoprivredno gazdinstvo važe sljedeći uslovi:

- Minimalna katastarska parcela na kojoj se može formirati poljoprivredno gazdinstvo je min 5000 m²;
- Minimalna širina fronta parcele je 25 m;
- Parcele koje su manje površine i manje širine fronta od planom propisane ne mogu se koristiti za izgradnju;
- Parcela mora da ima pristup sa javnog ili prilaznog puta. Ukoliko novoformirana parcela ne izlazi na javni put, mora se formirati parcela prilaznog puta minimalne širine 3 m. Ukoliko je prilazni put duži od 25 m, minimalna širina iznosi 4,0 m.
- Objekat se ne može graditi bez prethodne saglasnosti nadležnog organa Glavnog grada.

U okviru stambenog dijela parcele dozvoljena je izgradnja objekta porodičnog stanovanja I objekata za smještaj posjetilaca :

- Maksimalni indeks izgrađenosti na parceli iznosi 0.3
- Građevinska linija se postavlja minimalno na 10 m od regulacione linije.
- Minimalna udaljenost novoplaniranog objekta od susjedne parcele je 5 m.
- Postojeći objekti se mogu zamijeniti novim objektima i tada važe uslovi plana dati za novoplanirane objekte.
- Maksimalna planirana spratnost u okviru objekata za stanovanje I smještaj je P+2 ili P+2+Pk.
- Postojeći objekti kod kojih je spratnost manja od maksimalne planirane, kod kojih parcele ispunjavaju uslov, mogu se nadgraditi do ove spratnosti, pri tom da se ispoštuju zadati planski parametri, građevinska linija min 10 m od prilaza parceli, odnosi prema susjednim parcelama, kao i svi propisi iz građevinske regulative;

U okviru ove namjene mogu se planirati objekti koji su u funkciji gazdovanja poljoprivrednim površinama, a sve u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta;

U okviru ekonomskog dijela parcele dozvoljeno je:

- Postojeći objekti se mogu zamijeniti novim objektima i tada važe uslovi plana dati za novoplanirane objekte.
- Maksimalna planirana spratnost u okviru ove namjene je P ili VP.
- Najveća visina etaže je data u skladu sa Pravilnikom;
- Na dijelu katastarske parcele koja je određena za ekonomsko dvorište dozvoljena je izgradnja jednog ili više objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje. Objekti se mogu formirati kao grupacije slobodnostojećih objekata međusobno funkcionalno povezanih.
- Ovi objekti svojom funkcijom ne smiju ugroziti životnu sredinu (kvalitet vazduha, vode, intenzitet buke.)
- Izgradnja objekata u okviru ekonomskog dvorišta nije obavezujuća. Ukoliko ista vlasniku nije neophodna na njen račun se planiraju obradive poljoprivredne površine.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Poljoprivredne površine (PO) - su površine namijenjene poljoprivrednoj proizvodnji (livade, voćnjaci, povrtnjaci, rasadnici) u okviru koji je moguća izgradnja objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje, odnosno prerade i distribucije poljoprivrednih proizvoda.

Uslovi za uređenje:

- postojeće živice – šumarke i zaštitne pojaseve sačuvati i formirati nove uz saobraćajne površine
- formirati zaštitne pojaseve i prema susjednim namjenama u minimalnoj širini od 10m
- upotrebu vještačkih đubriva svesti na kontrolisane količine kako bi se izbjeglo zagađenje podzemnih i površinskih voda
- ekonomsko dvorište jasno odvojiti od poljoprivrednog zemljišta zelenim ili nekim drugim ogradama

- popločane površine ozeleniti drvodrednim ili linearnim zasadima zelenila
- minimalno učešće zelenila u okviru ekonomskog dvorišta je 20%.

Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća, Uslovi i mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara i njihove zaštićene okoline, Uslovi za postavljanje i gradnju pomoćnih objekata, Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu definišaće se shodno smjernicama ovog plana i uslovima nadležnog organa.

Moguća je fazna gradnja, a svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor izrađuje idejno rješenje na koje saglasnost daje Služba Gradskog arhitekta.

LOKACIJA 25

Postojeće stanje

Predmetna lokacija je važećim planom bila u okviru površina za poljoprivredu. Na ovoj lokaciji je izgrađeno više objekata u funkciji fabrike za preradu drveta koja je u funkciji, kao i ostalih sadržaja.

Važeći plan
Površine za poljoprivredu PO
Naseljska struktura N

Izmjene i dopune
Površine za industriju I proizvodnju IP
Površine saobraćajne infrastrukture IS
Poljoprivredne površine PO

Planirano Izmjenama i dopunama

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a „Podgorica“, **lokacija se prenamjenjuje iz površina za poljoprivredu u površine za Industriju i proizvodnju**. Na ptom prostoru se mogu graditi proizvodni objekti u funkciji drvoprerade uz poštovanje svih ekoloških normi i okvira. Direktno sprovođenje uz smjernice ovog plana obavezna izrada IR na koje se daje saglasnost Službe gradskog arhitekta, koje postaje sastavni dio UTU-a.

Namjena parcele - površine za industrijsku proizvodnju i skladištenje IP

Na ovim površinama mogu se planirati: 1) privredni objekti, proizvodno zanatstvo, skladišta, stovarišta, robno distributivni centri, 2) servisne zone;

- Prije planiranja novih objekata, stvoriti uslove za rekonstrukciju i dogradnju već postojećih objekata;
- Predvidjeti izgradnju hala za proizvodnju visokog prizemlja;
- Predvidjeti prizemne objekte servisnog tipa;
- Predvidjeti izgradnju objekta za smještaj administracije;

Urbanistički parametri

Površina lokacije je cca 1.0 ha

Index zauzetosti parcele je 0.3

Index izgrađenosti iznosi 1.0

Spratnost objekata VP- P+1

Parkiranje na parceli prema Pravilniku za tu namjenu.

Prilaz lokaciji sa glavnog magistralnog pravca Podgorica-Kolašin.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

U skladu sa osnovnom namjenom, planirana kategorija zelenila je *Zelenilo industrijskih zona (ZIZ) - površine specijalne namjene (PUS)*. Pejzažno uređenje se vrši u skladu sa planiranim sadržajima za predmetnu namjenu, Opštim uslovima za pejzažno uređenje* i datim Predlogom biljnih vrsta*.

Minimalno učešće zelenila na parceli je 30%.

Zelenilo treba da obezbijedi: izolaciju industrijskih objekata od susjednih namjena, stvaranje povoljnih higijenskih uslova u zoni zoni industrije i smanjenje mogućih nepoželjnih uticaja na okruženje (izduvni gasovi, buka), poboljšanje mikroklimatskih uslova, stvaranje prijatne sredine i uslova za odmor zaposlenih, unaprijeđenje vizuelno-estetske slike kompleksa.

Zelenilo industrijskih zona (ZIZ) obuhvata: *Zelene površine oko upravnih i radnih objekata* i *Zaštitni pojas*.

Zelenilo upravnih i radnih objekata - Kompozicija zelenila mora biti jednostavna i laka za održavanje.

Preporučuje se soliterna sadnja ili sadnja u manjim grupama visokog i srednjeg drveća u kombinaciji sa parternim zasadima (grupacije žbunja i perena)

Zaštitni pojas

- minimalna širina pojasa iznosi 10 m kako bi ose bezbjedila njegova sanitarno-higijenska funkcionalnost
- formirati gusti zasada drveća i žbunja, izražene spratovnosti
- zasad drveća riješiti u vidu višerednog drvoreda (min. dva naizmjenična reda drveća)
- izbjeći formiranje monokulturnog pojasa
- odnos lišćarskog i četinarskog drveća ne smije biti manji od 2 : 1, tj. treba da preovlađuju lišćari koji su efikasniji u higijenskom pogledu
- koristiti brzorastuće vrste drveća otporne na štetne gasove i sa skromnim zahtjevima prema zemljišnim uslovima. Odabrane vrste treba da posjeduju fitoncidna svojstva.

Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća

Mjere od elementarnih i drugih nepogoda

Shodno smjernicama iz plana i nadležnih organa - Hidrometeorološkog zavoda o klimatskim i hidrološkim karakteristikama u zoni predmetne lokacije.

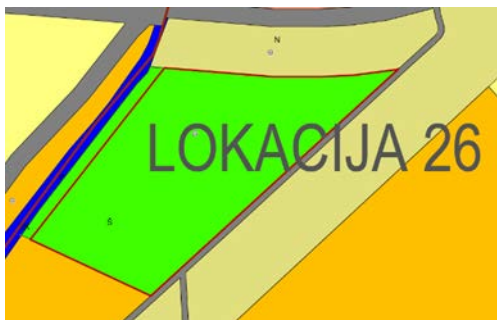
Uslovi priključenja na saobraćajnu infrastrukturu

Uslove za projektovanje pristupne saobraćajnice na magistralni put M2 u mestu Mrke na Bioču izdaje Ministarstvo saobraćaja.

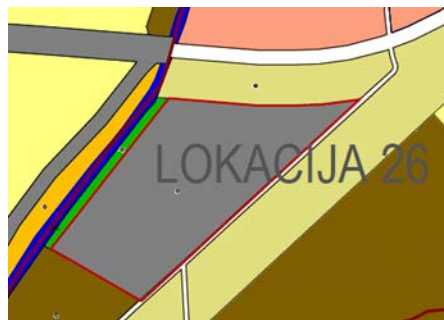
Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor je obavezan da izradi idejno rješenje.

LOKACIJA 26**Postojeće stanje**

Predmetna lokacija je u okviru rasadničkog kompleksa DOO Zelenilo. Sastoji se od katastarskih parcela 4047, 4045, 4046, 4043/1, 4048, 4044, 4050 KO Donja Gorica. Svojina Glavnog grada Podgorice a pravo korišćenja DOO Zelenilo.

Važeći plan PUO

Izmjene I dopune
Površine za komunalnu infrastrukturu IOK**Planirano Izmjenama i dopunama**

Prenamjena se vrši iz zelenih površina u površine za komunalnu infrastrukturu. Nakon javnog uvida Koncepta, JP „Zelenilo“ je podnijelo inicijativu za određivanje lokacije za izgradnju kompostane u okviru prostora koji se koristi za rasadničku proizvodnju.

Implementacija direktnim sprovođenjem iz ovog plana. Obavezna izrada IR koji postaje sastavni dio UTU-a nakon pozitivne ocjene i saglasnosti Službe gradskog arhitekta.

Namjena parcele - površine za komunalnu infrastrukturu IOK

Izmjenama i dopunama PUP-a GL grada Podgorice, lokacija je opredijeljena za sadržaje komunalne infrastrukture, odnosno smještaj objekata i stvaranje uslova za izgradnju kompostane. U okviru ove namjene se mogu graditi objekti i sadržaji komunalne djelatnosti, parkinzi i garaže za smještaj transportnih vozila, skladišta, magacini, radionice, kompostana.

Urbanistički parametri

- Index zauzetosti 0,6-sa nadkrivenim manipulativnim površinama
- Index izgrađenosti 1,0
- Spratnost P- VP- P+1
- Kota prizemlja dozvoljena je do 0, 20-do 1,20, m od kote terena.
- Krovove raditi ravne ili kose blagih nagiba sa mogućnošću postavljanja solarnih fotonaponskih ili toplotnih panela.
- Parkiranje obezbijediti na otvorenom parking prostoru u okviru parcele.
- Oblikovanje i materijalizacija objekata treba da bude savremena i u estetskom i kvalitativnom smislu u skladu sa reprezentativnim karakterom ove namjene.

Uslovi za pejzažno oblikovanje

Zelenilo infrastrukture (ZIK) - U okviru planirane namjene IOK se mogu graditi objekti i sadržaji komunalne djelatnosti, parkinzi i garaže za smještaj transportnih vozila, skladišta, magacini, radionice i administracija

pa je u skladu sa planiranim sadržajima neophodno planirati projekat uređenja terena i pejzažne arhitekture.

Kompozicionim rješenjima potrebno je vizuelno i fizički odvojiti objekte infrastrukture od okolnih saobraćajnica i pješačkog saobraćaja. Osnovna funkcija ove kategorije je zaštitna, potrebno je formirati guste zasade, sa akcentom na spratnost, kako bi se formirao što gušći zasad - visoko četinarsko i listopadno drveće i sprat žbunja.

Uslovi za uređenje:

- minimalno učešće zelenila je 25%
- sadnju vršiti u manjim grupama (drvenasto - žbunasti zasadi) i u vidu solitera u kombinaciji sa parternim zasadima (travnjaci, pokrivači tla, perene, jednogodišnje cvijeće, žbunasti zasadi, bordure, žive ograde)
- kod kompozicije zasada voditi računa o spratnosti, ritmu i koloritu kao i o vizurama prema fasadama
- dispoziciju zelenila uskladiti sa mjerama energetske efikasnosti u pogledu uticaja na mikroklimu, zaštitu od sunca i vjetra
- izbjegavati šarenilo vrsta, formi i kolorita
- predvidjeti vertikalno i krovno zelenilo
- kao dopunu ozelenjavanja planirati sadnju u žardinjerama i saksijama.

Preporuke za smanjenje uticaja i zaštitu od zemljotresa, kao i druge uslove za zaštitu od elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških i drugih nesreća

Mjere od elementarnih i drugih nepogoda

Shodno smjernicama iz plana i nadležnih organa - Hidrometeorološkog zavoda o klimatskim i hidrološkim karakteristikama u zoni predmetne lokacije.

Svi ostali uslovi za priključenje na infrastrukturu definišaće se shodno planu i uslovima nadležnih organa, a shodno Zakonu, Investitor je obavezan da izradi idejno rješenje.

Izmjenama i dopunama PUP-a dati su uslovi I za:

- REKONSTRUKCIJU SAOBRAĆAJNICE II CRNOGORSKOG BATALJONA
- REKONSTRUKCIJU RASKRSNICE CETINJSKOG I ANKARSKOG BULEVARA U PODGORICI
- REKONSTRUKCIJU I IZGRADNJU RASKRSNICE NA BULEVARU PODGORICA-DANILOVGRAD, ZA DIONICU U ZAHVATU DETALJNOG URBANISTIČKOG PLANA „GORNJA GORICA 2-ZONA A“

1.2.3. Smjernice za sprovođenje plana

Potreba izrade geodetskih, geoloških (geotehničkih, inženjersko-geoloških, hidrogeoloških, geomehaničkih i seizmičkih) podloga, kao i vršenja geotehničkih istražnih radova i drugih ispitivanja

Za sve lokacije propisano je da se prije izrade tehničke dokumentacije shodno čl. 7 Zakona o geološkim istraživanjima ("Sl. list RCG", br.28/93, 27/94, 42/94, 26/07) izradi Projekat geoloških istraživanja tla za predmetnu lokaciju i Elaborat o rezultatima izvršenih geoloških istraživanja.

Uslovi i mjere zaštite životne sredine i Smjernice za zaštitu prirodnih dobara

Predmetni uslovi, mjere i preporuke su za većinu lokacija date shodno smjernicama iz predmetnog plana. Kada su u pitanju uslovi i mjere zaštite životne sredine, predmetnim planom su u cilju zaštite životne sredine između ostalih predviđena su i slijedeća rješenja:

- ograničeno, minimalno kretanje motornih vozila unutar zahvata plana;

- fekalne otpadne vode će se prije ispuštanja filtrirati i koristiti za navodnjavanje i pranje slobodnih površina;
- kvalitet otpadnih voda mora odgovarati važećim propisima;
- atmosferske vode će se dijelom skupljati i upotrebljavati kao tehnička voda;
- priključenje sadržaja koji ispuštaju ulja, masti i benzin vrši se preko taložnika i separatora masti i ulja;
- organski otpad iz kuhinja ilišće kompostovati i koristiti za fertilizaciju zemljišta.

Sva predviđena rješenja uskladiti shodno važećoj zakonskoj regulativi iz oblasti zaštite životne sredine i ostalih propisa i standarda.

Kada su u pitanju smjernice za zaštitu prirodnih dobara, radi zaštite predjela, neophodno je da se prilikom svih intervencija u prostoru, kroz efikasne mjere planiranja i pozitivne mjere korišćenja zemljišta, što više očuvaju prirodni ekosistemi i karakteristični elementi predjela.

Osnovni kriterijum za utvrđivanje mjera zaštite pejzaža je osjetljivost područja. Planiranjem namjene i upravljanja prostorom treba težiti ka zadržavanju autentičnih odlika pejzaža, a budući razvoj bazirati na principima "održivog razvoja". Posebno se naglašava obaveza primjene maksimalnih mjera zaštite životne sredine pri realizaciji ekološki „osjetljivih“ aktivnosti, ukoliko se nalaze u osjetljivim ekosistemima, kao što su zaštićena područja i sl.

Manji negativni uticaji koje je moguće očekivati realizacijom planskih rešenja su ograničenog intenziteta i prostornih razmjera. Ono što je posebno važno istaći je da je potencijalne negativne efekte planskih rješenja moguće maksimalno minimizirati i zadržati na nivou koji neće opteretiti kapacitet prostora. To se prije svega postiže poštovanjem mjera projektovanja i zaštite, ali i određenim planskim mjerama zaštite čime se stvaraju preduslovi da procjenjeni pozitivni strateški uticaji plana ostanu u sferi procjenjenih.

Mjere zaštite imaju za cilj da uticaje na životnu sredinu u okviru planskog područja svedu u okvire granica prihvatljivosti, a sa ciljem sprečavanja ugrožavanja životne sredine i zdravlja ljudi. Mjere zaštite omogućavaju razvoj i sprečavaju konflikte na datom prostoru što je u funkciji realizacije ciljeva održivog razvoja. Sprovođenje mjera zaštite životne sredine uticaće na smanjenje rizika od zagađivanja i degradacije životne sredine.

Zaštita voda - Podzemnu izdan potrebno je štiti u duhu pozitivnih važećih zakonskih propisa. Podzemne garaže i hotel, prije ispusta svojih otpadnih voda u gradski kanalizacioni sistem, treba da vrše predtretman svojih otpadnih voda do tog stepena da ne predstavljaju smetnju rada uređaja za prečišćavanje gradskih otpadnih voda.

Zaštita vazduha - Pri izgradnji novih objekata dosljedno sprovesti Zakon o zaštiti vazduha, naročito odredbe o graničnim vrijednostima zagađenosti vazduha.

Zaštita flore i faune - Zaštita flore i faune može se uspješno vršiti samo u okviru zaštite jedinstvenih ekosistema i zaštite prirode uopšte. Zato je racionalno gazdovanje prirodnim bogatstvima, očuvanje ravnoteže u biotopima, spriječavanje zagađivanja, izdvajanje najznačajnijih objekata prirode i stavljanje istih pod zaštitu jedini pravi put za zaštitu flore i faune jednog područja. Predlozi i mjere za zaštitu pojedinih elemenata životne sredine obezbjediti zakonskim mjerama i propisima.

Opšti stavovi GUP-a odnose se i na prostor i strukturu predmetnog područja. Konkretni stavovi proizilaze iz sljedećeg stanja:

- Podgorički region je područje sa relativno neprijatnim klimatskim uslovima (visoke temperature, vlažnost vazduha, vjetrovi, padavine).
- Kontakti zone bogati su vegetacijom koja je značajan činilac zdravih uslova životne sredine.
- Otvorenost Podgorice prema jugu sve do mora (preko Skadarskog jezera i rijeke Bojane izložena je uticajima blage mediteranske klime i povremenim vjetrovima u ljetnjem periodu).

- Izloženi problemi zaštite životne sredine na obrađivanom prostoru rješavani su u procesu funkcionalno-prostorne i programske postavke i daju dobre uslove za stvaranje zdravih uslova u funkcionisanju zone.
- Kod planiranja infrastrukture prihvaćeno je rješenje koje obezbjeđuje funkcionalnost pojedinih cjelina. To se odnosi na obezbjeđenje vode, napajanje energijom, rješavanje atmosferske i fekalne kanalizacije i drugo.

Mjere za ublažavanje uticaja na vazduh - Tokom faze građenja, na ispusnim cijevima svih mašina i vozila sa dizel-motorima obezbijediti da imaju filtere za odvajanje čađi. Redovnim (planskim periodičnim) i vanrednim tehničkim pregledima mašina i vozila osigurati maksimalnu ispravnost i funkcionalnost sistema sagorijevanja pogonskog goriva, koristiti (i redovito kontrolisati) gorivo – sa garantiranim standardom kvaliteta. Tokom izvođenja radova vršiti polijevanje vodom zemljišta na eventualnim lokacijama gdje može doći do veće emisije prašine.

Mjere za ublažavanje uticaja na pedološke karakteristike - Neophodno je pripremiti projekat pripremnih radova koji će biti u saglasnosti sa uslovima koje izdaje nadležni organ, kao i u slučaju korišćenja materijala za izgradnju sa okolnih lokaliteta, čiji uslovi treba da budu određeni u glavnim projektima planiranih objekata.

U fazi građenja, eventualno nastali otpad, bez rasipanja, utovariti na transportna sredstva i odmah odvesti na odlagalište ili za to propisano mjesto uz adekvatno zbrinjavanje istog. Nije dozvoljeno odlaganje materijala u korito ili na obale vodotoka.

Pridržavati se dobre radne/građevinske prakse i planiranja - Za izvođenje radova izabrati mehanizaciju i transportna sredstva koja će minimalno uticati na degradaciju zemljišta. Građevinsku mehanizaciju održavati redovno, te prepoznati potencijalna mjesta curenja i odmah izvršiti njihova saniranja. Zabraniti mijenjanje ulja i dosipanje goriva na lokalitetu, već to provoditi na najbližoj benzinskoj pumpi. Preporučuje se korištenje ekološki prihvatljivi lubrikanata (EPL), umjesto štetnih lubrikanata (ulja i maziva) proizvedenih od mineralnih ulja. Ovo posebno naglašavamo jer je štetno djelovanje mineralnih ulja kumulativno ukoliko dođe na slobodni prostor. Bilo koji diozemljišta kontaminiran sa prosutim uljem ili gorivom izvođač radova treba posuti piljevinom, te ukloniti i odložiti na odobreno odlagalište.

U slučaju akcidenta (izlivanje ili curenje goriva ili ulja) hitno intervenisati u skladu sa pripremljenim planom mjera i aktivnosti u ovakvim slučajevima.

Mjere za ublažavanje uticaja na floru i faunu - U fazi građenja ukloniti sav otpadni materijal od uklonjene vegetacije i šiblja, te obezbijediti tokom radova monitoring. Za izvođenje radova izabrati mehanizaciju i transportna sredstva koja će zahtijevati što manje proširenje postojećih puteva. Neophodne su i redovne administrativne mjere (učešće ekološke inspekcije).

Mjere za ublažavanje uticaja na pejzaž - U fazi građenja, otpad ne gomilati na lokaciji gradnje, već bez rasipanja, utovariti na transportna sredstva i odvesti na odlagalište. Intervencije u prostoru trebaju što manje odudarati od prirodnih i ambijentalnih obilježja u kojima nastaju, te što manje dovoditi do vizuelne degradacije.

Mjere za ublažavanje uticaja na infrastrukturu - Neophodno je obezbijediti što brže planiranje i izgradnju objekata infrastrukture za adekvatno vodosnabdjevanje, evakuaciju i tretman otpadnih voda, sakupljanje i odlaganje otpada na sanitarnoj deponiji, uz razvoj saobraćajne infrastrukture. U narednom periodu ove aktivnosti treba da sprovedu zainteresovani korisnici prostora/investitori u saradnji sa nadležnim organima lokalne i centralne vlasti, a u skladu sa planovima za njihovu izgradnju

Mjere za ublažavanje uticaja na ambijentalnu buku - U fazi građenja objekata, koristiti tehnički ispravnu građevinsku mehanizaciju. Aktivnosti provoditi u predviđenim radnim satima, bez produžavanja, da se ne

bi uznemirilo lokalno stanovništvo, shodno Rješenju o utvrđivanju akustičnih zona na teritoriji Glavnog grada.

Uslovi za objekte koji mogu uticati na bezbjednost vazdušnog saobraćaja

Za većinu lokacija uslovi za objekte koji mogu uticati na bezbjednost vazdušnog saobraćaja sprovodiće se prema uslovima ovog plana i nadležnog organa.

Za Lokaciju 1 predmetnim planom je propisana izrada posebne studije o uticaju poljoprivrednih kultura na kretanje ptica i drugih životinja i sa tim u vezi na sigurnost vazdušnog saobraćaja. U izradi studije mora biti uključen operator Aerodroma Podgorica, a ista treba biti dostavljena Agenciji za civilno vazduhoplovstvo.

Ova lokacija se nalazi u neposrednoj blizini Aerodroma Podgorica sa zapadne strane i ista predstavlja kontrolisanu zonu okruženja aerodroma u cilju provjere postojanja vazduhoplovnih prepreka ili drugih karakteristika koje mogu negativno uticati na vazdušni saobraćaj (biljne kulture, solarni paneli, oprema koje mogu prouzrokovati slabljenje signala i sl.). Agencija za civilno vazduhoplovstvo je Pravilnikom o izmjeni i dopuni pravilnika o standardima i kriterijumima za nesmetanu upotrebu operativnih površina, objekata, uređaja i opreme na aerodromu („SL list CG“ br. 8/18) propisala obavezne mjere za smanjenje opasnosti od udara divljih životinja u neposrednoj blizini aerodroma a jedna od tih mjera podrazumijeva procjenu rizika od povećanja broja divljih životinja koji mogu izazvati oštećenja na vazduhoplovu sto može biti slučaj kod navedene lokacije.

Za Lokaciju 3-UP4a naznačeno je da je za objekte visine preko 45m potrebna prethodna saglasnost Agencije za civilno vazduhoplovstvo za svaki pojedinačni objekat.

Obrazloženje: Lokacija 3 se nalazi u zoni prilazno odletne površine za prag 18 poletno-sletne staze Aerodroma Podgorica na udaljenosti od cca 5.6 km. Kako je na ovom području u okviru UP4a predviđena izgradnja višespratnice, neophodno je prethodno izvršiti analizu uticaja takvih objekata sa aspekta postojanja vazduhoplovne prepreke ukoliko su isti planirani sa visinom višom od 45 m.

Agencije za civilno vazduhoplovstvo.

Obrazloženje: Lokacija se nalazi u zoni unutrašnje korizentalne i prilazno odletne površine za prag 18 poletno-sletne staze Aerodroma Podgorica najkrace udaljenosti od cca 1.3 km. Kako je u pitanju lokacija koja je u neposrednoj blizini poletno-sletne staze Aerodroma Podgorica neophodna je stroga kontrola visine objekata pa otuda i uslov za maksimalnu visinu budućih objekata od 80 m nadmorske visine za čitavo područje. Objekte čiji gabariti se planiraju iznad kote od 80m nadmorske visine nije moguće graditi na navedenoj lokaciji. Takođe, kako je u pitanju zona prilaza vazduhoplova pragu 18 poletno sletne staze Aerodroma Podgorica, na ovoj lokaciji nije dozvoljeno postavljanje solarnih panela sa značajnijom površinom bez prethodne saglasnosti Agencije za civilno vazduhoplovstvo.

Uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu

Za većinu lokacija uslovi za objekte koji mogu uticati na promjene u vodnom režimu sprovodiće se prema uslovima ovog plana i nadležnog organa.

Za Lokaciju 1 propisana je obaveza da Investitor prije izrade tehničke dokumentacije pribavi vodne uslove od nadležne institucije, iz razloga blizine rijeke Cijevne.

Za Lokaciju 10 potrebno je preduzeti mjere zaštite jezera shodno preporukama i mišljenju Agencije za zaštitu životne sredine.

Za Lokaciju 11 propisana je obaveza da Investitor prije izrade tehničke dokumentacije pribavi vodne uslove od nadležne institucije, iz razloga korišćenja vode iz Skadarskog jezera.

Opšti uslovi za pejzažno uređenje

- Svaki objekat (arhitektonski, građevinski, saobraćajni) tj. urbanistička parcela, treba da ima projekat pejzažnog uređenja

- U toku izrade projektne dokumentacije obavezna je prethodna inventarizacija, taksacija i valorizacija postojećeg zelenila (dendrometrijske karakteristike, vitalnost, dekorativnost, predlog mjera njege) u cilju maksimalnog očuvanja i uklapanja postojećeg vitalnog i funkcionalnog zelenila u nova urbanistička rješenja
- Postojeće i planirano zelenilo mora biti prikazano u tehničkoj dokumentaciji u okviru uređenja terena
- Prirodno zelenilo očuvano u vidu masiva, kao i pojedinačna reprezentativna stabala, treba da čine okosnicu zelenog fonda budućih projektnih rješenja
- Predvidjeti zaštitu postojećeg vitalnog i funkcionalnog zelenila tokom građevinskih radova postavljanjem zaštitnih ograda
- Sačuvati i rekultivisati zaštitni pojas prema rijeci Cijevni (GUR Podgorica)
- Na mjestim gdje nije moguće uklapanje i zadržavanje kvalitetnog zelenila, planirati presađivanje (kod vrsta koje podnose presađivanje)
- U slučajevima gdje kvalitetno i vrijedno zelenilo nije moguće presaditi, dispoziciju objekata na UP prilagoditi postojećem vrijednom zelenilu
- Tokom građevinskih radova, površinski sloj zemlje lagerovati i koristiti ga za nasipanje površina predviđenih za ozelenjavanje
- Koristiti reprezentativne, visokodekorativne autohtone biljne vrste, rasadnički odnjegovane u kontejnerima
- Izbjegavati vrste iz drugih areala i invazivne biljne vrste
- Karakteristike sadnica drveća za ozelenjavanje:
 - min. visina sadnice od 2,5 - 3 m
 - min. obim stabla na 1m visine od 12 - 14 cm
- Za formiranje drvoreda pored navedenih karakteristika potrebno je ispoštovati i:
 - rastojanje između drvorednih sadica od 5-12 m,
 - min. visina stabla do krošnje, bez grana, min. 2,2 m.
- Za sadnju na popločanim – tvrdim površinama važi:
 - otvori na pločnicima za sadna mjesta min. 1,0x1,0m,
 - obezbjediti zaštitne ograde za sadnice u drvoredu.
- Na parking prostorima obavezno predvidjeti drvorede. Prilikom formiranja drvoreda na parkinzima trebalo bi osigurati na dva parking mjesta po jedno drvo, a kod podužnog parkiranja na jedno parking mjesto po jedno drvo.
- Predvidjeti urbano opremanje, rasvjetu, sisteme za navodnjavanje i protivpožarnu zaštitu svih zelenih površina.

Predlog biljnih vrsta

Pored autohtonih biljnih vrsta, prilikom izbora biljnog materijala mogu se koristiti i introdukovane vrste koje pored dekorativnosti posjeduju i otpornost na ekološke uslove sredine.

Sadnice moraju biti zdrave, rasadnički pravilno odnjegovane, standardnih dimenzija, sa busenom.

Četinarsko drveće: *Cupressus sempervirens var. pyramidalis*, *Cupressus arizonica 'Glauc'*, *Pinus maritima*, *Cedrus deodara*, *Cedrus atlantica 'Glauc'*, *Cupressocyparis leylandii*, *Ginkgo biloba*.

Listopadno drveće: *Quercus pubescens*, *Celtis australis*, *Ficus carica*, *Albizzia julibrissin*, *Platanus acerifolia*, *Tilia cordata*, *Tilia argentea*, *Acer pseudoplatanus*, *Acer platanoides*, *Aesculus hippocastanum*, *Fraxinus americana*, *Lagerstroemia indica*, *Liriodendron tulipifera*, *Morus sp.*, *Cercis siliquastrum*, *Melia azedarach*, *Prunus pisardii*.

Zimzeleno drveće: *Quercus ilex*, *Olea europaea*, *Ligustrum japonicum*, *Magnolia grandiflora*.

Žbunaste vrste: *Arbutus unedo*, *Callistemon citrinus*, *Laurus nobilis*, *Ligustrum ovalifolium*, *Nerium oleander*, *Pittosporum tobira*, *Pyracantha coccinea*, *Prunus laurocerassus*, *Berberis thunbergii 'Atropurpurea'*, *Forsythia suspense*, *Spiraea sp.*, *Buxus sempervirens*, *Cotoneaster dammeri*, *Viburnum tinus*, *Yucca sp.*

Puzavice: *Hedera helix 'Variegata'*, *Lonicera caprifolia*, *L. implexa*, *Rhyncospermum jasminoides*, *Tecoma radicans*, *Wisteria sinensis*, *Parthenocissus tricuspidata*, *P. quinquefolia*.

Palme: Chamaerops humilis, Chamaerops excelsa.

Perene: Lavandula spicata, Rosmarinus officinalis, Santolina viridis, Santolina chamaecyparissus, Hydrangea hortensis.

Uslovi za lica smanjene pokretljivosti i lica sa invaliditetom

Za sve lokacije propisano je da je , u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata (Sl. list CG, br. 64/17; 44/18; 63/18), neophodno obezbijediti prilaze i upotrebu svih objekata i površina javnog korišćenja licima sa posebnim potrebama .

Prilikom projektovanja i izvođenja objekata potrebno je svakom objektu obezbediti pristup koji mogu da koriste lica sa ograničenim mogućnostima kretanja, u skladu sa propisima koji regulišu ovu oblast.

Nivelacije svih pješačkih staza i prolaza raditi takođe u skladu sa važećim propisima o kretanju invalidnih lica.

1.3. USLOVI JAVNIH PREDUZEĆA, USTANOVA I DRUGIH INSTITUCIJA

U postupku pripremnih poslova pribavljeni su podaci sljedećih institucija:

Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju 11.09.2018. godine dostavio je akt br. 104-548/57, sa podacima koji karakterišu klimu Podgorice. Meteorološki podaci su za izradu Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Industrijska zona KAP-a“ za prostor UP1 i UP3 i Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Industrijska zona KAP-a“ za prostor UP8 Podgorica.

Vodovod i kanalizacija d.o.o. je dostavio podatke za Lokaciju 1, Lokaciju 2, Lokaciju 3 i Lokaciju 4. **CEDIS** je dostavio podatke za Lokaciju 1, Lokaciju 2, Lokaciju 3 i Lokaciju 4.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost 21.09.2018. godine je dostavila akt broj 0404–6800/2, sa podacima i preporukama za izradu Izmjena i dopuna Prostorno urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice u dijelu Generalne urbanističke razrade »Golubovci« i dijelu Generalne urbanističke razrade »Podgorica«. U prilogu akta je dostavljen CD sa predmetnim podacima.

Direktorat za upravljanje otpadom i komunalni razvoj dostavio je sljedeća dokumenta:

- Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2015-2020 godina;
- Odluka o određivanju osjetljivih područja na vodnom području dunavskog i jadranskog sliva;
- Pravilnik o geografskim granicama broju i kapacitetu aglomeracija;
- Strategija upravljanja otpadom Crne Gore;
- Zakon o upravljanju komunalnim otpadnim vodama.

2. OPIS POSTOJEĆEG STANJA ŽIVOTNE SREDINE PREDMETNOG PODRUČJA

2.1 PRIRODNE KARAKTERISTIKE PODRUČJA

2.1.1. Geografski pložaj i topografske karakteristike

Podgorica je glavni grad Crne Gore i predstavlja najveću urbanu aglomeraciju države. Nalazi na prosječnoj nadmorskoj visini od 52 m i prema geografskim karakteristikama ovaj prostor se prepoznaje kao sastavni dio Južnih Dinarida koje se odlikuju izrazitim formama i za njih tipičnim geografskim oblicima. U prostoru se jasno izdvajaju ravničarski i brdsko-planinski dio, odnosno tri izrazite reljefne skupine, koje se manje ili više, međusobno razlikuju i po drugim ekološkim odlikama (klimatskim, pedološkim).

2.1.2. Geološke i inženjersko-geološke karakteristike

Prema karti podobnosti terena za urbanizaciju, (1:5.000) iz PUP-a Glavnog grada, ravni prostor koji zahvata najveći dio Plana svrstan je u I kategoriju, tj. terene bez ograničenja za urbanizaciju.

Geološku građu ovog terena čine šljunkovi i pjeskovi neravnomjernog granulometrijskog sastava i promjenljivog stepena vezivnosti. Nekad su to posve nevezani sedimenti, a nekad pravi konglomerati, praktično nestišljivi, koji se drže u vertikalnim odsjecima i u podkapinama i svodovima.

Navedene litološke strukture karakteriše dobra vodopropustljivost, a dubina izdani podzemne vode svuda je veća od 4 m od nivoa terena

Nosivost terena kreće se od 300-500 kN/m² za I kategoriju, 120-170 kN/m² za II kategoriju i 50-100 kN/m² za III kategoriju >10.000 KN/m². Zbog neizraženih nagiba, čitav prostor spada u kategoriju stabilnih terena.

2.1.3. Seizmičnost

Sa makroseizmičkog aspekta teritorija Podgorice pripada prostoru sa vrlo izraženom seizmičkom aktivnošću, kako iz autohtonih žarišta tako i iz žarišta sa susjednih teritorija. Na to utiče više aktivnih ili potencijalno aktivnih seizmogenih zona koje daju snažne zemljotrese, pa je prema Seizmološkoj karti SFRJ (1:100.000), Podgorica obuhvaćena područjem 8° MCS kao maksimalnog intenziteta očekivanog zemljotresa, za povratni period od 100 godina, sa vjerovatnoćom pojave 63%.

Kompleksna istraživanja i analize sprovedeni poslije zemljotresa od 15. aprila 1979. godine, omogućili su bliže definisanje seizmičke mikroneonizacije gradske teritorije. Navedeno ukazuje na potrebu izdvajanja dodatnih sredstava u procesu izgradnje stambenih i drugih objekata, kako bi se na prihvatljiv nivo svele štete od eventualnih razornih zemljotresa.

Parametri, seizmičnosti se odnose na tri karakteristična modela terena - konglomeratisane terase, tj. za model C1 gdje je debljina sedimenata površinskog sloja (do podine) manja od 35 m, - model C2 gdje je ta debljina veća od 35 m.

Dobijeni parametri za I kategoriju terena:

- koeficijent seizmičnosti Ks 0,079 - 0,090
- koeficijent dinamičnosti Kd 1,00 >Kd > 0,47
- ubrzanje tla Qmax(q) 0,288 - 0,360
- intenzitet u I (MCS) IXo MCS.

Slika: Karta seizmičke rejonizacije Crne Gore

2.1.4. Hidrogeološke i hidrološke odlike terena

Rijeke Morača i Ribnica koje predstavljaju glavne vodotoke od interesa za grad. Odlikuju se dubokim koritom kanjonskog tipa sa obalama visokim od 15m (Ribnica) do 18 m (Morača). Njihove vode karakteriše izražena erozivna aktivnost, što se manifestuje postojanjem niza potkapina različitih dimenzija. Ovaj fenomen doprinosi specifičnom izgledu i atraktivnosti riječnih korita, ali, istovremeno, nameće potrebu pažljivog tretmana podlokanih odsjeka, obzirom na latentno prisutnu opasnost urušavanja njihovih najjisturenijih djelova. U oba vodotoka zabilježene su pojave zagađenja vode.

Ka Morači kao primarnom vodotoku gravitiraju pritoke: Mala rijeka, Ribnica, Cijevna, Mrtvica, Zeta i Sitnica.

U toku ljeta drastično opada proticaj kod svih rijeka, a u izrazito sušnim godinama većina tokova, pa čak i Morača, presušuje u donjem toku.

Na području Glavnog grada Podgorica se mogu izdvojiti tereni sa sledećim hidrogeološkim karakteristikama:

- slabo vodopropusni tereni (hidrogeološki izolatori)
- srednje i promjenljivo vodopropusni tereni
- vodopropusni tereni.

Područje zahvata plana potpada u vodopropusne terene koje sa pukotinskom i kaveroznom poroznošću predstavljaju krečnjačke površi. Padavine ubrzo poniru duž pukotina, tako da je površinski sloj bezvodan. Na osnovu analize geološko-hidroloških karakteristika utvrđen je nizak nivo podzemnih voda na prostoru Podgorice koji iznosi 16-20m ispod nivoa terena, što omogućava nesmetanu odvodnju i ne otežava uslove za izgradnju. Vodosnabdijevanje se može ocijeniti kao kvalitetno, jer su u pitanju vode dobrog kvaliteta, dok pojave zagađenja nisu zapažene.

2.1.5. Klima

Podgoricu karakteriše neposredni uticaj sredozemne klime odnosno blizine Jadranskog mora i uticaj planinskog zaleđa, što rezultira pojavom izmijenjeno sredozemnog tipa klime sa svojim specifičnim karakteristikama, toplim i vrućim ljetima i blagim i kišovitim zimama. Period srednjih dnevnih temperatura iznad 0°C traje i preko 320 dana u godini, a iznad 15°C oko 180 dana. U Podgorici srednja godišnja temperatura je 15.5°C sa minimalnom od 5.7°C u januaru i maksimalnom od 29.°C u julu mjesecu. Podgorica je jedan od najtoplijih gradova u Evropi. Srednji godišnji broj tropskih dana (maksimalne temperature iznad 30°C) ovdje je od 50 do 70 dana.

Grad sa svojom strukturom i raznovrsnošću ljudskih aktivnosti mijenja životnu sredinu i prirodno klimatsko stanje. Kao rezultat toga nastaje mnoštvo mikroklimatskih jedinica, a sam grad dobija karakterističnu lokalnu klimu.

Područje opštine u okviru Glavnog grada Golubovci, odlikuje se blagom mediteranskom klimom i zbog veoma povoljnih klimatskih uslova i konfiguracije zemljišta na ovom području prisutna je poljoprivredna proizvodnja.

Osnovni meteorološki podaci sa meteorološke stanice Podgorica izdati od strane Hidrometeorološkog zavoda za period 2015. - 2018. godina su:

Tabela: Srednje mjesečne temperature vazduha u °C

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	God.vr
2015	6.4	7.7	11	14.7	21.1	25.6	31	29	24.1	17	11.9	6.6	17.2
2016	6.5	10.8	11.5	17.2	18.6	24.7	28.3	27.6	22.1	15.9	10.4	5.3	16.6
2017	2.6	9.2	14	15.2	20.5	27	29.3	29.9	20.9	16.1	10.7	7.3	16.9
2018	7.4	7.4	10.2	19.2	22.8	25.4	27.5	28.9	24.2	18.9	12.8	6.7	17.6

Tabela: Mjesečna količina padavina u m/m

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	God.vr
2015	233.2	184.8	186.7	63.8	38.9	28.7	3.6	64.7	43.6	194.7	133.3	0	1176
2016	240.1	273.3	316	82.6	268.2	158.7	78	3.8	84.4	223.8	264.1	0.7	1993.7
2017	84.6	222	115.7	106.5	79.8	13	33.2	30.8	110.6	50.5	365.2	358.2	1570.1
2018	134.9	284.6	461.5	26.3	109.1	46.1	40.7	17.7	9.2	117.3	236.2	136.9	1620.5

Tabela: Osunčanje (ukupan broj sati sijanja sunca)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	God. vr.
2015	95	113.1	169.9	230.9	296.1	317.8	376.4	308.5	245.2	145.5	130.5	160.7	2589.6
2016	88.2	69	130.8	238.2	235.2	284.6	353.2	334	216.5	151	122.6	143.7	2367
2017	105.4	98.4	222.2	224.9	270.2	339.1	352.6	341.3	226.4	211	80.7	76.2	2548.4
2018	89.6	63.3	112.7	244.8	265.4	252	323	300.5	274.1	183.7	110.7	102	2321.8

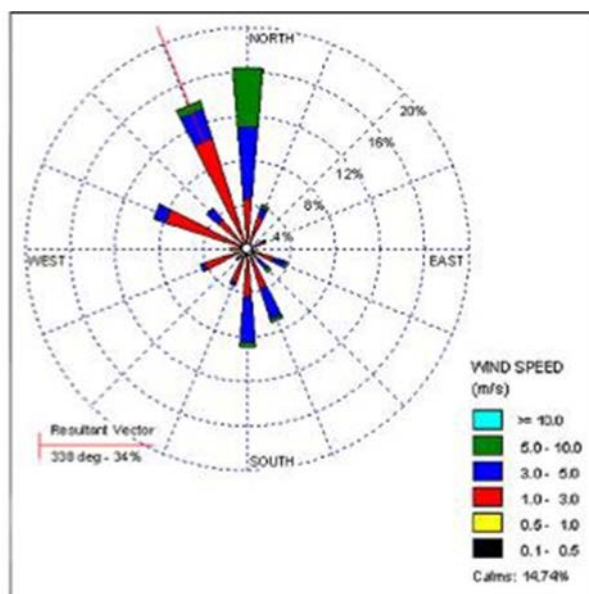
Tabela: Srednja mjesečna brzina vjetra (7h, 14 h, 21 h) m/s

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	God. Vr.
2015	1.8	2.1	2.3	2.1	1.8	2.4	2.2	2	2.1	1.7	1.3	1.3	1.9
2016	1.8	1.8	2	1.8	2	1.7	2.1	2.4	1.6	1.6	1.3	1.6	1.8
2017	2	1.4	2.4	2.1	1.9	2.1	2.4	2.2	1.6	1.7	1.6	2.1	1.9
2018	1.5	2	1.9	1.7	1.9	2.2	2	2	2.3	1.5	1.6	1.8	1.9

Na području Podgorice od brojnih pravaca duvanja vjetra dva su uglavnom nosioci vremenskih prilika. To su sjever i jugo koji duvaju uglavnom u periodu septembar-april.

Maksimalna brzina vjetra je zabilježena za sjeverni vjetar i iznosi 34,8m/s. Jaki vjetrovi su najčešći tokom zime, sa prosjekom od 20,8 dana, a najmanje česti u ljetnjim mjesecima sa prosjekom od 10,8 dana.

Prosječan broj dana sa vjetrom je oko 60, što ima poseban uticaj na klimu Podgorice, uticuci na subjektivni doživljaj temperature, čineći ga za par stepeni nižim. Jačina sjevernog vjetra se povećava, skoro proporcijalno, od krajnjeg sjevera ka krajnjem jugu. Južni vjetrovi su manje učestalosti i manje jačine i po pravilu donose padavine.

Slika: Ruža vjetрова u Podgorici

2.1.6. Predjeli

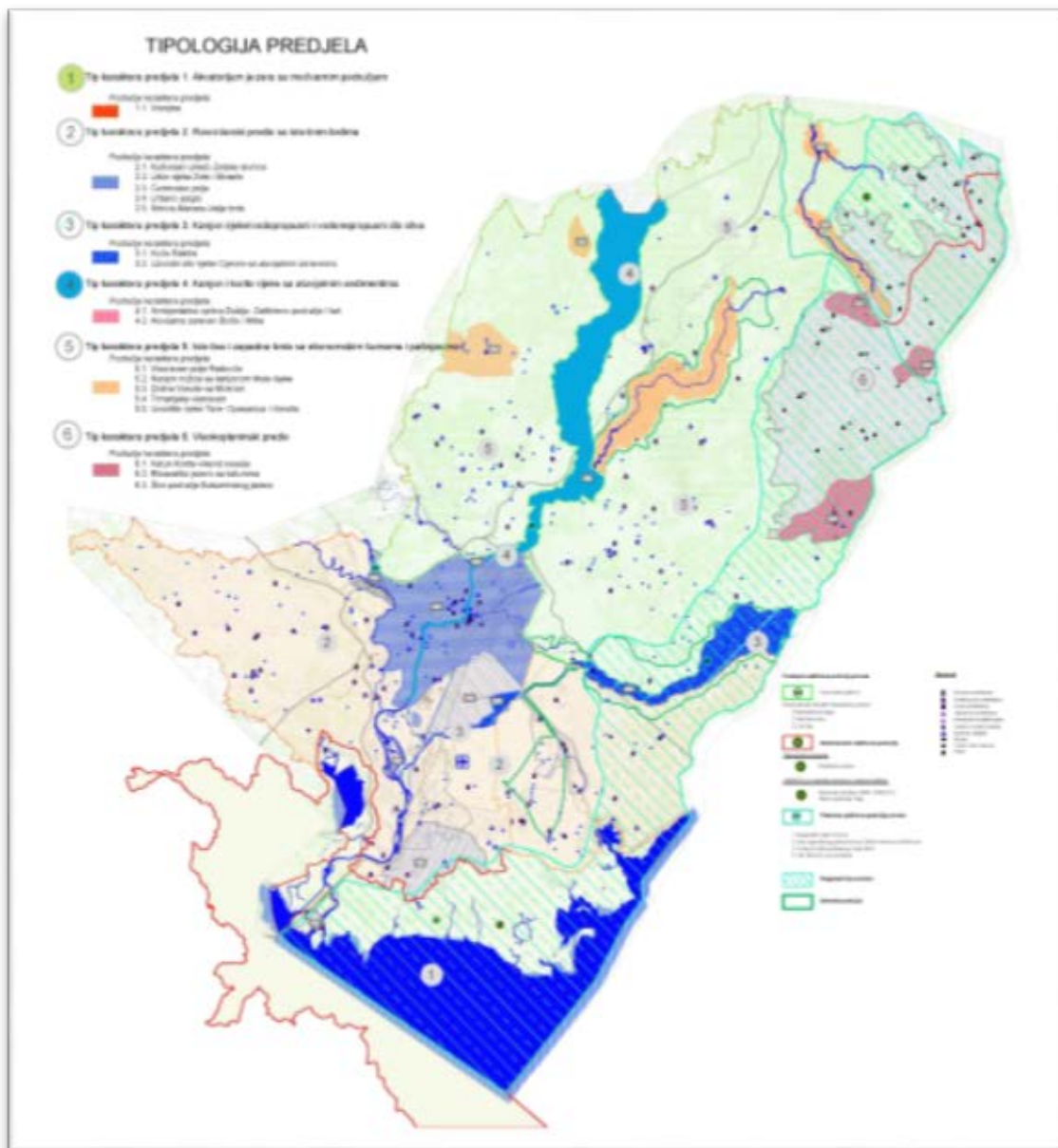
Klasifikacija predjela posmatranog područja zasnovala se na analizi klime, geologije, geomorfologije, vegetacije, faune kao i analizi antropogenog uticaja kao jednog od ključnih faktora oblikovanja predjela. Svi podaci postavljeni su overlay metodom, gdje su sakupljeni podaci iz topografskih karata, ortofoto snimaka, hipsometrijske karte, i dr..

Klasifikacijom se prikazuju i identifikuju Tipovi predjela kao i određena područja karaktera predjela.

1. Tip Karaktera Predjela: **Akvatorijum jezera sa močvarnim područjem**

Područje karaktera predjela:

- 1.1. Vranjina
2. Tip Karaktera Predjela: **Ravničarski predio sa istočnim brdima**
Područje karaktera predjela:
 - 2.1. Kultivisani predio Zetske ravnice
 - 2.2. Ušće Rijeke Zete i Morače
 - 2.3. Čemovsko polje
 - 2.4. Urbano jezgro
 - 2.5. Područje Sitnica - Mareza - Velje Brdo
3. Tip Karaktera Predjela: **Kanjon rijeke - vodonepropusni i vodopropusni dio sliva**
Područje karaktera predjela
 - 3.1. Kuće Rakića sa vodopadom
 - 3.2. Uzvodni sliv rijeke Cijevne sa aluvijalnim zaravnima
4. Tip Karaktera Predjela: **Kanjon i korito rijeke sa aluvijalnim sedimentima**
Područje karaktera predjela
 - 4.1. Ambijentalna cjelina Duklja
 - 4.2. Aluvijalna zaravan Bioča i Mrke
5. Tip Karaktera Predjela: **Istočna i zapadna brda ekonomskih šuma i pašnjaka**
Područje karaktera predjela
 - 5.1. Visoravan - Polje Radovče
 - 5.2. Kanjon Nožice sa kanjonom Male rijeke
 - 5.3. Mokra - Dolina Veruše
 - 5.4. Trmanjska površ
 - 5.5. Izvor rijeke Tare
6. Tip Karaktera Predjela: **Visokoplaninski predio**
Područje karaktera predjela
 - 6.1. Katun Korita - Vikend naselje
 - 6.2. Rikovačko jezero sa katunom
 - 6.3. Šire područje Bukumirskog jezera.

Slika: Tipovi predjela (Izvod iz PUP-a Glavnog grada Podgorice do 2025. god.)

2.1.7. Biodiverzitet

Grad kao urbana sredina, odlikuje se heterogenim staništima, te samim tim i prisustvom specifičnih biljnih i životinjskih vrsta. Rezultati određenih istraživanja, koja su realizovana tokom druge polovine XX vijeka (Walters), pokazali su da, upravo zahvaljujući navedenoj činjenici, gradsku floru karakteriše veći broj vrsta u odnosu na druge tipove staništa.

Kada je u pitanju teritorija Glavnog grada, posebno značajnu pretpostavku za razvoj bogatog biodiverziteta, predstavlja njegov geografski položaj, klimatski uslovi, blizina mora, kao i prisustvo značajnog broja riječnih tokova i jezera.

Flora i vegetacija

U biljnogeografskom pogledu Podgorica se nalazi u zoni termofilne submediteranske listopadne vegetacije u kojoj dominira zajednica grabića i kostrike (*Rusco-Carpinetum orientalis*). Kao posljedica visokog stepena degradacije ove zajednice razvile su se rijetke i niske šikare i šibljadi koje se diferenciraju

na tri subasocijacije: *punicetosum* u kojoj preovlađuje šipak (*Punica granatum*), *paliuretosum* gdje dominira drača (*Paliurus spina-christi*) i *Quercetosum macedonicae* sa dominacijom makedonskog hrasta (*Quercus macedonicae*). Postojeća prirodna vegetacija je sekundarnog porijekla. Predstavljena je zajednicom čubre i ofresine (*Satureia subspicata-Poa bulbosa*). Potencijalna prirodna vegetacija pripada šumama makedonskog hrasta (*Quercetum trojanae*).

Flora gradskog područja Podgorice bila je predmet višegodišnjeg naučnog istraživanja čiji su rezultati objavljeni u doktorskoj disertaciji (Stešević, 2009.) Istraživanjem je obuhvaćen prostor površine 86 km², a osim urbane uključena je i periurbana zona. Evidentirani broj samonikle i subspondane adventivne flore gradskog područja Podgorice iznosi 1227 vrsta i podvrsta što predstavlja nešto više od trećine zabilježenog broja vrsta za Crnu Goru. Za Podgoricu je karakteristično da ne dolazi do prekida vegetacionog perioda.

Upoređujući florističko bogatstvo gradskog područja Podgorice i područja nekih drugih evropskih gradova (npr. Beč - 2.024 vrsta na površini od 414 km², Berlin - 1.374 vrsta na površini od 481 km², Ciriš - 1.950 vrsta na površini od 120 km²) evidentno je da je flora Podgorice bogata i u evropskom kontekstu. Najveći broj vrsta i podvrsta, njih 603, zabilježen je na području Skalina, odnosno ušću Ribnice u Moraču i donjem dijelu toka rijeke Ribnice, zatim u parku Ivana Milutinovića, Malom parku, Staroj Varoši i Draču, dijelu kanjona Morače od Blažovog do Novog mosta, dijelu brda Ljubović i Centralnom parku Pobrežje.

Taksonomski spektar flore gradskog područja Podgorice čine 4 klase, 118 porodica, 545 rodova i 1227 vrsta i podvrsta. Kao najzastupljenije porodice izdvajaju se *Poaceae* (porodica trava), *Asteraceae* (glavočike) i *Fabaceae* (mahunarke ili leptirnjače).

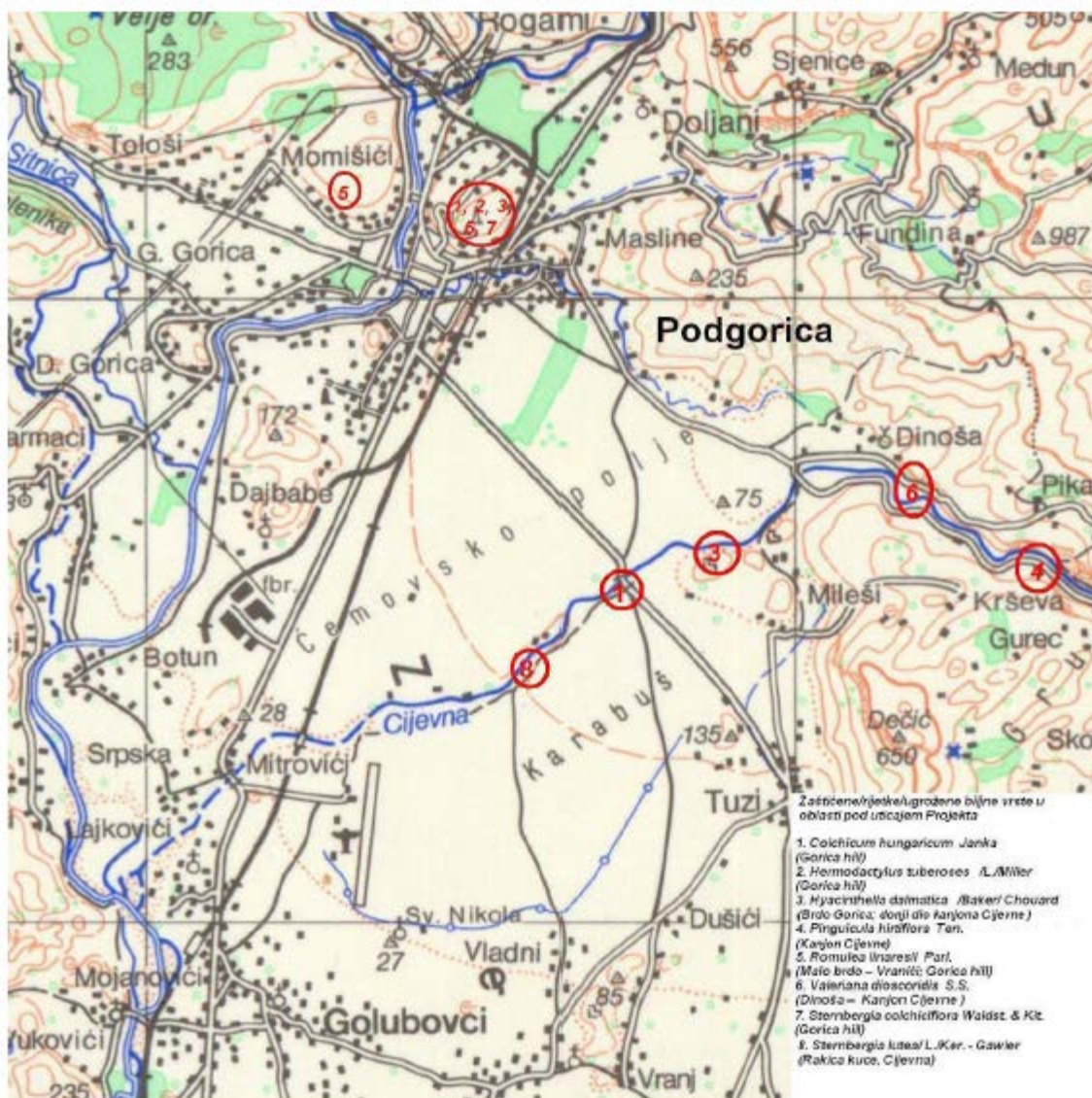
Udio endema je prilično visok i iznosi 6.8%. Alergena flora je zastupljena sa 253 vrste, od čega 32 drvenaste vrste koje cvjetaju u periodu od februara do aprila, zatim 76 korovskih alergeni vrsta koje cvjetaju od aprila do oktobra kada cvjetaju i alergene trave, koje su najzastupljenije sa 145 vrsta.

Na gradskom području Podgorice je zabilježeno čak 66 (sub)endemičnih biljaka. Zahvaljujući fragmentima prirodnih i poluprirodnih staništa, ove, prilično osjetljive vrste uspjele su opstati u urbanoj sredini. Međutim, zbog neadekvatne urbanizacije fragmenti prirodnih staništa velikom brzinom nestaju, a sa njima i neki vrijedni elementi flore. Tako recimo, na brdu Gorica, dvije zakonom zaštićene i rijetke vrste: *Romulea linaresii* subsp. *graeca* i *Sternbergia colchiciflora*, izgubile su stanište i iščezle sa ovog lokaliteta. Gubitak staništa je na globalnom nivou prepoznat kao jedna od najvećih prijetnji biodiverzitetu. Osim urbanizacije, kao ugrožavajući faktori biodiverziteta Glavnog grada navode se i požari, neracionalna eksploatacija drvene građe i ljekovite flore, eksploatacija građevinskog materijala, hemijsko zagađenje, meliorativni zahvati, deponije, unošenje alohtonih vrsta.

U periodu posle drugog svjetskog rata, dio gradskog područja je pošumljen alepskim borom i čempresom (park šume "Gorica" i "Ljubović", Tološka i Zlatička šuma, zaštitni šumski pojas na Starom Aerodromu i Čemovskom polju).

Brdo Gorica, smješteno u samom grada, u florističkom pogledu predstavlja pravu prirodnu, botaničku baštu, u kojoj cvjetaju biljke tokom čitave godine. Zimi je neprekidno u cvijetu markantni *Cochicum hungaricum*, a već u januaru i februaru dolaze endemičnu kaćuni *Crocus dalmaticus* i *Crocus weldenii*, potom dvije dekorativne romuleje: *Romulea bulbocodium* i *Romulea linaresii* i vrsta *Hermodactylus tuberosus*. Na Gorici raste nekoliko dekorativnih vrsta iz porodice orhideja, zatim pelim (*Salvia officinalis*). Od drvenastih vrsta značajan je divlji badem (*Amygdalus webii*), endemični žbun (*Rhamnus orbiculata*), kao i ostaci prvobitne šumske vegetacije na ovim prostorima: česmin (*Quercus trojana*), grab (*Carpinus orientalis*), crni jasen (*Fraxinus ornus*) i drugo. Šumska kultura (uglavnom alepski bor i čempres) u potpunosti potiskuje autohtonu floru.

Kao posebna specifičnost, obzirom na bogatstvo biljnog i životinjskog svijeta, izdvaja se kanjon rijeke Cijevne, kao jedan od centara biodiverziteta Crne Gore, gdje je do sada registrovano 813 vrsta biljaka, dok je na širem području rijeke Cijevne registrovano 959 biljnih vrsta, što čini približno trećinu ukupne flore Crne Gore. Ovo područje je veoma značajno i kada je bogatstvo faune, naročito vrsta ptica, u pitanju.

Slika: Pregledna karta - Zaštićene (rijetke) ugrožene vrste u oblasti od značaja (ISPU za PUP Glavnog grada)

Fauna

Istraživanja faune Podgorice nisu se odvijala istim obimom i intezitetom kao kada je u pitanju biljni svijet, te u tom smislu ne postoji u potpunosti relevantna slika o diverzitetu životinja.

Na prostoru Ćemovskog polja, zabilježeno je prisustvo interesantnih vrsta ornitofaune kao što su jarebica poljka (*Perdix perdix*), veliki broj ševa: ćubasta (*Galerida cristata*), velika (*Melanocorypha calandria*) i mala (*Callandrella brachydactyla*), zatim crnoglava strndica (*Emberiza melanocephala*), poljska trepteljka (*Anthus campestris*), te svračci: rusi (*Lanius collurio*), sivi (*Lanius minor*) i ridjoglavi (*Lanius senator*), poljski vrabac (*Passer montanus*) i drugi. Značajno je da se ovdje gnijezdi i veoma atraktivna pčelarica (*Merops apiaster*) i noćni potrk (*Burchinus oedicephalus*) koji gnijezdi na ledinama. Tokom zime se sa okolnih planina spuštaju strnadice, pa se tada može vidjeti žutokljuna galica (*Pyrrhocorax graculus*), dok bjeloglavi supovi (*Gyps fulvus*) povremeno posjećuju polje. Galebovi (*Larus michahellis* i *Larus ridibundus*) redovno borave na deponiji, dok su ledine privlačne prvenstveno brojnim grabljivicama sa

okolnih planina, a to su u prvom redu sivo soko, soko lastavicar (*Falco subbuteo*), eja močvarica (*Circus aeruginosus*) i poljska eja (*Circus cyaneus*).

Fauna sisara predstavljena je sitnim glodarima.

Fauna gmizavaca se odlikuje brojnim endemskim vrstama, najpoznatije su: oštroglavi gušter (*Lacerta oxycephala*), primorski gušter (*Lacerta sicula*), kraški gušter (*Lacerta meliselenis*), mediteranski gušter (*Algyroides nigropunctatus*), blavor (*Ophisaurus apodus*), poskok (*Vipera ammodytes*).

Vodozemci: *Bufo bufo* (žaba krastača), *Bombina variegata* (mukač), *Rana dalmatina* (šumska žaba) *Pelophylax ridibundus* (zelena žaba).

Sa stanovišta bogatstva i očuvanosti biodiverziteta beskičmenjaka, teritorija Glavnog grada Podgorice još uvijek predstavlja dobro očuvan i veoma izazovan prostor za dalje proučavanje i unapređenje ovog segmenta životne sredine.

Na teritoriji opštine Podgorica postoji nekoliko lokaliteta, to jeste djelova riječnih tokova, koji su od posebnog značaja za očuvanje riba. Prije svega tu spada dio Morače kroz sami grad, sektor od "Visećeg mosta" pa uzvodno do novog mosta u Zagoriču, dio Morače od Donjeg polja pa do administrativne granice sa kolašinskom opštinom, dio toka Morače od ušća u Skadarsko jezero (oba kraka) pa do linije koja povezuje Žabljak Crnojevića i Bistrice, lokalitet Vranjske njive na rijeci Zeti, dio toka Cijevne od posljednjeg mosta prije nakadašnje karaule pa do državne granične linije sa Republikom Albanijom, Matičko Oko na rijeci Matici i dva manja oka u Bandićima. Najviše su ugrožene pastrmske vrste i to upravo one koje su i zaštićene nacionalnom regulativom – mekousna pastrmka (*Salmo zetenesis*) i glavatica (*Salmo marmoratus*) dok je ugroženost potočne pastrmke (*Salmo farioides*) uglavnom detektovana u djelovima sliva nizvodno od Podgorice. Rijeka Morača i rijeka Zeta trenutno imaju sastav riblje faune koji samo podsjeća na nekadašnje na daleko poznato stanje i da su u dobrom dijelu ove dvije rijeke (u smislu riblje faune) bukvalno očišćene od plemenitih vrsta.

2.1.8. Zaštićena prirodna dobra i ekološki značajni lokaliteti

▪ Nacionalni park "Skadarsko jezero"

Području Glavnog grada pripada dio Skadarskog jezera, koje predstavlja najveće jezero na Balkanu, sa površinom od 354 do 505.8 km², zavisno od vodostaja. Na teritoriji Crne Gore prostiru se 2/3 površine i 110,5 km obale jezera, dok je 1/3 na teritoriji Republike Albanije i dužinom obale od 57,5 km. Godine 1983. područje Skadarskog jezera, na crnogorskoj teritoriji, proglašeno je Nacionalnim parkom, čije granice obuhvataju oko 40.000 ha, odnosno 25.400 ha vodenih površina (slobodnih voda i flotantne vegetacije) i 14.600 ha obodnog kopna i močvara. Od ukupne površine Parka, 7.800 ha su trajno plavljene oblasti, 5.200 ha su povremeno plavljene oblasti, 12.500 ha čine brda i stjenoviti karstni tereni na južnoj obali i stjenovita ostrva. 812 ha površine ima status trajno zaštićenih ornitoloških rezervata.

Skadarsko jezero je u većem svom dijelu kriptodepresija. Usljed tektonskih poremećaja, pojedini dijelovi jezerskog dna nalaze se ispod morskog nivoa, te zbog toga i zbog svoje veličine, predstavlja geografski fenomen. Opisani dijelovi jezera nazvani su sublakustrični izvori ili "oka" i ima ih oko 30. Najdublje "oko", čij dubina se procjenjuje na približno 60 m, je Rduš. Dugačko je oko 43 km, široko oko 14 km, a prosječna dubina je oko 5 m. Tokom kišnih mjeseci, dolazi do značajnog povećanja površine jezera, usljed čega se dešavaju i veće poplave, a kuriozitet je da je lokalitet Plavnica tokom ljetnjih mjeseci gotovo bez vode, a tokom zimskih prekriven istom.

Jezero je protočnog tipa, najveće količine vode dobija rijekom Moračom, dok rijekom Bojanom otiče u Jadransko more.

Pored specifičnih limnoloških karakteristika, jezero odlikuje i izuzetno bogatstvo ornitofaune i ihtiofaune, kao i bujna vegetacija močvarnog tipa. Kao značajno stanište vodenih ptica, jezero je 1995. godine Ramsar konvencijom upisano u Svjetsku listu močvara od međunarodnog značaja. Kao strogi rezervati

prirode izdvojeni su i zaštićeni: Manastirska tapija, Pančeva oka i Mrijestilište ukljeve na Skadarskom jezeru.

Sliv Skadarskog jezera karakteriše veliki broj pećina, koje se najčešće nalaze na brdskim padinama i po obodima nekadašnjih i sadašnjih erozivnih bazisa tj. oboda Zetske i Bjelopavličke ravnice, Nikšićkog polja i duž kanjona Morače i njenih pritoka. Isto tako, jezerske obale obiluju zatonima i ostrvcima. Kamenitih, niskih i obraslih ostrvaca ima preko pedeset, a interesantno, neka su postala ostrva tek u nedavnoj istoriji kada ih je voda odvojila od kopna. Među veća ostrva spadaju Beška, Starčevo, Lesendro i Kom.

Na području nacionalnog parka nalazi se veći broj kulturno - istorijskih spomenika. Na ostrvu Kom smještena je Bogorodičina crkva gdje je 1831. godine Njegoš proizveden za arhimandrida. U neposrednoj blizini Vranjine, živopisnog ribarskog mesta na putu prema Virpazaru, nalazi se tvrđava Lesendro. Lesendro je tvrđava na stijeni na samom jezeru, izgrađena u XVIII vijeku.

▪ **Park prirode "Komovi"**

Ukupna površina parka prirode je 21852.00 ha.

Odlukom o proglašenju Regionalnog parka "Komovi" za teritoriju Glavnog grada Podgorica ("Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", br. 06/15 od 20.02.2015) proglašava se dio planinskog masiva Komova, koji se nalazi na teritoriji Glavnog grada Podgorice, zaštićenim prirodnim dobrom od lokalnog značaja, sa površinom od 13.232 ha.

U okviru Regionalnog parka "Komovi" određuju se režimi zaštite II i III stepena.

- Režim zaštite II stepena - aktivna zaštita, odnosi se na visokoplaninsko područje Komova i Mojanske rijeke, šumski rezervat Kozeljska Rijeka i Rikavačko jezero sa okolinom. Obuhvata sljedeća reprezentativna staništa: 8210 Krečnjačke stijene sa hazmofitnom vegetacijom; 8120 Krečnjački planinski i alpijski sipari (*Thlaspietea rotundifolii*); 95A0 Visoke oromediteranske šume munike i molike; 9110 Acidofilne bukove šume (*Luzulo-fagetum*); 6170 Alpijske i subalpijske krečnjačke travne zajednice; 6230 Vrsta bogati travnjaci tvrdače (*Nardus stricta*);
- Režim zaštite III stepena - održivo korišćenje odnosi se na dvije podzone i to 3a - Zaštita predjela i 3b – Održivo korišćenje šuma.

Podzona 3a obuhvata područje planinskih pašnjaka sa katunima, seoska područja u dolinama (djelovi sela Opasanica, Veruša i Mokra) i Bukumirsko jezero sa okolinom, odnosno sljedeća reprezentativna staništa: 6170 Alpijske i subalpijske krečnjačke travne zajednice; 6230 Vrsta bogati travnjaci tvrdače (*Nardus stricta*); 6520 Planinske visoke mezofilne livade; 3240 Alpske rijeke i otvrdla vegetacija sive vrbe; 6430 Hidrofilni rubovi visokih zeleni uz rijeke i šume; 7210 Vlažne livade sa ljutkom (*Cladium mariscus*); 8210 Krečnjačke stijene sa hazmofitnom vegetacijom.

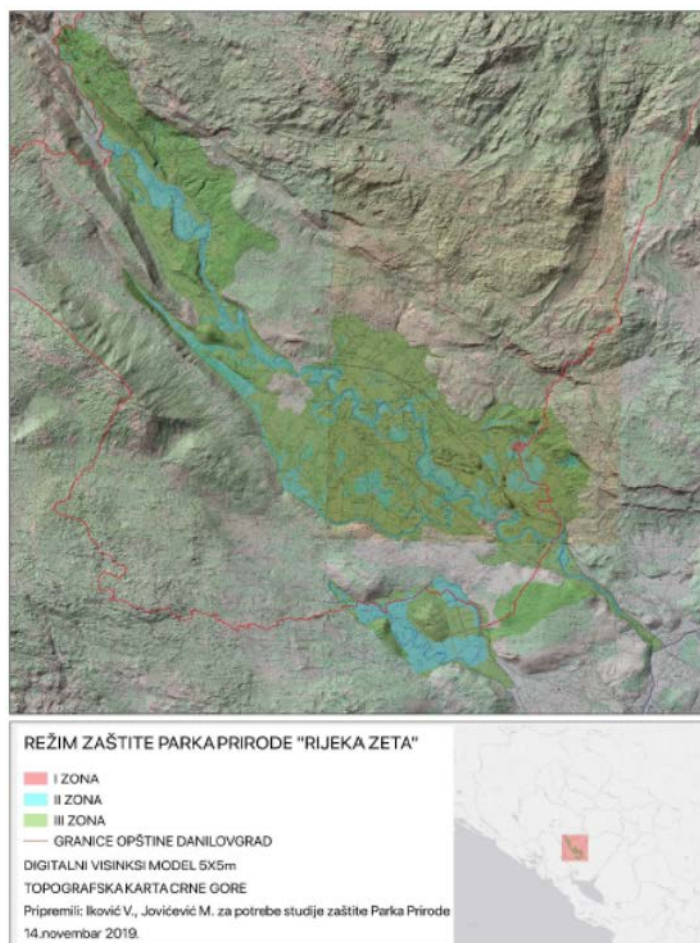
Podzona 3b odnosi se na područje privrednih šuma na području Komova i obuhvata reprezentativno stanište: 9110 Acidofilne bukove šume (*Luzulo-fagetum*).

▪ **Park prirode "Rijeka Zeta"**

Dolina rijeke Zete predstavlja prostranu cjelinu koju karakteriše veliko prirodno i kulturno-istorijsko bogatstvo sa izraženim biodiverzitetom, pejzažnim i kulturnim vrijednostima i obilježjima od nacionalnog i međunarodnog značaja.

Ukupna površina parka prirode je 119,85 km², od čega 80,80% teritorije pripada Opštini Danilovgrad, a 19,20% Opštini Podgorica.

Određene su tri zone zaštite u kojima se sprovode različiti režimi zaštite.

Slika: Zonacija zaštićenog prirodnog dobra - Park prirode "Rijeka Zeta"

Zona zaštite I - strogi režim zaštite, sprovodi se na zaštićenom području ili njegovom dijelu sa neznatno izmijenjenim osobinama staništa izuzetnog ekološkog značaja, kojim se omogućavaju prirodni biološki procesi, očuvanje integriteta staništa i životnih zajednica, uključujući izuzetno vrijedna kulturna dobra.

U zoni zaštite I sa strogim režimom zaštite:

- zabranjeno je korišćenje prirodnih resursa i izgradnja objekata;
- vrše se naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa (monitoring) u ograničenom obimu;
- dozvoljene su posjete u obrazovne svrhe u ograničenom obimu;
- sprovode se zaštitne, sanacione i druge neophodne mjere u slučaju požara, elementarnih nepogoda i udesa, pojave biljnih i životinjskih bolesti i prenamnožavanja štetočina.

Zona I režima zaštite u ovom parku prirode iznosi svega 0,15 km² i odnosi se na močvaru Moromiš.

Zona zaštite II - aktivni režim zaštite, sprovodi se na zaštićenom području u kome su djelimično izmijenjene osobine prirodnih staništa ali ne do nivoa da ugrožavaju njihov ekološki značaj, uključujući vrijedne predjele i objekte geonasljeđa.

U zoni zaštite II sa aktivnim režimom zaštite mogu se:

- sprovoditi intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unaprjeđenja zaštićenog područja;
- vršiti kontrolisano korišćenje prirodnih resursa, bez posljedica po primarne vrijednosti njihovih prirodnih staništa, populacija, ekosistema, obilježja predjela i objekata geonasljeđa.

Zona II režima zaštite u ovom parku prirode iznosi 27,54 km² i odnosi se na rijeku Zetu sa pritokama, Sitnicu u Lužnici, te na riječne obale, velike plavne zone uz rijeke i veće livadske ili šumske komplekse u ravnici, a bez kojih funkcionisanje druge zone zaštite u biološkom i upravljačkom smislu ne bi bilo moguće.

U zoni zaštite III sa režimom održivog korišćenja mogu se:

- sprovesti intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unaprjeđenja zaštićenog područja;
- razvijati naselja i prateća infrastruktura u mjeri u kojoj se ne izaziva narušavanje osnovnih vrijednosti područja;
- vršiti radovi na uređenju objekata kulturno-istorijskog nasljeđa i tradicionalne gradnje;
- sprovesti očuvanja tradicionalnih djelatnosti lokalnog stanovništva;
- selektivno i ograničeno koristiti prirodni resursi.

Zona III režima zaštite u ovom parku prirode iznosi 92,16 km² i odnosi se na dolinu Zete, Mareze i Sitnice a za koje važe odredbe prostornih planova.

Van granica zaštićenog područja, po potrebi se može odrediti i zaštitni pojas. Zaštitni pojas određuje se u cilju sprječavanja odnosno ublažavanja spoljnih faktora koji mogu uticati negativno na zaštićeno područje kao što su: otpadne vode, čvrsti otpad, invazivne vrste, nelegalna gradnja, turizam, spiranje pesticida, herbicida i drugih hemikalija, požari, pošumljavanje neautohtonim biljnim vrstama i drugim mogućim faktorima.

▪ Spomenik prirode kanjon "Cijevne"

Površina zaštićenog područja: 2022,20 ha.

- I zona zaštite (stroga zaštita) - 1803,2 ha, obuhvata prirodne neizmjenjene terene na strmim stranama kanjona. Zbog značaja za zaštitu, u okviru I zone zaštite izdvojen je lokalitet vlažne stijene pored ceste ispod lokaliteta Šumice, kod mosta Ura e Ljemajes, gdje je rasprostranjena rijetka biljna zajednica *Adiantum-Pinguiculetum hirtiflorae*. Za ovu biljnu zajednicu su propisani posebni uslovi i mjere zaštite.
- II zona zaštite (aktivna zaštita) - 101,2 ha, obuhvata djelimično izmjenjene prirodne i poluprirodne terene u kojima se odvijaju prirodni procesi koji su značajni za funkcionisanje vodotoka Cijevne i očuvanje I zone zaštite od ljudskih aktivnosti. Ova zona obuhvata vodotok rijeke Cijevne sa pripadajućom obalom.
- III zona zaštite (održivo korišćenje) - 117,8 ha obuhvata značajno izmjenjene terene zauzete sa infrastrukturom (putevi i cesta Dinoša – Državna granica sa Albanijom), naseljima, građevinskim objektima i poljoprivrednim zemljištem.

Ekološke vrijednosti Kanjona Cijevne dodatno su potvrđene kroz identifikovanje njegove međunarodne važnosti kao:

- (i) područja značajnog za biljke - IPA područje (Important Plant Areas),
- (ii) područja značajnog za ptice - IBA područje (Important Bird Areas), a takođe je i
- (iii) EMERALD područje (ME0000008) koje se štiti odredbama Bernske konvencije.

Kanjon Cijevne u široj pograničnoj zoni ulazi u sistem Zelenog pojasa Evrope (Green Belt) zbog netaknutih staništa, naročito u gornjem toku rijeke. Mediteranski karakter kanjona Cijevne ističe njegov značaj ne samo u Crnoj Gori već i u regionu.

- **Spomenik prirode "Pećina Magara"** - Tološi (podnožje brda Crvena stijena)
- **Spomenik prirode "Stablo hrasta medunca (*Quercus pubescens*)"** – Vranj, gradska opština Tuzi
- **Međunarodno važna područja za biljke – IPA (Important Plant Area)**
 - Kanjon rijeke Cijevne sa Humom Orahovskim
 - ✓ Kriterijum A - vrste: *Amphoricarpos neumayeri* Vis. A(iv), *Asperula doerfleri* Wettst. A(iv), *Centaurea incompta* Vis. A(iv), *Cephalozia macounii* (Aust.) Aust. (o) A(ii), *Cymbalaria ebellii* (Cufod.) Speta A(iv), *Geum bulgaricum* Panc. A(ii), *Himantoglossum caprinum* (Bieb.) C. Koch. A(ii), *Hyacinthella dalmatica* (Baker) Chouard A(iv), *Minuartia velenovsky* Rohlena A(iv), *Narcissus augustifolius* Curt. A(ii), *Pinus heldreichii* H.Christ var. *heldreichii* A(i), *Ramonda*

- serbica* Pancic A(ii), *Senecio thapsoides* DC. subsp. *visianianus* (Papaf. ex Vis.) Vandas A(iv), *Tulipa grisebachiana* Pant A(iv).
- ✓ Kriterijum C - habitati: 34.5 Mediteranske kserotermne livade; 35.7 Mediterraneo-montane mat-grass swards; 41.1 Bukove šume; 41.2 Oak-hornbeam forests; 41.7 Termofilne i supra-mediteranske šume hrasta; 42.7 Visokoplaninske oro-mediteranske šume bora; 44.8 Southern riparian galleries and thickets; 45 Temperate Broad-leaved Evergreen Forests; 8210 Calcareous rocky slopes with chasmophytic vegetation; 9250 *Quercus trojana* woods.
 - Komovi
 - ✓ Kriterijum A - vrste: *Amphoricarpos autariatus* Blečić & ??yer ssp. *Bertisceus* Blečić & Mayer A(iv); *Amphoricarpos neumayeri* Vis. A(iv); *Androsace mathildae* Levier A(ii); *Asperula doerfleri* Wettst. A(iv); *Buxbaumia viridis* (Moug.) Moug. & Nestl A(ii); *Cerastium dinaricum* G.Beck & Szysz. A(ii); *Cypripedium calceolus* L. A(ii); *Gentiana levicalyx* Rohlena A(iv); *Pinguicula balcanica* Casper A(iv), *Pinus heldreichii* H.Christ var. *heldreichii* A(i); *Silene macrantha* (Pancic) Neumayer A(iv); *Thlaspi dacicum* Heuffel subsp. *montenegrinum* (F. K. Meyer) Greuter & Burdet A(iii); *Valeriana pancicii* Halácsy & Bald. A(iv); *Verbascum nicolai* Rohlena A(iv)
 - ✓ Kriterijum C - habitati: 34.3 Dense perennial grasslands & middle European steppes; 41.1 Beech forests; 42.7 High oro-Mediterranean pine forests; 8120 Calcareous and calcshist screes of the montane to alpine levels (*Thlaspietea rotundifolii*); 8210 Calcareous rocky slopes with chasmophytic vegetation.
 - Skadarsko jezero
 - ✓ Kriterijum A - vrste: *Cymbalaria ebelii* (Cufod.) Speta A(iv); *Gladiolus palustris* Gaud. A(ii); *Himantoglossum caprinum* (Bieb.) C. Koch. A(ii); *Mannia triandra* (Scop.) Grolle A(ii); *Marsilea quadrifolia* L. A(ii); *Minuartia velenovsky* Rohlena A(iv); *Najas flexilis* (Willd.) Rostk. & W.L. Schmidt A(ii); *Ophrys oestriphera* Bieb. (syn. *O. scolopax* ssp. *cornuta*) A(ii); *Trapa natans* L. A(ii).
 - ✓ Kriterijum C - habitati: 22.31 Euro-Siberian perennial amphibious communities; 22.3232 Small galingale swards; 22.341 Short Mediterranean amphibious sward; 22.412 Frogbit rafts; 22.414 Bladderwort colonies; 22.4321 Water crowfoot communities; 22.44 Chandalier algae submerged carpets; 44.1 Riparian willow formations; 44.8 Southern riparian galleries and thickets.
 - **Područja od međunarodnog značaja za boravak ptica - IBA (Important bird area)**
 - Skadarsko jezero - Na jezeru je do sada registrovano 281 vrsta ptica. Od tog broja, više od 90 % čini pokretni, migratorni dio ornitofaune. Kapacitet jezera kao gnjezdilišta je veliki, što su najvećoj mjeri iskoristili: *Podiceps cristatus*, *Tachybaptus ruficollis*, *Pelecanus crispus*, *Phalacrocorax pygmeus*, *Phalacrocorax carbo*, *Ardea cinerea*, *A. purpurea*, *Egretta garzetta*, *Ardeola ralloides*, *Botaurus stellaris*, *Nycticorax nycticorax*, *Bubulcus ibis*, *Fulica atra*, *Chlidonias hybrida*, *Larus michahellis* i *Plegadis falcinellus*. Najznačajnije gnjezdarice jezera su pelikan i fendak. Pelikan je na najzapadnijoj tački njegovog areala, a fendak sa više od 2000 parova predstavlja jednu od najvećih kolonija ove ugrožene vrste na svijetu. Više od 80 vrsta ptica gnjezdi na jezeru. Skadarsko jezero je značajno i kao zimovalište, posebno za baljošku (*Fulica atra*) koja "nosi" 60-80% ukupnog broja zimujućih populacija ptica na jezeru. Tu su i gnjurci (*Podiceps cristatus*, *P. nigricollis*), gljuvara (*Anas platyrhynchos*), mala patka (*A. crecca*), šiljkan (*A. acuta*), zviždarka (*A. penelopa*), čubasta plovka (*Aythya fuligula*), glavoči (*A. ferina*), crnka (*A. nyroca*), kokica (*Gallinula chloropus*), barski pjetlovan (*Rallus aquaticus*), obični galeb (*Larus ridibundus*) i dr. 45 vrsta ptica su redovni zimski gosti. Ništa manje nisu interesantni jesenji i prolječni selidbeni talasi sa velikim brojem vrsta koje na jezeru odmaraju. Omitološki rezervati Pančeva oka, Crni žar i Manastirska tapija pružaju izvanredne uslove za gnježđenje.
 - Čemovsko polje - je najveća ravnica Crne Gore. Zasađeni dio i onaj koji je ostao do danas neobrađen, stanište je jarebice poljke (*Perdix perdix*), velikog broja ševa (*Galerida cristata*, *Anthus campestris*), te gnjezdilište pčelarice (*Merops apiaster*). Očuvani i ornitološki značajni dio polja čine ledine, tipični habitati za gnježđenje noćnog potrka (*Burchinus oedicnemus*). Stanarice okolnih planina spuštaju se tokom zime u polje, pa se na njemu registruju žutokljune galice (*Pyrrhocorax graculus*), a dolaze i

bjeloglavi supovi (*Gyps fulvus*). Deponija je značajno hranilište mnogih vrsta ptica, a prstenovani galebovi (*Larus michahellis*) dokazuju njihovu disperziju, posebno sa ostrva susjedne Hrvatske. Ledina je tokom zime izvrsno hranilište i brojnim grabljivicama sa okolnih planina. Staništa: vinogradi, zasadi breskve, sađena šuma bora i očuvani dio koji čini stepska, kseromorfna vegetacija. Gradska deponija je bogata organskim otpadom i sitnim glodarima.

- Kanjon rijeke Cijevne - donedavno je bio jedino stanište lešinara bijele kanje (*Neophron percnopterus*) u Crnoj Gori. Tokom ljetnjih mjeseci značajno je gnjezdilište zmijara (*Circaetus gallicus*), kratkoprstog kopca (*Accipiter brevipes*), više vrsta sokolova, jarebice kamenjarke (*Alectoris graeca*), čuka (*Otus scops*), legnja (*Caprimulgus europaeus*), baljinog kokota (*Upupa epops*), ćubaste ševe (*Galerida cristata*), mediteranske bjeloguze (*Oenanthe hispanica*), brgljeza lončara (*Sitta neumayer*) i dr.

▪ EMERALD lokaliteti

Na teritoriji opštine Podgorica identifikovana su 4 EMERALD područja: Skadarsko jezero, Ćemovsko polje, Rijeka i kanjon Cijevne, i Komovi.

U skladu sa Direktivom o staništima ova područja predstavljaju potencijalna Natura 2000 staništa sa sljedećim stanišnim tipovima:

Kanjon Cijevne:

62A0 ISTOČNO SUBMEDITERANSKI SUVI TRAVNJACI (*Scorzoneretalia villosae*); 8140 ISTOČNI MEDITERANSKI SIPARI; 8210 KREČNJAČKE STENE SA HAZMOFITSKOM VEGETACIJOM; 9340 ŠUME CRNIKE (*Quercus ilex*)

Skadarsko jezero:

5230 *VISOKI ŽBUNJACI LOVORA (*Laurus nobilis*).

Komovi:

6170 ALPIJSKE I SUBALPIJSKE KREČNJAČKE TRAVNE ZAJEDNICE; 6230 *VRSTAMA BOGATI PAŠNJACI TVRDAČE (*Nardus stricta*); 6430 HIDROFILNE VISOKE ZELENi; 6520 PLANINSKE LIVADE KOSANICE; 8120 KREČNJAČKI PLANINSKI I ALPIJSKI SIPARI (*Thlaspietea rotundifolii*); 9110 ACIDOFILNE BUKOVE ŠUME (*Luzulo-Fagetum*); 95A0 VISOKO OROMEDITERANSKE ŠUME MUNIKE I MOLIKE; 4060 ALPIJSKE I BOREALNE VRIŠTINE.

Ćemovsko polje:

9250 ŠUME MAKEDONSKOG HRASTA; 92A0 GALERIJE BELE VRBE I BELE TOPOLE; 92D0 JUŽNE OBALSKE GALERIJE I ŠIBLJACI (*Nerio-Tamaricetea*); 6220 * EUMEDITERANSKI KSEROFILNI TRAVNJACI (*Thero-Brachypodietea*); 62A0 ISTOČNO SUBMEDITERANSKI SUVI TRAVNJACI (*Scorzoneretalia villosae*).

2.2. STANJE KVALITETA ŽIVOTNE SREDINE

Stanje kvaliteta životne sredine zavisi prije svega od antropogenih uticaja koji svojim djelovanjem mijenjaju kvalitet komponenti životne sredine: vazduh, zemljište, vodu, biljni i životinjski svijet. Sva antropogena djelovanja ogledaju se kroz uticaje na klimu, stvaranje buke, vibracije, jonizirajuća i nejonizirajuća zračenja.

Napomena: Obrađivači ovog dokumenta nijesu uspjeli da pribave informacije o stanju pojedinih segmenata životne sredine ovog planskog dokumenta, jer podaci ne postoje. Iz tog razloga korišćeni su podaci za šire okruženje na području Bijelog Polja, odnosno sa najbližih lokaliteta na kojima su vršena mjerenja. Za predmetne lokalitete za koji se rade Izmjene i dopune korišćeni su parametri iz Elaborata

"Informacija o stanju životne sredine" (2020.). Za one parametre čija su mjerenja uzeta na velikoj udaljenosti od zahvata plana i čiji parametri ne mogu biti iskorišćeni kao reprezentativni, korišćeni su opšti zaključci.

2.2.1. Vazduh

U skladu sa Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha (Sl. list CG, br. 044/10, 013/11, 064/18 od 04.10.2018), teritorija Crne Gore podijeljena je tri zone koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija, na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona.

Tabela: Zone kvaliteta vazduha

Zona kvaliteta vazduha	Opštine u sastavu zone
Sjeverna zona kvaliteta vazduha	Andrijevića, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Pljevlja, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Plužine, Rožaje, Šavnik i Žabljak
Centralna zona kvaliteta vazduha	Podgorica, Nikšić, Danilovgrad i Cetinje
Južna zona kvaliteta vazduha	Bar, Budva, Kotor, Tivat, Ulcinj i Herceg Novi

Na kvalitet vazduha najviše utiču emisije koje su rezultat sagorijevanja goriva u velikim i malim ložištima i u motorima sa unutrašnjim sagorijevanjem, emisije iz industrije, kao i nepovoljni meteorološki uslovi i veoma česta pojava stabilne atmosfere, temperaturnih inverzija uz visoki atmosferski pritisak.

Centralna zona kvaliteta vazduha

Kvalitet vazduha u Podgorici je praćen na UT (urban traffic) stanici u Podgorici – Podgorica 1, UB (urban background) stanici u Podgorici – Podgorica 2, RB (rural) stanici u Gornjim Mrkama (Podgorica).

U okviru ove zone kvaliteta vazduha, na lokalitetu Velimlje, instalirana je oprema za praćenje kvaliteta vazduha u skladu sa EMEP programom (praćenje prekograničnog transporta zagađujućih materija u vazduhu), koja nije bila u funkciji tokom 2020. godine. Sve izmjerene jednočasovne i srednje dnevne koncentracije sumpor(IV)oksida, posmatrane u odnosu na granične vrijednosti, bile su ispod propisane granične vrijednosti od 350 µg/m³ odnosno 125 µg/m³

Sve jednočasovne srednje koncentracije azot(IV)oksida – NO₂, na svim mjernim mjestima, bile su ispod propisane granične vrijednosti (200 µg/m³), osim na mjernoj stanici u Podgorici (UT), gdje su tri jednočasovne srednje vrijednosti NO₂ bile iznad granične vrijednosti (200 µg/m³ – ne smije biti prekoračena preko 18 puta godišnje). Iako nije prekoračen dozvoljeni broj prekoračenja satne koncentracije NO₂, evidentno je prisustvo povećane koncentracije ovog polutanta na pomenutoj lokaciji, što je i očekivano, imajući u vidu frekvenciju saobraćaja u neposrednoj blizini mjerne stanice i najčešće porijeklo ovog polutanta – saobraćaj. Srednja godišnja koncentracija azot(IV)oksida – NO₂ bila je ispod granične vrijednosti za zaštitu zdravlja (40 µg/m³) na svim mjernim mjestima.

Maksimalne 8-časovne srednje godišnje koncentracije ugljen(II)oksida – CO bile su ispod propisane granične vrijednosti za zaštitu zdravlja (Nikšić i Podgorica 1).

Srednje dnevne koncentracije suspendovanih čestica PM₁₀ su u Podgorici (na mjernom mjestu Podgorica 1 (UT)) 101 dan, na mjernom mjestu Podgorica 2 (UB) 79 dana i u Nikšiću 74 dana bile

iznad propisane granične vrijednosti (50 µg/m³). Dozvoljeni broj prekoračenja je 35. Godišnja srednja koncentracija suspendovanih čestica PM₁₀, na lokacijama Podgorica 2 i Nikšić, ne prelazi propisanu graničnu vrijednost koja iznosi 40 µg/m³, dok je na mjernom mjestu Podgorica 1 (UT) prekoračena i iznosi 42 µg/m³.

Srednja godišnja koncentracija PM_{2,5} čestica u Nikšiću, od 31 µg/m³, i u Podgorici (na mjernom mjestu Podgorica 2) od 28 µg/m³ bila je iznad propisane granične vrijednosti (25 µg/m³). Srednje godišnje vrijednosti sadržaja olova, kadmijuma, arsena i nikla u suspendovanim česticama PM₁₀, na mjernoj stanici Podgorica 1 (UT), bila je ispod propisanih graničnih i ciljnih vrijednosti.

Analiza suspendovanih čestica PM₁₀ vršena je na sadržaj benzo(a)pirena i drugih relevantnih policikličnih aromatičnih ugljovodonika (PAH): benzo(a)antracena, benzo(b)fluoroantena, benzo(j)fluoroantena, benzo(k)fluoroantena, ideno(a,2,3-cd)pirena i dibenzo(a,h)antracena i ostalih PAH-ova za koje nisu propisani standardi kvaliteta vazduha već samo mjere kontrole imisija. Koncentracija benzo(a)pirena, izračunata kao srednja vrijednost nedeljnih uzoraka na mjernim stanicama u Podgorici evidentirano je prekoračenje ciljne srednje godišnje vrijednosti ovog polutanta i to: Podgorica 1- 4 ng/m³ i Podgorica 2- 3 ng/m³.

Fizičko-hemijski parametri kvaliteta padavina

Program sistematskog ispitivanja kvaliteta padavina realizovan je na 16 stanica u mreži za opšti hemizam. Srednja godišnja pH vrijednost, na svim stanicama, bila je u opsegu 6-7; najveća u Pljevljima, a najmanja u Podgorici. Na teritoriji Podgorice dva puta je prošle godine evidentirana pojava kiselih kiša, u suvoj depoziciji. Kiselog je bila slaba, sa pH iznad 5. Srednja godišnja pH vrijednost iznad 7 bila je u srednjem regionu na stanici u Golubovcima. U mokroj depoziciji, u Podgorici, elektroprovodljivost je bila znatno veća, nego u suvoj depoziciji.

Najveća srednja godišnja vrijednost taložnih materija evidentirana je u Baru (svega 5 uzoraka), zatim Kolašinu i Podgorici.

Zaključak: Prekoračenja koncentracije PM čestica, u odnosu na propisane vrijednosti, dominantno su uticale na lošiji kvalitet vazduha. Prisustvo ovih čestica, u koncentracijama iznad propisanih, sa aspekta zaštite zdravlja iako ne i najveće značajne su i u Podgorici. Prekoračenja se najčešće dešavaju tokom sezone grijanja.

U Centralnoj zoni evidentirano je blago poboljšanje kvaliteta vazduha. Uspostavljanjem mjerne stanice na jednoj od najprometnijih raskrsnica u Podgorici potvrđeno da emisije koje potiču od saobraćaja (i dominantnog udjela motora koji za pogon koriste dizel gorivo) u kumulativnom uticaju značajno djeluju na lošiji kvalitet vazduha.

Zagađenje benzo(a)pirenom, koji je produkt sagorijevanja fosilnih goriva (grijanje, industrija i saobraćaj), evidentno je u urbanim sredinama. Visoke koncentracije ovog polutanta uobičajene su tokom perioda prekoračenja koncentracije PM čestica, odnosno najčešće tokom sezone grijanja.

2.2.2. Klimatske promjene

Nacionalni inventar gasova sa efekom staklene bašte (GHG - Green House Gases) obuhvata proračun emisije sljedećih direktnih GHG: ugljenik(IV)oksid(CO₂), metan (CH₄), azot(I)oksid (N₂O), sintetičke gasove (fluorisana ugljenikova jedinjenja - HFC, PFC i sumpor(VI)fluorid - SF₆).

Izvori i ponori emisija direktnih GHG podijeljeni su u šest glavnih sektora:

1. Energetika
2. Industrijski procesi

3. Upotreba rastvarača
4. Poljoprivreda, promjena korišćenja zemljišta i šumarstvo i
5. Otpad.

Energetski sektor usled sagorijevanja goriva ima najveći udio u ukupnim emisijama CO₂. Industrijski procesi i proizvodnja manjim dijelom utiču na ukupne emisije CO₂, dok ostali sektori gotovo da nemaju doprinos.

Crna Gora je 23. oktobra 2006. godine, putem sukcesije, postala strana potpisnica Bečke konvencije o zaštiti ozonskog omotača i Montrealskog protokola o supstancama koje oštećuju ozonski omotač, kao i četiri amandmana Montrealskog protokola. Kao nova država članica Montrealskog protokola, Crna Gora je klasifikovana kao zemlja člana 5 Montrealskog protokola (zemlja u razvoju i zemlja sa niskom potrošnjom supstanci koje oštećuju ozonski omotač). CFC supstance oštećuju ozonski omotač. Crna Gora je zabranila potrošnju, odnosno uvoz CFC supstanci od 1. januara 2010. godine.

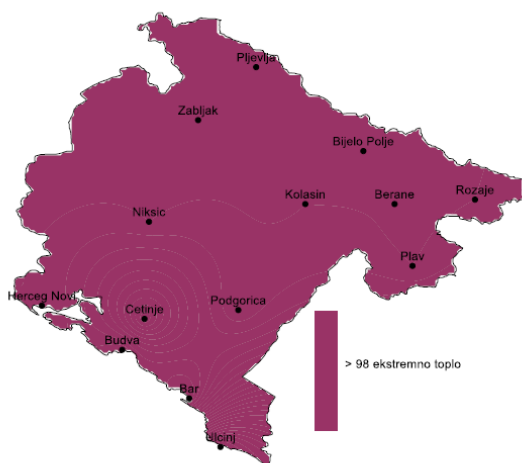
Kao zemlja kandidat za pristupanje EU, Crna Gora će rokove za eliminaciju revidirati u skladu sa dinamikom procesa pristupanja EU za koju su ovi rokovi strožiji.

Analiza temperature vazduha i količine padavina za 2020. godinu

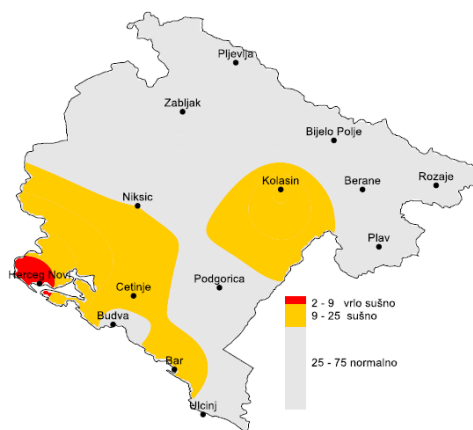
Na području Crne Gore, 2020. godina je bila godina sa temperaturama iznad klimatske normale. Prema raspodjeli percentila, temperatura vazduha se kretala u kategoriji ekstremno toplo, dok se količina padavina kretala u kategorijama sušno, sušno i normalno.

Srednja temperatura vazduha se kretala od 7,4°C na Žabljaku do 18,4°C u Budvi, a u **Podgorici 17,4°C, što je za 1,8°C iznad klimatske normale**. Odstupanja srednje temperature vazduha bila su pozitivna u odnosu na klimatsku normalu (1961-1990). Na skali najvećih vrijednosti, 2020. godina je bila na prvom mjestu u Rožajama, druga po redu u Nikšiću, Herceg Novom, Ulcinju, Kolašinu i na Žabljaku, treća u Baru i na Cetinju, a u ostalim gradovima u deset najtoplijih godina.

Raspodjela percentila temperature vazduha za 2020. godinu

Raspodjela percentila kolicine padavina za 2020. godinu

U Podgorici je izmjereno 1.494 lit/m², što čini 90% prosječne godišnje količine.

Tabela: Srednje temperature vazduha kao i dosadašnje najviše vrijednosti i godina kada su registrovane:

Opština	Srednja temperatura vazduha u 2020. godini	Dosadašnji maksimum
Podgorica	17,4	17,7 (2015)
Nikšić	12,6	12,8 (2018)
Bar	18,1	18,5 (2018)
Herceg Novi	17,6	17,6 (2011)
Ulcinj	17,6	17,9 (2018)
Kolašin	9,8	10,3 (2014)
Žabljak	7,4	7,6 (2014)
Cetinje	12,2	12,5 (1951)
Rožaje	10,3	10,2 (2014)

2.2.3. Vode

Vodni potencijali čine jedan od osnovnih razvojnih potencijala Crne Gore. Po vodnim bogatstvima u odnosu na njenu površinu Crna Gora spada, u vodom najbogatija područja na svijetu.

Osnovni cilj ove Direktive odnosi se na dovođenje svih prirodnih voda u "dobro stanje", tj. obezbjeđivanje dobrog hidrološkog, hemijskog i ekološkog statusa voda. Usvajanjem Direktive o vodama (Water Framework Directive 2000/60/EC-WFD), Evropska unija je u potpunosti obnovila svoju politiku u domenu voda. Namjena Direktive je da uspostavi okvire za zaštitu površinskih voda, ušća rijeka u more, morskih obalskih i podzemnih voda radi:

- spriječavanja dalje degradacije, zaštite i unaprijeđenja statusa akvatičnih ekosistema;
- promovisanja održivog korišćenja voda koje se bazira na dugoročnoj politici zaštite raspoloživih vodnih resursa;
- progresivnog smanjenja zagađenja površinskih i podzemnih voda;
- smanjenja efekata poplava i suša, itd.

Najveći izvori zagađenja površinskih i podzemnih voda su komunalne otpadne vode, koje se najčešće u neprečišćenom obliku ispuštaju u recipijent, na koncentrisan ili difuzan način. Uočljiv je trend rasta uticaja industrije, prije svega prehrambene, kao i malih i srednjih preduzeća. Sve veći uticaj saobraćajne infrastrukture i distribucije goriva na kvalitet površinskih voda.

Međutim, katastar izvora zagađivača, kao osnovni instrument u politici donošenja mjera i planova sprečavanja i/ili smanjenja emisije zagađenja ne postoji. Naime, Zakonom o životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 052/16, 073/19) predviđa da su *jedinice lokalne samouprave dužne da vode katastre izvora zagađivača na svojoj teritoriji.*

Zakon o vodama („Sl. list RCG“, br. 027/07 i „Sl. list CG“, br. 073/10, 032/11, 047/11, 048/15, 052/16, 055/16, 02/17, 080/17, 084/18), član 75 i 77, predstavljaju zakonsku osnovu za zaštitu površinskih i podzemnih voda u Crnoj Gori. Monitoring površinskih i podzemnih voda 2020. godine odrađen je, prema Okvirnoj direktivi za vode (ODV), odnosno shodno Pravilniku o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda ("Sl. list CG", 025/19) i Pravilniku o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda ("Sl. list CG", 052/19).

Ispitivanje kvaliteta voda vrši organ državne uprave nadležan za hidrometeorološke poslove (Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore), a prema godišnjem Programu monitoringa površinskih i podzemnih voda, koje donosi nadležno Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, uz prethodno pribavljena mišljenja organa državne uprave nadležnih za poslove zdravlja i zaštitu životne sredine.

Kvalitet površinskih voda

Mreža stanica za kvalitet površinskih voda u 2020. godini obuhvatila je 20 rijeka sa 38 mjernih mjesta, 3 prirodna jezera sa 6 mjernih mjesta, 5 vještačkih jezera sa 5 mjernih mjesta, 5 mješovitih voda sa 5 mjernih mjesta.

Analizom opštih fizičko-hemijskih parametara, fitoplanktona, fitobentosa, makrofita i makrozoobentosa od 38 ispitivanih (mjernih mjesta) lokaliteta na rijekama, zahtijevani kvalitet i status vode (dobar) ispunjen je samo na 2 lokacije (5,3%), a ostali lokaliteti bili su izvan zadovoljavajućeg statusa i to: umjeren status kvaliteta imalo je 13 lokaliteta (34,2%); loš status kvaliteta imalo je 20 lokaliteta (52,6%) i veoma loš status imala su 3 lokaliteta (7,9%).

Od 6 ispitivanih lokaliteta prirodnih jezera, nađeni kvalitet je bio izvan zahtijevanog: umjeren status na 3 lokacije (Skadarskom jezeru - Moračnik i Podhum, Crno jezero, iza splava), loš na 2 lokacije (na Skadarskom jezeru - Kamenik, Šasko jezero) i vrlo loš (na Skadarskom jezeru - centar jezera).

Kvalitet podzemnih voda

Od 20 ispitivanih izdani i podzemnih bunara sa prostora Zetske ravnice, u 2020. godini, hemijski status na osnovu opštih fizičko-hemijskih parametara nađen je kao: dobar status na 16 izdani/bunara i loš status na 4 bunara/izdani (Gostilj, Vranj, Drešaj i Vrelo Ribničko).

Od koncentrisanih izvora zagađenja, koji najznačajnije utiču na kvalitet podzemnih voda, izdvajaju se otpadne vode naselja i industrije. Od rasutih izvora zagađenja, najznačajniji su uticaji poljoprivrede, rasipanja čvrstog i tečnog otpada po slivnim površinama, a nisu zanemarljivi ni ostali uticaji (sječa šuma, boravak ljudi i životinja na slivu, kao i druge aktivnosti na slivu s kojeg se izvorišta prihranjuju).

Analiza kvaliteta podzemnih voda značajni za planski zahvat:

Izvorište **Bolje Sestre**, nalazi se na obodu Velikog Blata, područje Podgorice, a vodu koristi Regionalni vodovod Crnogorskog Primorja. Voda je uzeta sa samog izvorišta i pokazala, sa aspekta osnovnih fizičko-hemijskih elemenata, dobar status. Kvalitet vode u 100% određenih parametara je pokazao dobar status. Što se tiče mikrobiološkog kvaliteta bilo je prisustvo koliformnih bakterija (0-38/100 ml) i živih (0-2/100 ml) bakterija i fekalnih bakterija (0-2/100 ml).

Vrelo Ribnice, pri oba uzorkovanja uzorci su uzeti iz korita gdje je voda isticala, kod gornjeg ribnjaka. Voda se ne koristi za snabdijevanje vodovoda. Voda je pokazala, sa aspekta osnovnih fizičko-hemijskih elemenata, loš status. 8,3% uzoraka je pokazalo loš status (NH₄⁺). Što se tiče mikrobiološkog kvaliteta bilo je prisustvo koliformnih bakterija (37-1575/100 ml) i živih (45-376/100 ml) bakterija i fekalnih bakterija (6-310/100 ml).

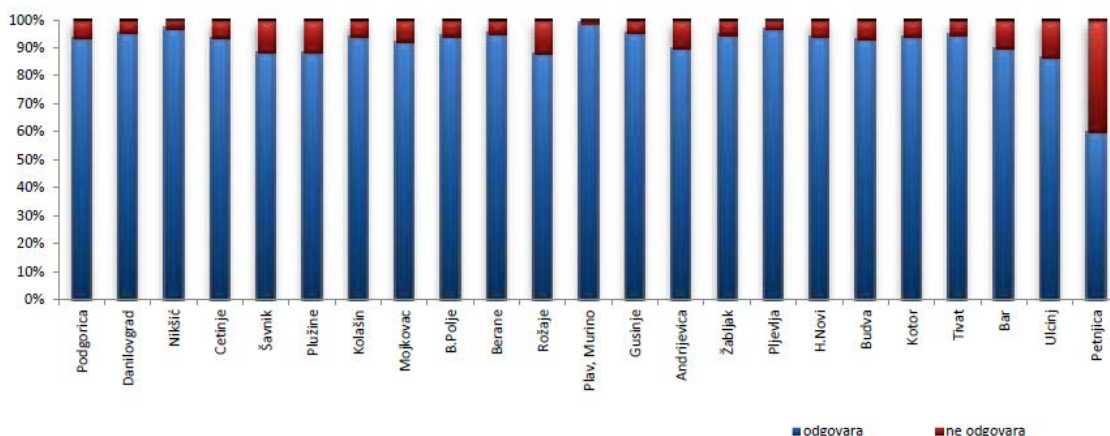
Izvorište **Mareza** nalazi se na prostoru Podgorice. Voda se koristi za snabdijevanje vodovoda. Uzorak je uzet iz zbirne kaptaze. Voda je pokazala, sa aspekta osnovnih fizičko-hemijskih elemenata, dobar status. Kvalitet vode u 100% određenih parametara je pokazao odličan kvalitet, tj. Dobar status. Što se tiče mikrobiološkog kvaliteta bilo je prisustvo koliformnih bakterija (10-27/100 ml) i živih (0-1/100 ml) bakterija i fekalnih bakterija nije bilo.

Kvalitet vode za piće

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) je kvalitet vode za piće svrstala u 12 osnovnih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva jedne zemlje što potvrđuje njenu značajnu ulogu u zaštiti i unapređenju zdravlja. Voda koja se koristi za piće, pripremanje hrane i održavanje lične i opšte higijene mora zadovoljiti osnovne zdravstvene i higijenske zahtjeve: mora je biti u dovoljnoj količini, ne smije da utiče nepovoljno na zdravlje tj. da sadrži toksične i karcinogene supstance, kao ni patogene mikroorganizme i parazite.

U skladu sa važećim propisima higijenska ispravnosti vode za piće se kontrolišu kroz osnovna i periodična ispitivanja, a prema broju ekvivalent stanovnika.

U 2020. godini, na teritoriji Crne Gore ispitivano je ukupno 18.012 uzoraka vode za piće sa gradskih vodovoda i drugih javnih objekata vodosnabdijevanja i to: 9.173 mikrobiološki i 8.839 fizičko i fizičko-hemijski. Od ukupno ispitanih 18.012 uzoraka vode za piće, sa teritorije Crne Gore, 6,82% uzoraka bilo je neispravno.

Grafikon 43. Rezultati ispitivanja vode za piće u 2020. godini

Zaključak: Glavni izvori zagađenja koji utiču na kvalitet voda (Morača, Skadarsko jezero, podzemne vode Zetske ravnice) uključuju:

- Otpadne vode iz industrije i domaćinstava iz naselja na slivnom području rijeke Zete značajno zagađuju Moraču i imaju uticaj i na kvalitet podzemnih voda;
- Postojeće PPOV (zbog ograničenog kapaciteta i nedostatka predtretmana za neke industrijske proizvođače koji ispuštaju otpadne vode u javnu kanalizaciju (efluent PPOV je neodgovarajućeg kvaliteta);
- Industrijske otpadne vode koje se ispuštaju direktno u Moraču (ovo se prvenstveno odnosi na KAP);
- Neadekvatno odlaganje otpada;
- Otpadne vode sa poljoprivrednih imanja.

Prema većini pokazatelja i rezultatima analiza smatra se da je stanje voda zadovoljavajuće. Međutim, evidentni su rastući pritisci, te uticaj infrastrukturnih rješenja (uglavnom otpadnih voda). Stanje, kakvo je sada, ne zahtjeva jednako brz odgovor na sve probleme, jer u velikom prostoru na periferiji grada ukupne emisije bez ikakvog (pred)tretmana u pravilu ne prelaze kapacitet prihvatljivosti recipijenta (podzemlje), što, naravno, nije slučaj u gusto izgrađenim i dalje brzo rastućim urbanim područjima (Tuzi, Golubovci, prigradska naselja), te naseljima lociranim u osjetljivim područjima slivova strateških vodotoka i/ili izvorišta: Čemovsko polje, slivovi rijeka Ribnice i Cijevne. Zabrinjavajuće je i nekontrolisano korišćenje šljunka i pijeska iz rijeka Morače i Cijevne.

Naime, neophodno je kontinuirano praćenje kvalitet kako vode za piće, tako i površinskih i podzemnih voda. Neophodna je izgradnja i rekonstrukcija vodovodne mreže, prečišćivača otpadnih voda i td. Takođe

ne postoji katastar izvora zagađivača, kao osnovni instrument u politici donošenja mjera i planova sprečavanja i/ili smanjenja emisije zagađenja ne postoji. Naime, Zakonom o životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 052/16, 073/19) predviđa da su *jedinice lokalne samouprave dužne da vode katastre izvora zagađivača* na svojoj teritoriji.

2.2.4. Zemljište

Monitoring sadržaja opasnih i štetnih materija u zemljištu realizuje se u skladu sa Zakonom o životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 052/16, 073/19), Zakonom o poljoprivrednom zemljištu ("Sl. list RCG", br. 015/92, 059/92, 027/94, "Sl. list CG", br. 073/10, 032/11) i Pravilnikom o dozvoljenim koncentracijama štetnih i opasnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje („Sl. list RCG“, br. 018/97), a usklađuje se i sa zahtjevima Stokholmske konvencije o dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama (POPs).

Utvrđivanje sadržaja opasnih i štetnih materija u zemljištu tokom 2020. godine izvršeno je na 13 lokacija, u sedam crnogorskih opština (Berane, Nikšić, Pljevlja, Podgorica, Tivat, Ulcinj i Žabljak). Na svim lokacijama ispitivan je sadržaj neorganskih materija (kadmijum, olovo, živa, arsen, hrom, nikal, fluor, bakar, molibden, bor, cink i kobalt), u okviru čega su sprovedene analize za utvrđivanje ukupnog sadržaja hemijskih elemenata u zemljištu, kao i analize za utvrđivanje stepena biodostupnosti odnosno prirodnog geo-hemijskog ili antropogenog porijekla hemijskih elemenata. Na devet lokacija ispitivano je i potencijalno prisustvo dugotrajnih organskih zagađujućih supstanci – POPs (perfluorooktan sulfonska kiselina - PFOS, polibromovani difeniletri - PBDE, policiklični aromatični ugljovodonici - PAH, polihlorovani bifenili - PCB kongeneri, organokalajna jedinjenja i organohlorni pesticidi, a dioksini/furani na četiri lokacije).

Rezultati ispitivanja opasnih i štetnih materija u zemljištu na području Glavnog grada Podgorica

U 2020. godini, na području Glavnog grada Podgorica, uzorkovanje zemljišta izvršeno je na lokaciji naselje Omerbožovići (poljoprivredno zemljište u blizini sanitarne deponije komunalnog otpada „Livade“).

Rezultati ispitivanja zagađenosti zemljišta pokazali su sledeće:

- Analizom uzorka zemljišta sa lokacije u blizini sanitarne deponije komunalnog otpada „Livade“ (koja se prati od 2020. godine) evidentiran je **povećan sadržaj hroma, nikla i bora u odnosu na vrijednosti normirane Pravilnikom**. Sadržaj svih ostalih neorganskih i organskih parametara ne premašuje propisane koncentracije. Naime, od analiziranih toksičnih i kancerogenih organskih materija detektovano je samo prisustvo policikličnih aromatičnih ugljovodonika (PAH) i to u okvirima propisane MDK, dok su sve ostale POPs hemikalije ispod granice detekcije.

Ukupni rezultati dodatnih analiza za navedena prekoračenja parametara na ovoj lokaciji:

- U zemljištu uzorkovanom na ovoj lokaciji povećan sadržaj navedenih elemenata ima prirodno, geološko porijeklo. Najveći procenat njihovog sadržaja prisutan je u prirodno teško pokretljivim oblicima, od čega samo u silikatnim jedinjenjima 92% ukupnog nikla i 90% ukupnog hroma. Bor je u zemljištu uglavnom prisutan u kristalnim formama i na njegovu biodostupnost najviše utiče kiselost zemljišta (pH), koja je opet u direktnoj vezi sa klimatskim prilikama. Njegov povišen sadržaj pripisuje se alkalnoj reakciji zemljišta, niskom nivou padavina i visokim temperaturama koje su obilježile podgoričku kotlinu u dužem vremenskom periodu prije i u toku uzorkovanja. Takvi uslovi pogoduju smanjenju rastvorljivosti bora što dovodi do njegovog nakupljanja u površinskom sloju zemljišta.

Zaključak: Praćenje potencijalnog zagađenja zemljišta u našoj zemlji otežava nedostatak adekvatnog zakonskog okvira. Na snazi je Zakon o poljoprivrednom zemljištu kojim se uređuje samo poljoprivredno zemljište. Shodno tome, za zemljišta druge namjene (industrijska zemljišta, dječija igrališta, parkovi, stambene zone, itd.) ne postoje odgovarajuće, zakonom propisane, maksimalno dozvoljene koncentracije opasnih i štetnih materija.

2.2.5. Upravljanje otpadom

Osnovni pravni okvir za upravljanje otpadom u Crnoj Gori je Zakon o upravljanju otpadom (Sl. list CG, br. 64/11, 39/16), kojim se uređuju vrste i klasifikacija otpada, kao i planiranje i način upravljanja otpadom. Otpad se dijeli na više načina i to prema: opasnim svojstvima, načinu nastanka (djelatnostima u okviru kojih otpad nastaje) i prema sastavu.

Kako bi se postojeći resursi koristili racionalno i na održiv način potrebno je, najprije, vršiti prevenciju nastanka otpada, odnosno smanjiti količine proizvedenog otpada na izvoru (ne stvarati otpad nepotrebno). Neophodno je podsticati ponovnu upotrebu i reciklažu, a tek kao posljednju opciju planirati pravilno odlaganje otpada. Takav mehanizam upravljanja ne dozvoljava nekontrolisano jednokratno korišćenje resursa, već podstiče njihovu racionalnu upotrebu.

U principu, ne postoji direktan i trenutni uticaj neadekvatno deponovanog otpada na ljudsko zdravlje, ali se ono može ugroziti indirektnim putevima kao što su:

- raznošenje otpadnog materijala vjetrom ili od strane životinja,
- nekontrolisano izdvajanje zagađujućih gasova,
- širenje neprijatnih mirisa,
- paljenje otpada i emisija produkata sagorijevanja i
- nekontrolisano prodiranje voda zagađenih na neuređenim deponijama i ugrožavanje ispravnosti bunara i vodotoka u okolini.

Osnovi cilj upravljanja otpadom je da se generisanjem otpada ne bi narušio postojeći ekološki bilans i ravnoteža. U tom smislu osnovne postavke cjelovitog sistema upravljanja otpadom polaze od načela potpunog uvida u tok otpada od mjesta nastanaka pa do mjesta konačne obrade i zbrinjavanja.

Stvoreni otpad treba tretirati na mjestu njegovog stvaranja-nastajanja. Svaka aktivnost mora biti planirana i sprovedena na način da predstavlja najmanji mogući rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi. Sistem za upravljanje otpadom mora biti organizovan na način da bude lako primjenjiv sa visokim stepenom bezbjednosti po životnu sredinu.

U Crnoj Gori, deponovanje i dalje predstavlja najzastupljeniji metod za konačno rješavanje pitanja nastalog otpada. U Glavnom gradu postoji savremena sanitarna deponija „Livade“. Pored toga odlaganje otpada tipa građevinskog šuta, zemljanih iskopa i baštenski otpad, organizovano je na legalnim odlagalištima na Sitnici i Mojanskom krstu. U okviru regionalne deponije "Livade" u Podgorici, prošireni su kapaciteti za odlaganje neopasnog otpada (izgradnjom treće sanitarne kade), a završeno postrojenje za tretman ocjedenih voda pušteno je u rad sredinom 2018. godine.

Postojeća infrastruktura u oblasti upravljanja otpadom u Podgorici odnosi se na:

- regionalne deponije neopasnog otpada „Livade“
- reciklažni centar (1)
- postrojenja za obradu otpadnih vozila (1)
- reciklažna dvorišta: Podgorica (6)
- postrojenja za obradu medicinskog otpada u Podgorica (1).

Sakupljanje komunalnog otpada za potrebe fizičkih i pravnih lica u Glavnom gradu obavlja "Čistoća" d.o.o. Podgorica koje pored navedenog obavlja i održavanje i čišćenje javnih površina, pružanje kafilerijskih usluga i održavanje javnih sanitarnih čvorova, dok su poslovi zbrinjavanja/deponovanja otpada u nadležnosti „Deponija“ d.o.o. Podgorica.

2.2.6. Buka

Na osnovu Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. list Crne Gore, br. 028/11, 001/14, 002/18) i Pravilnika o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Sl. list CG, br. 60/11), opštine su donijele rješenja o akustičkom zoniranju svojih teritorija. Određivanjem akustičkih zona, propisane su granične vrijednosti za definisane djelove opštinske teritorije, što je od značaja za zaštitu od buke u životnoj sredini, a i za buduće planiranje izgradnje objekata i izdavanje dozvola za rad u ugostiteljskim i drugim objektima.

Monitoring buke u životnoj sredini u Crnoj Gori vršen je u skladu sa Programom monitoring buke u životnoj sredini za 2019. Programom je obuhvaćeno petnaest mjernih pozicija u četrnaest opština Crne Gore: Ulcinju, Podgorici, Budvi, Petrovcu, Kotoru, Žablaku, Nikšiću, Bijelom Polju, Beranama, Kolašinu i Mojkovcu. Analize su pokazale da su gotovo na svim mjernim pozicijama zabilježene veće vrijednosti indikatora buke.

Na teritoriji Glavnog grada Podgorice, mjerenje nivoa buke vrši se na dvije lokacije: Stari Aerodrom, Bulevar Pera Četkovića br. 175, zajednička stambena zgrada, I sprat i I Proleterske brigade br. 33, mini obilaznica, individualni stambeni objekat, I sprat, u intervalu dnevnog (L_{day}) 07-19 h, večernjeg (Levening) 19-23 h i noćnog perioda (L_{night}) 23-07 h.

Akustička zona		Nivo buke u dB (A)		
		L _{day}	Levening	L _{night}
1.	tiha zona u prirodi	35	35	30
2.	tiha zona u aglomeraciji	40	40	35
3.	zona povišenog režima zaštite od buke	50	50	40
4.	stambena zona	55	55	45
5.	zona mješovite namjene	60	60	50
6.	zone pod jakim uticajem buke koja potiče od saobraćaja	L _{day}	L _{evening}	L _{night}
6a	zona pod jakim uticajem buke koja potiče od vazdušnog saobraćaja	55	55	50
6b	zona pod jakim uticajem buke koja potiče od drumskog saobraćaja	60	60	55
6c	zona pod jakim uticajem buke koja potiče od željezničkog saobraćaja	65	65	60
7.	industrijska zona	Na granici ove zone buka ne smije prelaziti granične vrijednosti nivoa buke u zoni s kojom se graniči.		
8.	zona eksploatacije mineralnih sirovina	Na granici ove zone buka ne smije prelaziti granične vrijednosti nivoa buke u zoni s kojom se graniči.		

Granične vrijednosti buke u akustičkim zonama

Glavni grad poseduje Odluku o utvrđivanju akustičkih zona na teritoriji Glavnog grada Podgorice ("Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", br. 27/15 od 05.08.2015), Sva pravna i fizička lica dužna su da se staraju o tome da svojom djelatnošću i aktivnostima ne ugrožavaju okruženje bukom.

OCJENA STANJA SA ASPEKTA KVALITETA ŽIVOTNE SREDINE

Stanje životne sredine u cjelini se može pozitivno ocijeniti. Rezultati istraživanja ukazuju na to da se za neka područja moraju, već sada, preduzeti mjere zaštite. Područja koja su prvenstveno ugrožena po pravilu su uže gradsko jezgro i industrijske zone.

- Podgorica i šire okruženje se nalazi u Centralnoj zoni kvaliteta vazduha u kojoj je neophodno unaprijeđenje kvaliteta vazduha. Tokom 2020. prekoračenja koncentracije PM čestica, u odnosu na propisane vrijednosti, dominantno su uticale na lošiji kvalitet vazduha. Prisustvo ovih čestica, u koncentracijama iznad propisanih, sa aspekta zaštite zdravlja iako ne i najveće značajne su i u Podgorici.
- U Centralnoj zoni evidentirano je blago poboljšanje kvaliteta vazduha. Uspostavljanjem mjerne stanice na jednoj od najprometnijih raskrsnica u Podgorici potvrđeno da emisije koje potiču od saobraćaja (i dominantnog udjela motora koji za pogon koriste dizel gorivo) u kumulativnom uticaju značajno djeluju na lošiji kvalitet vazduha.
- Zagađenje benzo(a)pirenom, koji je produkt sagorijevanja fosilnih goriva (grijanje, industrija i saobraćaj), evidentno je u urbanim sredinama. Visoke koncentracije ovog polutanta uobičajene su tokom perioda prekoračenja koncentracije PM čestica, odnosno najčešće tokom sezone grijanja.
- Na teritoriji Podgorice dva puta je prošle godine evidentirana pojava kiselih kiša, u suvoj depoziciji. Kiselost je bila slaba, sa pH iznad 5. Srednja godišnja pH vrijednost iznad 7 bila je u srednjem regionu na stanici u Golubovcima. U mokroj depoziciji, u Podgorici, elektroprovodljivost je bila znatno veća, nego u suvoj depoziciji.
- Na području Crne Gore, 2020. godina je bila godina sa temperaturama iznad klimatske normale. Prema raspodjeli percentila, temperatura vazduha se kretala u kategoriji ekstremno toplo, dok se količina padavina kretala u kategorijama sušno, sušno i normalno. Srednja temperatura vazduha u Podgorici je iznosila 17,4°C, dok je izmjereno 1.494 lit/m², što čini 90% prosječne godišnje količine padavina.
- Otpadne vode iz industrije i domaćinstava iz naselja na slivnom području rijeke Zete značajno zagađuju Moraču i imaju uticaj i na kvalitet podzemnih voda. Postojeće PPOV (zbog ograničenog kapaciteta i nedostatka predtretmana za neke industrijske proizvođače koji ispuštaju otpadne vode u javnu kanalizaciju (efluent PPOV je neodgovarajućeg kvaliteta). Zagađenju doprinosi i industrijske otpadne vode koje se ispuštaju direktno u Moraču neadekvatno odlaganje otpada i otpadne vode sa poljoprivrednih imanja.
- Treba unaprijediti postojeću vodovodnu i kanizacionu mrežu i razviti novu.
- U Glavnom gradu postoji savremena sanitarna deponija „Livade“. Pored toga odlaganje otpada tipa građevinskog šuta, zemljanih iskopa i baštenski otpad, organizovano je na legalnim odlagalištima na Sitnici i Mojanskom krstu. Na deponiji Livade na Vrelima ribnickim izgrađen je savremeni Regionalni reciklažni centar. Takođe je izgrađeno postrojenje za tretman vozila i sprovodi se proces za izgradnju „baklje“.
- Grad Podgorica posjeduje Plan upravljanja komunalnim i neopasnim građevinskim otpadom za period 2016-2020.godina, ali ne i za period posle toga.
- U skladu sa zakonskim rješenjima u oblasti buke izrađena je i usvojena Odluka o utvrđivanju akustičkih zona na teritoriji Glavnog grada.

2.3. STANJE NA LOKACIJI I ŠIRE UKOLIKO SE PLAN NE REALIZUJE

Plansko područje, a samim tim i stanje pojedinih segmenata životne sredine može se generalno ocijeniti kao djelimično degradirano. Prirodna obilježja su se u određenom obimu izgubila. Posmatrano u kontekstu uticaja antropogenih komponenti, ovo područje može se označiti kao urbano područje (*CORINE Land Cover* klasifikacija).

Opasnost predstavlja zauzimanje novih površina, što može dovesti do devastacije životne sredine u vidu zagađenja vazduha, vode, devastacije tla, vegetacije i dr. Neorganizovano obavljanje aktivnosti, bez definisanja i unaprjeđenja neophodnih sadržaja i infrastrukture, povećalo bi pritisak na stanje životne sredine u cjelini.

3. IDENTIFIKACIJA PODRUČJA ZA KOJA POSTOJI MOGUĆNOST DA BUDU IZLOŽENA ZNAČAJNOM RIZIKU I KARAKTERISTIKE ŽIVOTNE SREDINE U TIM PODRUČJIMA

A. Područje gradnje

Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada obrađeno je 26 lokacija, u okviru kojih je izmjenjena namjena ili su dopunjeni uslovi za moguće sadržaje na već postojećim namjenama. Predmetne lokacije se nalaze u okviru GUR-a Podgorice, GUR-a Golubovci i van urbanih zona u okviru PUP-a Glavnog grada.

- GUR Podgorice - izmjenama plana obuhvaćeno je 19 lokacija i to: Lokacija 2, Lokacija 3, Lokacija 4, Lokacija 5, Lokacija 6, Lokacija 7, Lokacija 8, Lokacija 9, Lokacija 12, Lokacija 13, Lokacija 14, Lokacija 15, Lokacija 16, Lokacija 17, Lokacija 20, Lokacija 21, Lokacija 22, Lokacija 23, i Lokacija 26.
- GUR Golubovci - izmjenama plana su obuhvaćene 2 lokacije: Lokacija 1 i Lokacija 18.
- PUP-a Glavnog grada - izmjenama plana su obuhvaćene 5 lokacija: Lokacija 10, Lokacija 11, Lokacija 19, Lokacija 24 i Lokacija 25.

Imajući u vidu postojeće namjene na lokacijama, kao i planirane aktivnosti, može se konstatovati da realizacija Izmjene i dopune PUP-a uključuje određeni rizik po kvalitet pojedinih segmenata predmetnog područja. Pretpostavljeni rizici su naistaknutiji na:

1. neizgrađenim površinama na Čemovskom polju koje su planirane kao zaštitni pojas ili su bile u funkciji zaštitnog pojasa (Lokacija 9, Lokacija 12, Lokacija 13, Lokacija 14, Lokacija 17, Lokacija 20, Lokacija 22 i Lokacija 24.);
2. površinama u okviru GUR-a Podgorica sa izraženim pejzažnim vrijednostima (Lokacija 4, Lokacija 5 i Lokacija 7) i u okviru GUR-a Golubovci (lokacija 18);
3. lokacijama u okviru GUR-a gdje je planirano povećanje gustine stanovanja (Lokacija 3);
4. lokacijama van urbanih područja u okviru PUP-a Glavnog grada koje nisu infrastrukturno opremljene (Lokacija 10, Lokacija 11, Lokacija 19, Lokacija 24 i Lokacija 25).

B. Prirodna dobra

1. Lokacije na Čemovskom polju (Lokacija 23). Čemovsko polje je nominovano kao EMERALD sajt i prepoznato kao IBA područje (područja koja su značajna za boravak ptice - Important Bird Areas). Lokacija 13 i Lokacija 14 su u direktnom kontaktu sa Emerad sajtom (Čemovsko polje).
2. Lokacije uz Skadarsko jezero (Lokacija 10, Lokacija 11). Područje Skadarskog jezera na crnogorskoj teritoriji je 1983. proglašeno je Nacionalnim parkom. Pored specifičnih limnoloških karakteristika, jezero odlikuje i izuzetno bogatstvo ornitofaune i ihtiofaune, kao i bujna vegetacija močvarnog tipa. Kao značajno stanište vodenih ptica, jezero je 1995. godine Ramsar konvencijom upisano u Svjetsku listu močvara od međunarodnog značaja. Pored navedenog predmetno područje je nominovano kao EMERALD područje i uvršteno u IBA i IPA područja (Područja koja su značajna za boravak ptica - Important Bird Areas - IBA i Područja koja su značajna za biljke - Important Plant Areas - IPA).

Mogući negativni uticaji: Narušavanje ili uništavanje staništa endemičnih vrsta, degradacija livadske vegetacije, krčenje šumske vegetacije, promjena slike predjela, prenamjena zemljišta, održivost prirodnih

resursa. Koncentracija korisnika predstavlja i rizik za pojavu požara. Takođe je moguće deponovanje, skladištenje i odlaganje svih vrsta otpada kao i viškova zemlje iz područja gradnje.

4. POSTOJEĆI PROBLEMI U POGLEDU ŽIVOTNE SREDINE U PLANSKOM ZAHVATU

Sagledavajući dostupne informacije i podatke postojeci problemi se mogu sumirati kroz:

- Narušavanje kvaliteta vazduha i zemljišta i povećanje nivoa buke zbog saobraćaja;
- Nelegalna gradnja;
- Dalja planska urbanizacija koja može dovesti do ugrožavanja staništa biljnog i životinjskog svijeta;
- Degradaciju prirodnih vrijednosti potencijalnih zaštićenih prirodnih dobara;
- Povećani pritisak na prirodne resurse;
- Generisanje velikih količina otpada (komunalnog, građevinskog i opasnog);
- Gubitak poljoprivrednih površina;

5. OPŠTI I POSEBNI CILJEVE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE OD ZNAČAJA ZA PLAN

5.1. NAČIN ODREĐIVANJA

Definisanje strategije i opštih ciljeva zaštite životne sredine na području ID PUP-a Glavnog grada zasniva se na hijerarhijskim planovima višeg reda, Prostorni plan Crne Gore do 2020. godine, PUP Glavnog grada Podgorice do 2025. godine i strateškim dokumentima (Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore do 2030. godine, Nacionalna strategija biodiverziteta sa Akcionim planom za period 2016-2020. godine. Strateški ciljevi zaštite životne sredine predstavljaju faktore očuvanja ekološkog integriteta prostora, odnosno racionalnog korišćenja prirodnih resursa i zaštite životne sredine.

Većina opštih ciljeva vezana je za planska dokumenta višeg reda i uslove koji oni diktiraju, dok se posebni ciljevi definišu za specifičnost plana, konkretni razmatrani prostor, namjenu površina, dominantne djelatnosti koje se odvijaju na posmatranom području, a sve u kontekstu postojećeg stanja životne sredine na prostoru koji je predmet plana.

5.2. OPŠTI CILJEVI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Osnovni cilj izrade strateške procjene je obezbjeđivanje da pitanja životne sredine, uključujući i zdravlje ljudi, budu potpuno uzeta u obzir prilikom razvoja, radi obezbjeđivanja održivog razvoja, obezbjeđivanje učešća javnosti, kao i unaprijeđivanja nivoa zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

Opšti ciljevi zaštite životne sredine na području ID PUP-a proističu iz opštih ciljeva zaštite životne sredine definisanih Zakonom o životnoj sredini (Sl. list CG br. 52/16, 073/19):

- očuvanje i zaštita zdravlja ljudi, cjelovitosti, raznovrsnosti i kvaliteta ekosistema, genofonda životinjskih i biljnih vrsta, plodnosti zemljišta, prirodnih ljepota i prostornih vrijednosti, kulturne baštine i dobara koje je stvorio čovjek;
- obezbjeđenje uslova za ograničeno, razumno i održivo gazdovanje živom i neživom prirodom, očuvanje ekološke stabilnosti prirode, količine i kvaliteta prirodnih bogatstava i spriječavanje opasnosti i rizika po životnu sredinu.

Opšti ciljevi zaštite životne sredine, koji su dati u Nacionalnoj strategiji održivog razvoja, su važni za realizaciju predmetnog Plana, među kojima su naročito značajni:

- uravnotežen i pravičan ekonomski razvoj koji se može održati u dužem vremenskom periodu;
- pažljivo upravljanje i očuvanje (u najvećoj mogućoj mjeri) neobnovljivih resursa;
- racionalna/održiva upotreba energije i prirodnih resursa (vode, zemljišta, šuma, itd.);

- minimiziranje otpada, efikasno sprečavanje i kontrola zagađenja i minimiziranje ekoloških rizika;
- primjena principa predostrožnosti, tj. zahtjeva da se očuva prirodna ravnoteža u okolnostima kada nema pouzdanih informacija o određenom problemu;
- primjena principa ekološke kompenzacije - ako se ne mogu izbjeći negativni efekti na fizičke karakteristike područja sa velikim vrijednostima biološkog diverziteta ili diverziteta prirodnih predjela, onda treba postići balans pomoću mjera zaštite i konzervacije;
- poštovanje ekološkog integriteta - treba zaštititi ekološke procese od kojih zavisi opstanak vrsta, kao i staništa od kojih zavisi njihov opstanak;
- obezbjeđenje restauracije i ponovnog stvaranja/obnavljanja - gdje je to moguće, biodiverzitet i diverzitet prirodnih predjela, treba da bude restauriran ili/ ponovo stvoren, uključujući mjere za rehabilitaciju i reintrodukciju ugroženih vrsta;
- izbor najboljih tehnologija koje su na raspolaganju i najboljih primjera iz prakse za zaštitu životne sredine;
- primjena principa pažljivog donošenja odluka, na osnovu najboljih mogućih dostupnih informacija;
- obezbjeđenje učešća svih zainteresovanih strana u procese odlučivanja o ključnim pitanjima životne sredine vezanih za projekat (centralne i lokalne vlasti, nevladine organizacije, privatni/poslovni sektor, profesionalne organizacije, sindikat), uz izgradnju dijaloga i povjerenja i uz razvoj društvenog kapitala;
- zaštita kulturnog identiteta područja.

Za određivanje ciljeva zaštite životne sredine ustanovljenih na međunarodnom nivou, a koji su od značaja za Plan, korišćeni su relevantni međunarodni dokumenti koje je usvojila Skupština Crne Gore. Ratifikacijom ovih dokumenata, Crna Gora je preuzela obavezu sprovođenja njihovih odredbi:

- Konvencija o biodiverzitetu
- Okvirna Konvencija Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama
- Kyoto protokol Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama
- Bečka konvencija o zaštiti ozonskog omotača
- Montrealski protokol o materijama koje oštećuju ozonski omotač
- Konvencija o globalnoj zaštiti od dezertifikacije
- Evropska konvencija o predjelima.

5.3. POSEBNI CILJEVI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Posebni ciljevi zaštite životne sredine planskog područja utvrđuju se na osnovu analize postojećeg stanja životne sredine i značajnih pitanja, problema, ograničenja i potencijala planskog područja, kao i prioriteta za rješavanje ekoloških problema, a u skladu su sa opštim ciljevima i načelima zaštite životne sredine.

Posebni ciljevi strateške procjene predstavljaju razradu opštih ciljeva i definisani su na osnovu sagledanih problema i zahtjeva za zaštitu životne sredine na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou. Za svaki od postavljenih posebnih ciljeva strateške procjene definisani su indikatori u odnosu na koje se ocjenjuju planska rješenja.

Posebni ciljevi SPU predstavljaju konkretan, dijelom i kvantifikovan iskaz i razradu formulisanih opštih ciljeva SPU datih u obliku smjernica za promjenu i akcija kojima će se te promjene izvesti. Oni treba da obezbjede subjektima odlučivanja jasnu i mjerodavnu sliku o suštinskom odgovoru na pitanje: da li plan doprinosi ciljevima zaštite životne sredine ili je u konfliktu sa njima.

Na osnovu definisanih posebnih ciljeva vrši se izbor odgovarajućih indikatora koji će se koristiti u izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu. Indikatori stanja životne sredine predstavljaju veoma bitan segment u okviru izrade ekoloških studija i planskih dokumenata. Indikatori su veoma prikladni za mjerenje i ocjenjivanje planskih rješenja sa stanovišta mogućih šteta u životnoj sredini kao i za utvrđivanje

nepovoljnih uticaja koje treba smanjiti ili eliminisati. Svrha njihovog korišćenja je u usmjeravanju planskih rješenja ka ostvarenju ciljeva koji se postavljaju.

Tabela: Posebni ciljevi strateške procjene

Oblast zaštite	Posebni cilj	Indikator
Biodiverzitet i zaštićena prirodna dobra	<ul style="list-style-type: none"> - očuvanje biodiverziteta kao cjeline, a posebno komponenti specijskog biodiverziteta koje imaju konzervacionu vrijednost - uspostavljanje sistema pracenja stanja biodiverziteta na teritoriji Glavnog grada - Integracija pitanja zaštite biodiverziteta u druge sektore, naročito definisanje odgovarajucih planskih rješenja - zaštita postojećih zaštićenih područja i proglašenje novih 	<ul style="list-style-type: none"> - broj, površina i značaj uništenih staništa na kopnu - realizacija ciljeva Nacionalne Strategije biodiverziteta sa akcionim planom za period 2016-2020. - broj ugroženih vrsta - broj i površina zaštićenih područja
Zelene površine	<ul style="list-style-type: none"> - ocuvanje postojeće vegetacije - uspostavljanje optimalnog odnosa između izgrađenih i slobodnih zelenih površina - planiranje zelenih površina adekvatno namjeni prostora - sprečavanje unosa invazivnih vrsta - zaštita od akcidenata 	<ul style="list-style-type: none"> - promjena površine pod vegetacijom - nivo ozelenjenosti - trend unošenja alohtonih i invazivnih biljnih vrsta - kapacitet protivpožarne infrastrukture
Pejzaž	<ul style="list-style-type: none"> - očuvati i unaprijediti vrijedne prirodne i pejzaže specifičnosti - očuvati karakteristične vizure 	<ul style="list-style-type: none"> - izvještaj o pejzažu
Ljudsko zdravlje i kvaliteta života	- snabdjeti sve objekte pitkom vodom	- izvještaj o vodosnabdijevanju područja
	- prikupiti, obraditi i na odgovajuć način odlagati komunalne otpadne vode	- koncentracija BPK i HPK u vodi - precišćavanje otpadnih voda
	- smanjiti emisiju štetnih materija i čestica u zemljištu - spriječiti eroziju zemljišta - zaštita od akcidenata	- prisustvo opasnih i štetnih organskih i neorganskih materija - sprovođenje mjera za spriječavanje erozije
	- smanjiti nivo štetnih materija u vazduhu - smanjiti stepen izloženosti stanovništva zagađenom vazduhu	- emisije čestica, SO ₂ i NO _x - broj dana sa prekoračenjem granične vrijednosti imisije za čad, SO ₂ i NO ₂
	- smanjenje izloženosti stanovništva prekomjernoj buci	- nivo buke u skladu sa Pravilnikom o graničnim vrijednostima buke i Odlukom o utvrđivanju akustičkih zona
	- osigurati održivo upravljanje čvrstim otpadom	- dinamika i način evakuacije otpada
	- racionalno korišćenje energije	- izgradnja niskoenergetskih objekata - korišćenje alternativnih izvora energije - upotreba svjetiljki po važećim evropskim standardima EN 13201

	- unaprijediti službu za zaštitu životne sredine, informisanje i monitoring	- broj mjernih tačaka u sistemu monitoringa
	- porast ekonomskog razvoja	- broj novih radnih mjesta

6. MOGUĆE ZNAČAJNE POSLJEDICE PO ZDRAVLJE LJUDI I ŽIVOTNU SREDINU

6.1. METODOLOGIJA, KRITERIJUMI, INDIKATORI I EVALUACIJA ZNAČAJA UTICAJA

Prvi korak u prepoznavanju mogućih uticaja plana je bio utvrđivanje rezultata sprovedena ključnih elemenata plana. Nakon što su identifikovani mogući uticaji koji mogu izazvati promjene na životnu sredinu vrijednovani su da bi se utvrdio njihov značaj. Vrijednovanje je izvršeno primjenom indikatora koji su utvrđeni iz posebnih ciljeva i ciljeva od značaja za zaštitu životne sredine - Opšti ciljevi. Na osnovu identifikovanog stanja u mogućnosti smo da preduzmemo adekvatne mjere u planskom procesu u cilju efikasne zaštite životne sredine. Uticaji su opisani kvalitativno na osnovu ekspertske procjene. Takođe su data i objašnjenja za svaki uticaj.

6.1.1. Uticaji na područje

Veličina uticaja na Lokacije (26 lokacija) je ocjenjena prema oblastima zaštite u okviru identifikovanih Posebnih ciljeva strateške procjene.

Veličina uticaja	Oznaka	Opis
Pozitivan	+	Povoljne promjene kvaliteta životne sredine
Bez uticaja / neznatan	0	Nema uticaja na životnu sredinu ili je uticaj neznatan
Manji negativan	-	U manjoj mjeri narušava životnu sredinu
Negativan	- -	U većoj mjeri narušava životnu sredinu

Prostorna jedinica/ Lokacija – Planirana namjena	Identifikovani negativni uticaji na životnu sredinu	Intenzitet uticaja		
		Pozitivan	Nema uticaja	Negativan
Lokacija 1 Poljoprivreda (PO)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja.			-
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta	+		
	Smanjenje zelenih površina		0	
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha		0	
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke		0	
Upotreba alternativnih izvora energije		0		
Lokacija 2 Površine za odbranu (OD)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	

Površine za Sport i rekreaciju (SRP) Površine za Zdravstvo (Z) Površine za Groblje (GP) Površine za pejzažno uređenje specijalne namjene (PUS)	Uticao na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			-
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda		0	
	Zagađivanje vazduha		0	
	Zagađivanje zemljišta		0	
	Prekomjerno povećanje nivoa buke		0	
	Upotreba alternativnih izvora energije	+		
Lokacija 3 Površine za školstvo (SS) Mješovita namjena (MN)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticao na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			-
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda		0	
	Zagađivanje vazduha		0	
	Zagađivanje zemljišta		0	
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
Upotreba alternativnih izvora energije	+			
Lokacija 4 Površine za groblja (GP) Mješovita namjena (MN) Centralne djelatnosti (CD) Površine infrastrukture – drumski saobraćaj (IS) Površine za pejzažno uređenje javne namjene (PUJ)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticao na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina		0	
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda		0	
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta		0	
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
Upotreba alternativnih izvora energije	+			
Lokacija 5 Centralne djelatnosti (CD) Površine za pejzažno uređenje javne namjene (PUJ)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticao na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			-
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure			--
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda		0	

	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta		0	
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
	Upotreba alternativnih izvora energije	+		
Lokacija 6 Centralne djelatnosti (CD)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			-
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda		0	
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta		0	
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
	Upotreba alternativnih izvora energije	+		
	Lokacija 7 Centralne djelatnosti (CD) Površine za pejzažno uređenje javne namjene (PUJ) Površine za pejzažno uređenje specijalne namjene (PUS)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0
Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja			0	
Gubitak poljoprivrednog zemljišta			0	
Smanjenje zelenih površina				-
Promjena slike predjela i uticaj na vizure				--
Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			0	
Zagađivanje vazduha				-
Zagađivanje zemljišta			0	
Prekomjerno povećanje nivoa buke				-
Upotreba alternativnih izvora energije		+		
Lokacija 8 Centralne djelatnosti (CD) Površine za pejzažno uređenje javne namjene (PUJ)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			-
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda		0	
	Zagađivanje vazduha		0	-
	Zagađivanje zemljišta		0	
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
Upotreba alternativnih izvora energije	+			
Lokacija 9	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili			--

Centralne djelatnosti (CD)	pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.			
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja			-
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			--
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure			--
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta		0	
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
	Upotreba alternativnih izvora energije	+		
Lokacija 10 Površine infrastrukture – drumski saobraćaj (IS) Ostale prirodne površine (OP) Vodene površine (VK)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja			-
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina		0	
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta		0	
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
	Upotreba alternativnih izvora energije		0	
Lokacija 11 Mješovita namjena (MN) Ostale prirodne površine (OP) Površine infrastrukture – drumski saobraćaj (IS)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja			-
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina		0	
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha		0	
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke		0	
	Upotreba alternativnih izvora energije		0	
Lokacija 12 Površine za groblja (GP)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.			-
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina		0	
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	

	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha		0	
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
	Upotreba alternativnih izvora energije		0	
Lokacija 13 Površine za groblja (GP)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.			-
	Uticao na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			--
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure			-
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha		0	
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke		0	
	Upotreba alternativnih izvora energije		0	
Lokacija 14 Površine Komunalne Infrastrukture (IOK)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.			-
	Uticao na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			--
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			--
	Zagađivanje vazduha			--
	Zagađivanje zemljišta			--
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			--
	Upotreba alternativnih izvora energije	+		
Lokacija 15 Centralne djelatnosti (CD)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.			-
	Uticao na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta			--
	Smanjenje zelenih površina			-
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure			--
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
Upotreba alternativnih izvora energije	+			

Lokacija 16 Centralne djelatnosti (CD)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta			--
	Smanjenje zelenih površina			-
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure			-
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
Upotreba alternativnih izvora energije	+			
Lokacija 17 Centralne djelatnosti (CD) Industrija i proizvodnja (IP) Površine za pejzažno uređenje javne namjene (PUJ)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.			-
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja			-
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			--
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure			--
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			--
Upotreba alternativnih izvora energije	+			
Lokacija 18 Površine za sport i rekreacija (SR)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina	+		
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure	+		
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda		0	
	Zagađivanje vazduha		0	
	Zagađivanje zemljišta		0	
	Prekomjerno povećanje nivoa buke		0	
Upotreba alternativnih izvora energije		0		
Lokacija 19 Centralne djelatnosti (CD)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	

	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina		0	
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha		0	
	Zagađivanje zemljišta		0	
	Prekomjerno povećanje nivoa buke		0	
	Upotreba alternativnih izvora energije	+		
Lokacija 20 Centralne djelatnosti (CD) Površine za pejzažno uređenje specijalne namjene (PUS)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.			-
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja			-
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			--
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure			-
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda		0	
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
Upotreba alternativnih izvora energije	+			
Lokacija 21 Centralne djelatnosti (CD)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			-
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure			-
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
Upotreba alternativnih izvora energije	+			
Lokacija 22 Centralne djelatnosti (CD)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina	+		
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure	+		
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda		0	
	Zagađivanje vazduha		0	
	Zagađivanje zemljišta		0	
Prekomjerno povećanje nivoa buke		0		

	Upotreba alternativnih izvora energije	+		
Lokacija 23 Površine komunalne infrastrukture (IOK)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.			--
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja			--
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			--
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure			-
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
	Upotreba alternativnih izvora energije	+		
Lokacija 24 Poljoprivredne površine (P) Šume (Š) Vjerski objekti (VO)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina		0	
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure		0	
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda		0	
	Zagađivanje vazduha		0	
	Zagađivanje zemljišta		0	
	Prekomjerno povećanje nivoa buke		0	
	Upotreba alternativnih izvora energije		0	
Lokacija 25 Površine za industriju i proizvodnju (IP) Površine infrastrukture – drumski saobraćaj (IS) Poljoprivredne površine (PO)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.		0	
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	
	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina		0	
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure			-
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
	Upotreba alternativnih izvora energije	+		
Lokacija 26 Objekti komunalne infrastrukture (IOK)	Gubljenje prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata.			-
	Uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja		0	

	Gubitak poljoprivrednog zemljišta		0	
	Smanjenje zelenih površina			-
	Promjena slike predjela i uticaj na vizure			-
	Zagađivanje podzemnih i površinskih voda			-
	Zagađivanje vazduha			-
	Zagađivanje zemljišta			-
	Prekomjerno povećanje nivoa buke			-
	Upotreba alternativnih izvora energije		0	

7. MJERE PREDVIĐENE U CILJU SPRIJEČAVANJA, SMANJENJA ILI OTKLANJANJA ZNAČAJNIH NEGATIVNIH UTICAJA DO KOJIH DOVODI REALIZACIJA PLANA

7.1. OPŠTE MJERE

U fazi planiranja i izgradnje, a u korelaciji sa raspoloživim podacima, moguće je predložiti okvirne mjere uklanjanja i ublažavanja uticaja, za koje se ne može dati kvantifikacija mjera u egzaktnom smislu zbog nepostojanja redovnog praćenja stanja segmenata životne sredine predmetnog prostora.

Mjere ublažavanja socijalnih uticaja

Važan korak u procesu planiranja korišćenja prostora je uključivanje javnosti u proces odlučivanja, primjenom postojećih zakonskih mehanizama.

- Prije početka izgradnje, neophodno je jasno definisati prostor za izgradnju objekata, uključujući i pomoćne objekte i pristupne puteve, kako bi se izbjeglo produženje trajanja radova.
- Potrebno je obezbjediti i sprovesti izgradnju i uređenje javnih površina i površina od javnog značaja.
- Potrebna je edukacija javnosti o značenju javnih površina i površina od opšteg dobra, kako bi se odnosili pozitivno prema istim i sačuvali ih, kako sa aspekta zaštite životne sredine i unapređenje standarda stanovanja i poslovanja.

Mjere ublažavanja uticaja na vazduh

- Radi smanjenja emisije prašine i čađi predvidjeti komunalno održavanje javnih površina (pranje ulica, čišćenje, održavanje itd.) tokom i nakon građenja i obavezno sprovesti linearno ozelenjavanje uz saobraćajnice i projektovati trotoare minimalne širine 2,50m.
- Obezbjediti bar 20% potrebne iz alternativnih izvora energije (važeći PUP).

Mjere ublažavanja uticaja na vode

- Planskim dokumentom obezbjediti i potrebne količine tehničke vode (za pranje saobraćajnica, staza i zalivanje zelenih površina).
- Predvidjeti ponovnu upotrebu prečišćenih atmosferskih voda kao tehničke što omogućuje uštedu potrošnje vode. Oborinske vode sa krovova objekata po pojedinim prostornim cjelinama prikupljati u spremnike neposredno uz objekte kako bi se mogu iskoristile za zalivanje zelenih površina ili pranje popločanih površina.
- Za Lokacije van urbanih zona neophodno je predvidi prečišćivače otpadnih voda sa visokim stepenom prečišćavanja – tercijarni (unapređeni) tretman prečišćavanja.

Mjere ublažavanja uticaja na zemljište

- Ukoliko geotehnička i seizmičkih ispitivanja karakteristika terena pokažu da planirane namjene predstavljaju rizik po objekte i prirodnu sredinu, ne dozvoliti izgradnju istih.
- Sprovesti redovnu kontrolu kvaliteta zemljišta oko trafostanice zbog mogućeg povećanja prisustava PCB kongenera i drugih organskih materija.

- Obavezna je kontrola fizičko-hemijskih parametara (triazina, ditiokarbamata, karbamata, hlorfenoksi i organohlornih pesticide) na uzorcima poljoprivrednog zemljišta zbog kontrole upotrebe sredstava za zaštitu bilja.

Mjere ublažavanja uticaja buke

Pravilno planiranje namjene prostora predstavlja osnovnu mjeru zaštite od buke.

- Sva pravna i fizička lica dužna su da se staraju o tome da svojom djelatnošću i aktivnostima ne ugrožavaju okruženje bukom.
- U fazi projektovanja građevinskih objekata zaštita od buke se postiže: ugradnjom akustičnih izolacija u objektima kao i horitkulturnim uređenjem pojasa oko groblja i duž saobraćajnica.
- U cilju uspostavljanja sistema kontrole izvora buke, prije izdavanja dozvola za rad, treba da se striktno poštuje procedura pri ovjeravanju ili izdavanju uvjerenja o usaglašenosti izvora buke sa propisanim graničnim vrijednostima emisije buke, odnosno da buka bude na takvom nivou da ne ugrožava zdravlje ljudi, da obezbjeđuje mir i uslove za odmor i rad; da se u postupku izdavanja upotrebne dozvole, kao i odobrenja za obavljanje djelatnosti, obavezno pribavi mišljenje o primijenjenim mjerama zaštite od buke, koje po potrebi mogu biti i tehničke mjere izvođenjem odgovarajuće zvučne izolacije objekata u kojima su locirani izvori buke, kao i mjere akustične zaštite na mjestima mogućeg nastajanja buke i putevima širenja buke.

Mjere tokom izrade planske i projektne dokumentacije

- Obaveza investitora je da implementira i sprovodi smjernice i mjere zaštite životne sredine definisane u Planu i u okviru SPU prilikom dalje razrade plana, odnosno da prilikom izrade projektno-tehničke dokumentacije sprovede mjere zadate Elaboratom o procjeni uticaja na životnu sredinu.
- Obavezna je izrada pejzažne taksacije, prije izrade projektne dokumentacije, i to na lokacijama (lokacija 2, lokacija 7, lokacija 9, lokacija 12, lokacija 16, lokacija 17, lokacija 18, lokacija 20, lokacija 21, lokacija 23 i lokacija 24).
- U Planskom dokumentu razmotriti i prilagoditi Predlog biljnih vrsta adekvatno lokaciji i planskim namjenama.

Mjere pri izdavanju dozvola za gradnju

- Radi spriječavanja degradacije prostora u datom području, prvenstveno usljed stvaranja gužvi u saobraćaju, nedostatka pitke vode, mogućeg zagađenja voda isl., dozvolu za gradnju objekata izdati tek onda kada se pruže dokazi da je sva potrebna i planirana infrastruktura (vodosnabdijevanje, odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda, saobraćajnice, parking prostori) riješena ili da će biti riješena do stavljanja objekata u funkciju.

Mjere tokom izgradnje

- Prije početka izgradnje, neophodno je jasno definisati prostor za izgradnju objekata, uključujući pomoćne objekte i pristupne puteve, kako bi se izbjeglo produženje trajanja radova.
- Redovnim praćenjem postupka građenja objekata osigurati da se objekat i prateća infrastruktura gradi u skladu sa zadatim uslovima izgradnje i Glavnim projektom.
- Tokom građenja obezbjediti kontinuiranu ekološku kontrolu gradilišta da bi se spriječile akcidentne situacije (izlivanje nafte i naftnih derivata, ispuštanje otpadnih voda bez predhodnog prečišćavanja isl).
- U fazi izgradnje objekata, neophodno je izabrati mehanizaciju i transportna sredstva koja će minimalno uticati na degradaciju zemljišta.
- Tokom izgradnje objekata prethodno utvrditi deponiju za odvoženje zemlje iz iskopa, izvan kruga gradilišta, ukoliko ne postoji način da se iskoristi zemlja iz iskopa za planiranje terena.
- Građevinsku mehanizaciju neophodno je redovno održavati, odmah izvršiti sanaciju eventualnih mjesta curenja, a u slučaju akcidenta hitno intervenisati u skladu sa planom mjera i aktivnosti u ovakvim slučajevima.

- Radi zaštite mogućih arheoloških nalazišta, zbog slabe arheološke istraženosti područja, prilikom izvođenja građevinskih ili zemljanih radova bilo koje vrste, potrebno je osigurati arheološki nadzor, a ukoliko se prilikom izvođenja radova nađe na nalazište ili nalaze arheološkog značenja, prema članu 69. Zakona o zaštiti kulturnih dobara (Sl. list RCG br. 49/10, 40/11), pravno ili fizičko lice koje neposredno izvodi radove, dužno je prekinuti radove i o nalazu bez odgađanja obavijestiti nadležni organ radi utvrđivanja daljnjeg postupka.

Mjere za sprječavanje akcidenata

- Prilikom projektovanja i izgradnje pridržavati se smjernica i odredbi o zaštiti od požara i Zakona o zaštiti i spašavanju (Sl. list CG br. 13/07, 05/08, 86/09, 32/11, 54/16).
- Kontrolu seizmičkog rizika (kao i drugih elemenata rizika: tehnogenih akcidenata i elementarnih nepogoda) neophodno je realizovati kroz konkretizaciju zahtjeva za poboljšanje pristupačnosti svih elemenata životne sredine, organizovanje otvorenih prostora i izolacionih pojaseva za prihvatanje stanovništva u slučaju zemljotresnih razaranja, zatim limitiranje izgradnje novih objekata bez istovremenog stvaranja susjednih otvorenih površina, kao i projektovanje objekata u skladu sa zahtjevima jednostavnosti konstrukcija i njihove otpornosti na zemljotrese.

7.2. POSEBNE MJERE

Prostorna jedinica/ Lokacija – Planirana namjena	Posebne mjere sprječavanja, smanjenja ili otklanjanja značajnih negativnih uticaja
Lokacija 1 Poljoprivreda (PO)	Zabrana upotreba hemijskih sredstava. Obezbjediti prečišćavanje otpadnih voda sa visokim stepenom prečišćavanja – terciarni (unapređeni) tretman prečišćavanja
Lokacija 2 Površine za odbranu (OD) Površine za Sport i rekreaciju (SRP) Površine za Zdravstvo (SRP) Površine za Groblje (GP)	Prije izrade planske/projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije.
Lokacija 3 Površine za školstvo (ŠS) Mješovita namjena (MN)	Sprovesti ozelenjavanje zadato planskim dokumentom
Lokacija 4 Površine za groblja (GP) Mješovita namjena (MN) Centralne djelatnosti (CD) Površine za pejzažno uređenje javne namjene (PUJ)	Obezbjediti čiste vizure prema Park-šumi Ljuboviću iz pravca mosta Union bridž.
Lokacija 5 Centralne djelatnosti (CD)	Prije izrade planske/projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije. Obezbjediti čiste vizure prema Park-šumi Gorica.
Lokacija 6 Centralne djelatnosti (CD)	Sprovesti ozelenjavanje zadato planskim dokumentom

Lokacija 7 Centralne djelatnosti (CD) Površine za pejzažno uređenje javne namjene (PUJ) Površine za pejzažno uređenje specijalne namjene (PUS)	Prije izrade planske/projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije
	Obezbjediti otvorene pristupe rijeci
	Sprovesti ozelenjavanje zadato planskim dokumentom
Lokacija 8 Centralne djelatnosti (CD) Površine za pejzažno uređenje javne namjene (PUJ)	Prije izrade planske/projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije
	Sprovesti ozelenjavanje zadato planskim dokumentom
Lokacija 9 Centralne djelatnosti (CD)	Prije izrade planske/projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije
	Predvidjeti mjere zaštite od akcidentalnih situacija
	Obavezna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu
Lokacija 10 Površine saobraćajne infrastrukture (IS) Ostale prirodne površine (OP) Vodene površine (VK)	Obezbjediti prečišćavanje otpadnih voda sa visokim stepenom prečišćavanja – tercijarni (unapređeni) tretman prečišćavanja.
Lokacija 11 Mješovita namjena (MN)	Obezbjediti prečišćavanje otpadnih voda sa visokim stepenom prečišćavanja – tercijarni (unapređeni) tretman prečišćavanja
Lokacija 12 Površine za groblja (GP)	Predvidjeti drenažni sistem cijelog kompleksa groblja.
	Predvidjeti tačna mjesta za postavljanje kontejnera – odlagalište otpada. Unutar površine odlagališta otpadnog materijala osigurati prostor - odlagalište (zatvoreno ili ograđeno), i to posebno za organski otpad (cvijeće, zelenilo i sl.), a posebno za ostali kruti otpad (plastika, keramika i sl.).
	Tokom korišćenja groblja višak iskopane zemlje nastao prilikom iskopa grobnica ne smije se odlagati na samom groblju kao niti na susjednom prostoru predviđenom za širenje groblja već se mora odvoziti na za to predviđenu deponiju. Redovito odvoziti prikupljeni grobni otpad.
	Prije izrade planske/projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije.
	Preporuka je da se tokom korišćenja groblja je upotreba ekoloških sanduka po standardima EU.
Lokacija 13 Površine za groblja (GP)	Predvidjeti drenažni sistem cijelog kompleksa groblja.
	Obodom groblja predvidjeti zaštitni (zeleni) pojas.
	Sprovesti podizanje zaštitnog pojasa (PUS) oko objekata komunalne infrastrukture, predviđen važećim planom.
	Tokom korišćenja groblja višak iskopane zemlje nastao prilikom iskopa ne smije se odlagati na samom groblju kao niti na susjednom prostoru predviđenom za širenje groblja već se mora odvoziti na za to predviđenu deponiju. Redovito odvoziti prikupljeni grobni otpad.

Lokacija 14 Površine za sanaciju, obradu i skladištenje otpada (TSO)	Predvidjeti mjere zaštite od akcidentalnih situacija.
	Sprovesti podizanje zaštitnog pojasa (PUS) oko objekata komunalne infrastrukture, predviđen važećim planom.
	Obezbjediti alternativnu upotrebu energije iz procesa spaljivanja guma.
	Obavezna izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu
Lokacija 15 Centralne djelatnosti (CD)	Obezbjediti prečišćavanje otpadnih voda sa visokim stepenom prečišćavanja – terciarni (unapređeni) tretman prečišćavanja.
Lokacija 16 Centralne djelatnosti (CD)	Prije izrade planske/projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije.
	Sprovesti ozelenjavanje zadato planskim dokumentom
Lokacija 17 Centralne djelatnosti (CD) Industrija i proizvodnja (IP)	Prije izrade projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije.
	Sprovesti ozelenjavanje zadato planskim dokumentom
Lokacija 18 Površine za sport i rekreacija (SR)	Prije izrade projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije.
Lokacija 19 Centralne djelatnosti (CD)	Obezbjediti prečišćavanje otpadnih voda sa visokim stepenom prečišćavanja – terciarni (unapređeni) tretman prečišćavanja.
Lokacija 20 Centralne djelatnosti (CD) Površine za pejzažno uređenje specijalne namjene (PUS)	Prije izrade projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije
Lokacija 21 Centralne djelatnosti (CD)	Prije izrade planske/projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije.
	Obezbjediti minimalni procenat zelenila za planiranu namjenu i u skladu sa navedenim planirati broj korisnika.
Lokacija 22 Centralne djelatnosti (CD)	Obezbjediti minimalni procenat zelenila za planiranu namjenu i u skladu sa navedenim planirati broj korisnika.
Lokacija 23 Objekti komunalne infrastrukture (IOK)	Obezbjediti prečišćavanje otpadnih voda sa visokim stepenom prečišćavanja – terciarni (unapređeni) tretman prečišćavanja
	Prije izrade planske/projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije
	Sprovesti podizanje zaštitnog pojasa (PUS) oko objekata komunalne infrastrukture, predviđen važećim planom.
Lokacija 24 Poljoprivredne površine (P) Šume (Š)	Kontrola upotrebe pesticide
	Izbjegavanje primjene agrohemikalija na saturisanim zemljištima
	Prije izrade planske/projektne dokumentacije neophodna je Izrada Elaborata pejzažne taksacije.

Lokacija 25 Površine za industriju i proizvodnju (IP)	Sprovesti podizanje zaštitnog pojasa (PUS) oko objekata komunalne infrastrukture, predviđen važećim planom. Predvidjeti mjere zaštite od akcidentalnih situacija.
	Obezbjediti radno-manipulativne površine i dovoljan broj parking mjesta za saobraćaj u mirovanju.
	Prostor komunalno opremiti i sanirati.
Lokacija 26 Objekti komunalne infrastrukture (IOK)	Lokaciju ograničiti u granicama izvan zahvata DUP-a Donja Gorica
	Obezbjediti minimalni procenat zelenila za planiranu namjenu

Obaveze nadležnih organa

Državni organi, organi lokalne uprave i ovlašćene i druge organizacije, dužni su da redovno, blagovremeno, potpuno i objektivno, obavještavaju javnost o stanju životne sredine, odnosno o pojavama koje se prate u okviru monitoringa, kao i mjerama upozorenja ili razvoju zagađenja koja mogu predstavljati opasnost za život i zdravlje ljudi, u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine i drugim propisima. Takođe, nadležni organ lokalne uprave dužan je da, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Zakona o upravljanju otpadom (Sl. list CG, br. 64/11, 39/16) izvrši popis neuređenih odlagališta na svom području, sačini plan sanacije ovih odlagališta i uvrsti ga u lokalni plan iz člana 94 stav 3 ovog zakona (član 98).

- Zbog velike koncentracije stanovništva u Glavnom gradu prilikom proširenja mreže za praćenje kvaliteta vazduha potrebno je planirati još jedno mjerno mjesto
- Izrada Plana upravljanja otpadom za naredni period.
- Tokom izrade razvojnog programa opštine definisati globalni seizmički rizik kao i nivo prihvatljivog rizika kao jedan od osnovnih parametra za izradu budućih planova.

8. PREGLED RAZLOGA KOJI SU POSLUŽILI KAO OSNOVA ZA IZBOR VARIJANATNIH RJEŠENJA

Poštujući dosadašnja iskustva u izradi Strateških procjena uticaja, u praksi se moraju razmatrati najmanje dvije varijante:

- varijanta da se Plan nerealizuje
- varijanta da se Plan realizuje.

Značajnost	Nerealizovanje Plana	Realizovanje Plana
-- veoma negativan	/	1
- negativan	3	6
0 neznačajan/bez uticaja	7	/
++ veoma pozitivan	/	/
+ pozitivan	/	3
Ukupno	10	11

Uticaji	Nerealizovanje PUP-a		Realizovanje PUP-a	
	Primjedba	Značaj	Primjedba	Značaj
Bioraznolikost, flora i fauna, i zaštićena područja				
Smanjenje broj vrsta	Ne očekuje se smanjenje broja vrsta	0	Iako je uticaj lokalnog karaktera zbog svog kumulativnog karaktera negativan uticaj će se odraziti na planski prostor i neposredno okruženje uslovljen zbirom drugih uticaja.	-
Uticaj na zaštićene ili ugrožene vrste ili njihova staništa, ili ekološki osjetljiva područja	Nema uticaja	0	Pojedine lokacije (10, 11, 23) nalaze se na području EMERALD sajta - Čemovsko polje i Skadarsko Jezero ili su u kontaktu (13,14) sa ekološki osjetljivim područjima.	-
Pejzaž				
Narušavanje strukture predjela i panoramske vrijednosti pejzaža	Izgradnja nelegalnih turističkih i infrastrukturnih objekata uslovljava promjenu strukture i slike predjela.	0	Iako je uticaj lokalnog karaktera, zbog planiranje izgradnje može doći do promjene slike i panoramske vrijednosti predjela posebno na lokacijama 7, 17, 21.	-
Vode				
Poboljšanje vodosnabdijevanja u području	Nema uticaja	0	Planirane namjene i sadržaji neminovno će doći do povećane potrebe za vodom.	-
Poboljšanje odvodnje otpadnih voda u području	Nelegalni objekti vjerovatno ispuštaju neprečišćene otpadne vode direktno u prirodu.	-	Obezbjediće se prečišćavanje otpadnih kanizacionih i atmosferski voda. Rizik od zagađenja se javlja na lokacijama van urbanih područja i na periferijama (1,10, 11, 15, 23, 24)	+
Zemljište				
Očuvanje tla	Izgradnja nelegalnih objekata	-	Tokom planirane izgradnje novih industrijskih, proizvodnih, privrednih i drugih objekata neminovno će doći do gubitka i promjene strukture tla.	--
Poboljšanje upravljanja čvrstim otpadom	Nelegalno odlaganje otpada.	-	Dati su uslovi za generisanje i prikupljanje komunalnog i drugog otpada.	+

Vazduh				
Povećanje ili smanjenje emisija štetnih materija (prašine, čađi, dima)	Nema uticaja	0	Zagađenja vazduha se očekuje usljed povećanja saobraćaja. Tokom građevinskih radova mašina očekuje se povećanja emisije štetnih materija (vremenski ograničena).	-
Upotreba obnovljivih izvora energije i povećavanje energetske efikasnosti	Nema uticaja	0	Planom su date smjernice za upotrebu obnovljivih izvora i racionalnu potrošnju energije. Date su preporuke za korišćenjem obnovljivih izvora energije.	+
Buka				
Povećavanje ili smanjenje postojećeg nivoa buke	Nema uticaja	0	Očekuje se povećan nivo buke u odnosu na propisan. Ovaj uticaj je prostorno ograničen.	-

Iz Tabele je vidljivo da u slučaju nerealizovanja ID PUP-a od ukupno 10 uticaja koji su razmatrani identifikovana su 3 manje negativna, dok su 7 bez uticaja/neznačajni.

U slučaju ID PUP-a od ukupno 10 uticaja koji su razmatrani identifikovan je 1 veći negativan, 6 manje negativna, dok su 3 pozitivna.

Na osnovu rezultata prethodnih analiza se može zaključiti da predložena planska rješenja mogu imati za posledicu trajne promjene u namjeni i strukturi zemljišta. Pojedini potencijalni negativni uticaji na segmente životne sredine su otklonjeni ili minimizirani (zagađnje voda).

9. PRIKAZ MOGUĆIH ZNAČAJNIH PREKOGRANIČNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Analizom identifikovanih mogućih uticaja na životnu sredinu i utvrđivanjem njihove veličine, značaja i dometa, utvrđeno je da njihov uticaj neće prelaziti državne granice. Stoga nema potrebe da se sprovedu konsultacije sa susjednim državama.

10. OPIS PROGRAMA PRAĆENJA STANJA ŽIVOTNE SREDINE, UKLJUČUJUĆI I ZDRAVLJE LJUDI U TOKU REALIZACIJE PLANA (MONITORING)

U skladu sa Lokacijama koje su predmet Plana potrebno je pratiti stanje:

Monitoring kvaliteta voda

Obaviti mjerenje kvaliteta vode (površinske i podzemne) kako bi se utvrdilo „0“ stanje kvaliteta voda. Kvalitet vode kontrolisati 4 puta godišnje na fizičko-hemijske pokazatelje (režim kiseonika, hranjive materije, biološke pokazatelje, ukupne ugljovodonike, teško isparljive lipofilne materije).

Potrebno je da otpadne vode imaju kvalitet komunalne vode, odnosno otpadne vode koja se može upuštati u kanalizaciju po Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda (Sl. list CG br. 056/19).

U slučaju da otpadne vode ne ispunjavaju kvalitet, potrebno je izvršiti prečišćavanje prije upuštanja u gradski kanalizacioni sistem.

Monitoring vode za piće

Monitoring zdravstvene ispravnosti vode za piće se zasniva i sprovodi na osnovu Zakona o vodama (Sl. list RCG br. 27/07 i Sl. list CG br. 27/07, 73/10, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 2/17, 84/18).

- Voda za piće ima i veliki higijensko-epidemiološki značaj, jer se putem vode mogu izazvati i prenijeti mnoga bakteriološka, virusna i parazitarina oboljenja, kao i oboljenja povezana sa hemijskom neispravnošću. Sistemska kontrola zdravstvene ispravnosti vode za piće podrazumjeva praćenje fizičko-hemijske i mikrobiološke ispravnosti.

Monitoring kvaliteta vazduha

Monitoring kvaliteta vazduha se mora uspostaviti u skladu sa Evropskom direktivom oprocjeni i upravljanju kvalitetom ambijentnog vazduha (96/62/ES). Potrebno je pratiti zakonom propisane indikatore (imisijske koncentracije). Vrijednosti pratiti u odnosu na: Zakon o zaštiti vazduha (Sl. list CG br. 25/10, 40/11, 043/15) i Pravilnik o emisiji zagađujućih materija u vazduh (Sl. list RCG br. 25/01).

Monitoring treba vršiti povremeno, a za slučaj utvrđivanja povećanih vrijednosti, treba preduzeti mjere sprečavanja rada lokalnih zagađivača, usmjeravanje saobraćaja u jednom pravcu, zabranu saobraćajnog prometa kroz pojedine zone, te uspostaviti kontinuirani monitoring.

Monitoring kvaliteta zemljišta

Sprovođenje monitoringa, tj. kontinuirano praćenje stanja promjena u zemljištu, poljoprivrednom i nepoljoprivrednom, jedna je od najznačajnijih mjera zaštite i očuvanja zemljišta, kao jednog od najvažnijih prirodnih resursa.

Monitoring kvaliteta zemljišta treba sprovoditi povremeno. Dugotrajno unošenje zagađujućih materija u zemljište može dovesti do smanjenja njegovog puferskog kapaciteta što kao posljedicu može imati trajnu kontaminaciju zemljišta i podzemnih voda. Monitoring kvaliteta zemljišta pratiti u skladu sa Pravilnikom o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija u zemljištu i metodama za njihovo ispitivanje (Sl. list RCG br. 18/97).

Monitoringnivoa buke

Monitoring nivoa buke treba sprovoditi periodično, sa većim brojem kontrolisanja buke u toku ljetnje sezone, najprije u zoni turizma i stanovanja. Monitoring intenziteta buke pratiti u odnosu na: Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. list Crne Gore br. 28/11, 28/12, 01/14, 02/18), Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Sl. list CG br. 60/11) i Odluku o utvrđivanju akustičkih zona na teritoriji Glavnog grada Podgorice (Sl. list CG - opštinski propisi, br. 27/15).

Monitoring upravljanja otpadom

Upravljanje otpadom treba da bude u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Sl. list Crne Gore br. 64/11, 39/16), te kontrolisanje upravljanja treba sprovoditi kontinuirano. Precizan monitoring je obavezno propisati u fazi izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu koji će se raditi na osnovu Idejnih, odnosno Glavnih projekata.

Monitoring izvora zagađenja

Potrebno je pratiti kvalitet i kvantitet otpadnih voda, shodno načinu, dinamici i parametrima datim u Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda (Sl. list CG br. 056/19).

Monitoring za druge elemente životne sredine i/ili parametri/indikator stanja za koje se nađe opravdanje za uključivanje u Program monitoringa (biodiverzitet, radioaktivnost, i td.)

11. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

U predmetnom Izvještaju izvršena je analiza i ocjena mogućih uticaja planirane namjene, organizacije i korišćenje prostora u zahvatu Izmjene i dopune PUP-a opštine Glavnog grada Podgorice na životnu sredinu uključujući i zdravlje ljudi.

Izmjene i dopune PUP-a Glavnog grada Podgorice planirane su na 26 lokacija, u okviru kojih je izmjenjena namjena ili su dopunjeni uslovi za moguće sadržaje na već postojećim namjenama. Predmetne lokacije se nalaze u okviru GUR-a Podgorice, GUR-a Golubovci i van urbanih zona u okviru PUP-a Glavnog grada.

Imajući u vidu postojeće namjene predmetnih lokacija, kao i planirane aktivnosti, može se konstatovati da realizacija Izmjene i dopune PUP Glavnog grada uključuje određeni rizik po kvalitet pojedinih segmenata predmetnog područja.

Negativni uticaj planskog rješenja se očekuje usljed trajne promjene namjene i strukture zemljišta. Ostali negativni uticaji od strateškog značaja su planskim mjerama svedeni na ekološki prihvatljiv nivo ili su eliminisani.

U okviru Izvještaja su date preporuke kao i određene zabrane kojih se treba pridržavati u narednim fazama pri izradi tehničke dokumentacije. Takođe su utvrđene obaveze za izradu pojedinačnih Studija i Elaborata.

Pojedini uticaji biće tretirani u okviru procedure procjene uticaja na životnu sredinu (Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu na osnovu Idejnih i Glavnih projekata), a u skladu sa vrstom i karakteristikama projekta odnosno objekata za koje se rade.

12. REZIME

Pravni osnov

Odluku o izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Izmjene i dopune Prostorno-urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice, br. 101-333/56 od 15. oktobra 2019. godine, donijelo je Ministarstvo održivog razvoja i turizma ("Sl. list CG", br. br. 060/19 od 01.11.2019) na osnovu člana 9 Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 80/05 i "S. list CG", br. 59/11 i 52/16).

Planski osnov

Planski osnov za izradu Izmjena i dopuna Prostorno - urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice predstavljaju smjernice Prostornog plana Crne Gore do 2020, Prostorno urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice (2014), Detaljnog prostornog plan autoputa Bar-Boljare, i druga razvojna dokumentacija. Studija valorizacije prostora u cilju proizvodnje energije iz obnovljivih solarnih izvora (IBI GROUP-WIND-GREENPOWER LABS, 2012), Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine (2014), Državni plan upravljanja otpadom u Crnog Gori za period 2015-2020. Godine.

Metodologija i proces izrade Stratešku procjenu uticaja

Paralelno sa izradom Izmjena i dopuna Prostorno - urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice radi se i Strateška procjena uticaja ID PUP-a. Cilj ovog dokumenta je da ukaže na ključne segmente životne sredine koji mogu biti ugroženi realizacijom plana, tj. da se definišu najznačajniji uticaji na životnu sredinu, te mjere za smanjenje utvrđenih negativnih uticaja.

Ključna ograničenja za projektovanje u zahvatu predmetnog plana identifikovana su kroz Stratešku procjenu uticaja ID PUP-a.

Opis predloženog koncepta

Izmjene i dopune PUP-a se odnose na izmjenu namjene površina u zahvatu Generalne urbanističke razrade "Podgorica" i Generalne urbanističke razrade "Golubovci", kao i na Izmjene i dopune smjernica za sprovođenje Prostorno urbanističkog plana Glavnog grada Podgorice u cjelokupnom zahvatu.

Za određene lokacije će se izdavati direktne smjernice iz ovog plana. Definišu se smjernice za izgradnju objekata na poljoprivrednim površinama od I-VIII bonitetne klase, kao i smjernice za objekte školstva, zdravstva i socijalne zaštite.

Takođe se definišu smjernice za izgradnju objekata u okviru naseljskih struktura u ruralnim područjima i područjima izvan GUR-a kao i područjima koja su unutar GUR-a a nijesu razrađivana detaljnom razradom. Predložene izmjene su definisane u programskom zadatku, koji je sastavni dio Odluke o izradi ID PUP-a Glavnog grada Podgorice, kao i realnim zahtjevima koji su iskazani u toku javnog uvida na predloženi koncept.

Za skoro sve lokacije je u prethodnom periodu rađena planska dokumenatacija koja je dobrim dijelom realizovana, s tim da se prilikom realizacije naišlo na niz problema u implementaciji iz razloga neadekvatne namjene i vlasničke podjele.

Najvećim dijelom prostor je infrastrukturno opremljen pa samim tim tokom izmjena će se moći izvršiti priključenje na postojeću odnosno realizovanu mrežu.

Lokacije koje su u ruralnom području su lokalnom putnom mrežom povezane sa širim gradskim zonama pa je dobrim dijelom i u tim rubnim zonama relativno dobra infrastrukturna opremljenost, naročito u prepoznatljivim naseljima.

Izmjenama I dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice obuhvaćeno je 26 lokacija I to:

Lokacija 1 – ID PUP-a Glavnog grada Podgorice lokacija 1 se nalazi u okviru LSL "Cijevna – planska jedinica 2.5", po namjeni je MN - mješovita namjena, vrši se prenamjena u površine za poljoprivredu. Površina lokacije za poljoprivredu iznosi 32,90 ha, dok ostali dio koji je u vlasništvu različitih korisnika zadržava planiranu MN.

Lokacija 2 – ID PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a "Podgorica", pripadnost planu DUP Kasarna Masline - lokacija 2 se u potpunosti prenamjenjuje u površine od interesa za odbranu, iz razloga

stvaranja uslova za korišćenje postojećeg prostora Kasarne u skladu sa NATO standardima i relevantnim zakonima i propisima za tu vrstu objekata (Uredba o planiranju i uređenju prostora, izgradnji, rekonstrukciji i održavanju vojnih objekata u vojnom krugu - Sl. list CG, br. 48/08, 6/14, kao i ostala važeća zakonska regulativa koja uređuje oblast izgradnje, uređenja i zaštite prostora).

Lokacija 3 – ID PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a "Podgorica", lokacija 3 zadržava dijelom istu namjenu i koriguje obuhvat lokacije za školstvo u skladu sa realnim potrebama prostora. Na lokaciji se planiraju površine koje su prvenstveno namjenjene obrazovanju, nauci i socijalnoj zaštiti, (prednost se daje predškolskim i školskim ustanovama) većim dijelom dok manjim dijelom se praviđa mješovita namjena sa sadržajima i objektima koji bitno ne utiču na susjedne objekte školstva.

Lokacija 4 – ID PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a "Podgorica", pripadnost planu ID DUP-a "Čepurci", djelovi lokacije se djelimično prenamjenjuju u dio za mješovitu namjenu i dijelom za centralne djelatnosti, a većim dijelom se definiše konačna granica groblja.

Lokacija 5 – ID PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a "Podgorica", pripadnost planu DUP "Zagorič 1" dio zone A - djelovi lokacije 5 se prenamjenjuju iz planirane namjene stanovanje srednjih gustina u namjenu centralne djelatnosti.

Lokacija 6 - Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a "Podgorica", djelovi lokacije se prenamjenjuju u centralne djelatnosti za izgradnju multifunkcionalnog objekta (Dom zdravlja, apoteka, pošta, banka, mjesna kancelarija, punktovi javnih službi komunalnih preduzeća i dr.).

Lokacija 7 – ID PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a "Podgorica", lokacija 6 je GUR-om prema režimima uređenja definisana za urbanističku razradu Urbanistički projekat "Kasarna Morača". Kako u proteklom periodu nije došlo do realizacije tog atraktivnog dijela uže gradske zone, to se ovim planom obzirom na atraktivnost same lokacije definišu smjernice za izradu međunarodnog javnog konkursa. Izabrano konkursno rješenje postaje sastavni dio UTU-a na osnovu kojih će se vršiti implementacija.

Lokacija 8 – Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu GUR-a „Podgorica“, lokacija 8 pripada planskoj jedinici 1.5 u GUR-u Podgorice. Obzirom na atraktivnost same lokacije planirano je da se ovaj prostor sagleda i obradi kroz međunarodni javni konkurs idejnog arhitektonskog rješenja koje će postati sastavni dio važeće planske dokumentacije nižeg reda. Cilj Konkursa je odabir konkursnog rješenja koje će dati najkvalitetnije prijedloge za urbanističko rješenje prostora trga sa arhitekturom objekta BEKO na nivou koncepta, najracionalnije rješenje infrastrukturnih sistema i ostalih činilaca savremenog urbanog prostora.

Lokacija 9 – Lokacija je izvan GUR-a Podgorice obuhvata prostor duž magistralnog pravca Podgorica – Tuzi. Prema važećem planu DUP Konik-Stari Aerodrom III je po namjeni MN, a dato za izgradnju skladišta i servisa. Ova lokacija je povoljna za razvoj sadržaja koji su u okviru centralnih djelatnosti. Na ovom prostoru je planirano ovim planom da se formira Međunarodni institut za održive tehnologije na prostoru Jugoistočne Evrope (SEEIIST) – „Hadronska kancer terapija i istraživanje u oblasti biomedicine pomoću protona i težih jona. Pogodnost lokacije je blizina aerodroma, infrastrukturno je opremljena i na putnom pravcu Podgorica –Božaj što je pogodno sa stanovišta povezivanja regiona.

Lokacija 10 – ID PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija 10 pripada po namjeni Površine saobraćajne infrastrukture – stalni granični prelaz se dopunjuje sadržajima za granično inspekcijske sadržaje.

Lokacija 11 – ID PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija se mijenja iz ostale prirodne površine OP u površine mješovite namjene, MN iz razloga stvaranja uslova za korišćenje postojećeg prostora nekadašnje karaule.

Lokacija 12 – ID GUR-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija se prenamjenjuje iz površina za industriju i proizvodnju u površine za groblja.

Lokacija 13 – ID GUR-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija se prenamjenjuje iz površina za pejzažno uređenje ograničene namjene u površine za groblja za kućne ljubimce. Površina obuhvata je 2,83 ha.

Lokacija 14 – ID GUR-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija se prenamjenjuje iz površina za pejzažno uređenje ograničene namjene u površine za obradu, sanaciju i skladištenje otpada.

Lokacija 15 – Izmjenama i dopunama GUR-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija 15 se prenamjenjuje iz površina za groblje u površine za centralne djelatnosti CD.

Lokacija 16 – ID PUP-a Glavnog grada se vrši prenamjena ove lokacije iz površina za stanovanje u površine centralnih djelatnosti.

Lokacija 17 – Izmjenama i dopunama GUR-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a "Podgorica", lokacija 17 se preraspoređuje uz povećanje površina za CD, smanjuju se površine za industriju i proizvodnju, a ukidaju se površine za sport i rekreaciju.

Lokacija 18 – Prostorno urbanističkim planom Glavnog grada, prostor Beglaka je planiran kao sportsko-rekreativna zona sa parkovskim površinama. Predmetnim zadatkom predviđena je izrada Idejnog rješenja uređenja park-šume Beglaci cjelokupne zone "B" i dijela zone "A" u zahvatu UP-a "Beglake" koji će predstavljati sastavni dio UTU-a za tu lokaciju.

Lokacija 19 – ID PUP-a GL grada Podgorice, lokacija 19 se prenamjenjuje iz površina za poljoprivredu u površine centralnih djelatnosti za smještaj mjesne kancelarije, ambulante i dr. Planira se multifunkcionalni objekat (školstvo, zdravstvo i socijalna zaštita), a predviđa se implementacija planskog rješenja direktnim sprovođenjem.

Lokacija 20 – Ovaj prostor nije planski razrađivan u proteklom periodu. Obzirom na blizinu magistralnog pravaca Podgorica-Bar, ima povoljnu orijentaciju i uslove za formiranje saadržaja i objekata koji su u funkciji centralnih djelatnosti.

Lokacija 21 – Izmjenama i dopunama PUP-a GL grada Podgorice ova lokacija je predviđena za razvoj sadržaja koji su u okviru centralnih djelatnosti. Na ovim površinama se mogu graditi objekti koji će predstavljati sjevernu kapiju grada jer su na frekventnom magistralnom pravcu Podgorica – Kolašin. Sprovođenje putem ID DUP-a Prvoborac.

Lokacija 22 – ID PUP-a GL grada Podgorice, pripadnost planu DUP Agroindustrijska zona, površine za IP se mijenja u CD i u okviru date namjene dati smjernice i uslove za izgrađeni objekat Distributivnog centra, iz razloga nemogućnosti realizacije planiranih sadržaja iz važećeg plana.

Lokacija 23 – Ovaj prostor nije planski razrađivan u proteklom periodu. Prema namjeni je zelena površina, pa se ovim planom vrši prenamjena u sadržaje komunalne infrastrukture. Nakon javnog uvida Koncepta, JP „Čistoća“ je podnijelo inicijativu za određivanje lokacije za izgradnju upravne zgrade, magacinskog prostora i manipulativnih površina, parkinga i radionica koji bi bili u neposrednoj blizini deponije „Livade“ iz razloga ekonomske i funkcionalne opravdanosti i smanjenja troškova održavanja i transpota.

Lokacija 24 - Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a „Podgorica“, lokacija se definiše kao poljoprivredno gazdinstvo, sa svim pratećim sadržajima uključujući i objekat za obavljanje vjerskih obreda. Direktno sprovođenje uz smjernice ovog plana. Obavezna je izrada IR na koje se daje saglasnost Službe gradskog arhitekta, koje postaje sastavni dio UTU-a.

Lokacija 25 – Izmjenama i dopunama PUP-a Glavnog grada Podgorice u dijelu PUP-a „Podgorica“, lokacija se prenamjenjuje iz površina za poljoprivredu u površine za Industriju i proizvodnju. Na ptom prostoru se mogu graditi proizvodni objekti u funkciji drvoprerade uz poštovanje svih ekoloških normi i okvira. Direktno sprovođenje uz smjernice ovog plana. Obavezna je izrada IR na koje se daje saglasnost Službe gradskog arhitekta, koje postaje sastavni dio UTU-a.

Lokacija 26 – Prenamjena se vrši iz zelenih površina u površine za komunalnu infrastrukturu. Nakon javnog uvida Koncepta, JP „Zelenilo“ je podnijelo inicijativu za određivanje lokacije za izgradnju kompostane u okviru prostora koji se koristi za rasadničku proizvodnju. Implementacija direktnim sprovođenjem iz ovog plana. Obavezna izrada IR koji postaje sastavni dio UTU-a nakon pozitivne ocjene i saglasnosti Službe gradskog arhitekta.

Opis postojećeg stanja životne sredine

U okviru ovog dijela dokumenta dat je detaljniji opis karakteristika životne sredine na osnovu raspoloživih podataka za Glavni grad Podgoricu te i iz Informacija Agencije za zaštitu prirode i životne sredine o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2019 i 2020. godinu.

Opšti i posebni ciljevi strateške procjene uticaja

Opšti ciljevi strateške procjene definisani su na osnovu zahtjeva i ciljeva u pogledu zaštite životne sredine u drugim planovima i programima, kao i ciljeva zaštite životne sredine utvrđenih na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Posebni ciljevi zaštite životne sredine planskog područja utvrđeni se na osnovu analize postojećeg stanja životne sredine i značajnih pitanja, problema, ograničenja i potencijala planskog područja, kao i prioriteta za rješavanje ekoloških problema, a u skladu su sa opštim ciljevima i načelima zaštite životne sredine.

Opis mogućih značajnijih uticaja na životnu sredinu

Strateškom procjenom su identifikovani sljedeći uticaji na životnu sredinu:

- gubitak prirodnih staništa ili njihovo pretvaranje (konverzija) u oblike korišćenja koji fizički uništavaju ili mijenjaju ta staništa ili pojedine njihove komponente, zbog izgradnje građevinskih, infrastrukturnih i drugih objekata
- uticaj na zaštićene i ugrožene vrste, njihova staništa i ekološki osjetljiva područja
- gubitak poljoprivrednog zemljišta
- smanjenje zelenih površina
- promjena slike predjela i uticaj na vizure
- zagađenje podzemnih i površinskih voda
- zagađenje vazduha
- zagađenje zemljišta
- prekomjerno povećanje nivoa buke
- upotreba alternativnih izvora energije.

Sumarni pregled procjene uticaja na životnu sredinu po planskim lokacijama u okviru ID PUP-a dat je u tabelarnim priložima ovog Izvještaja.

Mjere za ublažavanje uticaja i monitoring

U ISPU na životnu sredinu za ID PUP-a plana Glavnog grada Podgorice date su mjere za uklanjanje i ublažavanje uticaja koje treba sprovesti u toku planiranja, projektovanja i izgradnje objekata. Predložen je i monitoring za određene komponentne životne sredine i naložene obaveze nadležnim organima.

I ZAKONSKI PROPISI OD ZNAČAJA ZA IZRADU STRATEŠKE PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

- Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl. list CG br. 52/16)
- Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata (Sl. list CG br. 64/17)
- Zakon o životnoj sredini (Sl. list CG br. 52/16, 073/19)
- Zakon o zaštiti prirode (Sl. list CG br.054/16, 018/19)
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl. list CG br. 075/18)
- Zakon o integrisanom spriječavanju i kontroli zagađivanja životne sredine (Sl. list RCG br. 80/05 i Sl. list CG br. 54/09, 40/11, 42/15, 54/16)
- Zakon o upravljanju otpadom (Sl. list CG br. 64/11, 39/16)
- Zakon o zaštiti vazduha (Sl. list CG br. 25/10, 40/11, 43/15)
- Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini (Sl. list CG br. 28/11, 28/12, 01/14, 002/18)
- Zakon o zaštiti kulturnih dobara (Sl. list CG br. 49/10, 40/11, 18/19)
- Zakon o šumama (Sl. list CG br. 74/10, 40/11, 047/15)
- Zakon o vodama (Sl. list RCG br. 027/07, Sl. CG br. 073/10, 032/11, 047/11, 048/15, 052/16, 055/16, 02/17, 080/17, 084/18)
- Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (Sl. list RCG, br. 015/92, 059/92, 027/94 i Sl. list CG, br. 073/10, 032/11)
- Zakon o hemikalijama (Sl. list CG br. 051/17)
- Zakon o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti (Sl. list CG br. 56/09, 58/09, 40/11)
- Zakon o zaštiti od nejonizujućih zračenja (Sl. list CG br. 35/13)
- Zakon o inspekcijском nadzoru (Sl. list RCG br. 39/03 i Sl. list CG br. 76/09, 57/11, 18/14, 11/15, 52/16)
- Zakon o zaštiti i spašavanju (Sl. list CG br.13/07, 05/08, 86/09, 32/11, 54/16)
- Zakon o komunalnim djelatnostima (Sl. list CG br. 055/16, 074/16)
- Zakon o veterinarstvu (Sl. list CG br. 30/12, 48/15, 52/16)
- Zakon o identifikaciji i registraciji životinja (Sl. list RCG br. 48/07 i Sl. list CG br. 73/10 i 48/15)
- Zakon o bezbjednosti hrane (Sl. list CG br. 57/15)
- Zakon o industrijskim emisijama (Sl. list CG br. 017/19)
- Zakon o slobodnom pristupu informacijama (Sl. list CG br. 44/12)
- Zakon o ratifikaciji kjoto protokola uz okvirnu konvenciju ujedinjenih nacija o promjeni klime (Sl. list RCG br. 17/07)
- Zakon o ratifikaciji Evropska Konvencija o predjelima ratifikovana (Sl. list CG br. 06/08)
- Zakon o potvrđivanju konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i prava na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine (Sl. list CG - Međunarodni ugovori, br. 03/09) - Uredba o nacionalnoj listi indikatora zaštite životne sredine (Sl. list CG br.19/13)
- Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha (Sl. list CG br. 25/12)
- Uredba o prestanku važenja Uredbe o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda (Sl. list CG br. 104/20)
- Uredba o popisu vrsta opasnih materija, dozvoljenim količinama i kriterijumima za kategorizaciju opasnih materija (Sl. list CG br. 5/11)
- Pravilnik o emisiji zagađujućih materija u vazduh (Sl. list RCG br. 25/01)
- Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda (Sl. list CG br. 025/19)
- Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa podzemnih voda (Sl. list CG br. 052/19)
- Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda (Sl. list CG br. 056/19)

- Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Sl. list CG br. 60/11)
- Pravilnik o klasifikaciji otpada i Katalogu otpada (Sl. list CG br. 059/13, 083/16)
- Pravilnik o klasifikaciji i postupanju sa nusproizvodima životinjskog porijekla i metodama prerade nusproizvoda (Sl. list CG br. 45/15)
- Odlukom o utvrđivanju akustičkih zona na teritoriji Glavnog grada Podgorice (Sl. list CG - opštinski propisi, br. 15/13, 27/15)
- Odluka o uslovima i načinu sahranjivanja umrlih i uređivanju i održavanju groblja (Sl. list RCG - opštinski propisi br. 19/98 i 40/15)
- Odluka o dopuni Odluke o uslovima i načinu sahranjivanja umrlih i uređivanju i održavanju groblja (2016).

II LITERATURA

- Prostorno urbanistički plana Glavnog grada Podgorice do 2025. godine (2014)
- Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu za Prostorno urbanistički plan Glavnog grada Podgorica (2014)
- Informacija o stanju životne sredine za 2020. godinu. Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore (2021)
- Informacija o stanju životne sredine za 2019. godinu. Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore (2020)
- Procjena rizika od katastrofa Crne Gore. Vlada Crne Gore, Ministarstvo Unutrašnjih poslova, Direktorat za zaštitu i spašavanje (2021)
- Lokalni plan zaštite životne sredine Glavnog grada Podgorice za 2015 - 2019.
- Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore do 2030. godine (Ministarstvo održivog razvoja i turizma CG, jul 2016.)
- Nacionalna strategija biodiverziteta sa Akcionim planom za period 2016 - 2020. godine (Ministarstvo održivog razvoja i turizma CG, decembar 2015.)
- Konvencija o bioraznolikosti
- Državni plan upravljanja otpadom u Crnoj Gori za period 2015 - 2020. Godine
- **Strateški master plan za upravljanje čvrstim otpadom za Republiku Crnu Goru (2004)**
- Strateška procjena uticaja na životnu sredinu za Državni plan upravljanja otpadom Crne Gore (EuropeAid/131273/C/SER/ME, 2015)
- Kjoto protokol Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama
- Okvirna Konvencija Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama
- Bečka konvencija o zaštiti ozonskog omotača Rješenje o stavljanju pod zaštitu pojedinih biljnih i životinjskih vrsta (Sl. list RCG br. 76/06)
- Montrealski protokol o tvarima koje oštećuju ozonski sloj Evropska Konvencija o predjelima (European Landscape Convention, Florence, 2000).